

P
I
50
BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

CAIET SELECTIV

DE INFORMARE

ASUPRA CREȘTERII COLECȚIILOR
BIBLIOTECII ACADEMIEI R. P. R.

E X T R A S

10

iulie — decembrie
1964

CABINETUL NUMISMATIC

Achiziții recente¹

Listă întocmită de Octavian Iliescu,
Elena Isăceecu, Mihai Gramatopol și Constanța Popescu

Abrevieri: Av.: avers; Rv.: revers; c.l.(e.)(i.): cerc li-
niar (exterior)(interior), c.p.(e.)(i.): cerc perlat (exterior)
(interior); c.ș.(e.)(i.): cerc de șnur (exterior)(interior);
c.z.(e.)(i.): cerc zimțat (exterior)(interior); dr.: drept,
dreapta; st.: stîng, stînge; AE.: aramă sau bronz; AR.: argint;
AV.: aur; Bil.: bilon; M.C.: alte metale sau aliaje comune; r:
raion, raionul. Literele sau semnele nedistincte, ca urmare a
uzării pieselor respective, au fost înlocuite cu...; cele care
nu au fost imprimate, rămînînd în afara flanului, au fost în-
locuite cu (...). Numerele din paranteză reprezintă numerele de
înregistrare.

Notă. Piesele care au numerele de înregistrare 1652, 1738,
I/17 și I/19 au fost cedate gratuit de către Banca de Stat a
R.P.R.

Abrevieri bibliografice

Numismatice antică

Babelon II 1,4

Ernest Babelon, Traité des monnai-
es grecques et romaines, II-e par-
tie, t.I-er, Paris, 1907; t.IV-e,
Paris, 1932 (cu trimiteri la volu-
mul respectiv)

Babelon-Rois de Syrie

Ernest Babelon, Les rois de Syrie.
d'Arménie et de Commagène, Paris,
1890

¹ Continuarea listelor publicate în Caiet selectiv..., nr.1,
1961, p. 379-402; 2, 1961, p. 655-670; 4, 1962, p. 293-387; 6,
1962, p. 251-370; 8, 1963, p. 279-422.

A Catalogue of the Greek Coins in the British Museum, ed.by Reginald Stuart Poole. Thessaly to Aetolia(Percy Gardner), Londra, 1883; Mysia (Warwick Wroth), Londra, 1892; Caria and Islande (Barclay V.Head), Londra, 1897; Lycaonia, Iauria and Cilicia (George Francis Hill), Londra, 1900; Galatia, Cappadocia and Syria (Warwick Wroth), Londra, 1899 (cu trimitere la volumul respectiv)

Dattari

G.Dattari, Numi Augg.Alexandrini. Catalogo della collezione... compilato dal proprietario. Cairo, 1901

Gaebler

Hugo Gaebler, Die antiken Münzen Nord-Griechenlanda. III. Makedonia und Pannonia, I, Berlin, 1906; II, Berlin, 1935.

Grose

S.W.Grose, Fitzwilliam Museum. Catalogue of the Mc.Clean Collection of Greek Coins, Cambridge, 1923

Head

Barclay V.Head, Historia Numorum, ed . 2-a, Oxford, 1911

Müller

L.Müller, Numismatique d'Alexandre le Grand. Copenhaga, 1855

Pick

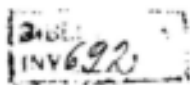
Behrendt Pick, Die antiken Münzen von Dacien und Moesien. I, Berlin, 1898

Pick-Begling

Behrendt Pick - Kurt Begling, Die antiken Münzen von Dacien und Moesien, II, Berlin, 1910

Pink

Karl Pink, Die Münzprägung der Ostketten und ihrer Nachbarn, Budapesta, 1939

- Svoronos Ioannis N. Svoronos, Τὰ νομίσματα τοῦ κρατοῦς τῶν Πτολεμαίων; Athena, 1904
- BSNR Buletinul societății numismatice române, I-XLI (1904-1947)
- CNA Cronica numismatică și arheologică, I-XIX (1920-1945)
- RIC Harold Mattingly - Edward A. Sydenham etc., The Roman Imperial Coinage. I-V, IX, Londra, 1923-1951 (ou trimitere la volumul respectiv)
- Ratto Rodolfo Ratto, Monnaies byzantines et d'autres pays contemporaines à l'époque byzantine (Catalogue vente 1930), reimprimat de J. Schulman, Amsterdam, 1959
- Wroth II Warwick Wroth, Catalogue of the Imperial Byzantine Coins in the British Museum, II, Londra, 1908
- Wroth III Warwick Wroth, Catalogue of the Coins of the Vandals, Ostrogoths and Lombards and of the Empires of Thessalonica, Nicæa and Trebizond in the British Museum, Londra, 1911
- Numismatica medievală și modernă
- Miller-Loehr-Holzmaier V. Miller zu Aichholz - A. Loehr - E. Holzmaier, Österreichische Münzprägungen 1519-1938, 2 vol. Viena, 1948

Engel-Serrure

A, Engel - R. Serrure, Traité de numismatique moderne et contemporaine, I, Paris, 1897

CNI

Corpus Nummorum Italicorum. Primo tentativo di un catalogo generale delle monete medievali e moderne coniate in Italia o da Italiani in altri paesi, VII, Veneto, Roma, 1915

I. C o l e c ț i a n u m i s m a t i c ă

MONEDE ANTICE

M o n e d e g r e c e ș t i

EUROPA

ITALIA

Lucania

M e t a p o n t u m

1. Av. Capul lui Leukippos cu barbă spre dr. Coif corintic ornamentat sus cu cvadrigă spre dr. iar pe paragaetidă cu hippocamp spre dr. Pe partea din spate a coifului contramarcă
x In spatele capului protomă de hippocamp sau de grifon.
In fața acesteia numele magistratului ΑΠΗ.
Rv. ΜΕΤΑΓΟΝΤΙ, în cîmpul dr. Spic cu frunză la st. Deasupra frunzei măciucă orientată în jos.
Ar. Stater. 24 mm 15,70 g (I 19/2). Grose, asemănător pentru simboluri cu nr. 951 și 952. Emis între 350-330 î.e.n.

Bruttium

R h e g i u m

2. Av. Capul zeiței Artemis spre dr. La spate tolbă - o.p.e.
Rv. ΠΗΓΙ/ΝΩΝ - c.p.e. Trepied.
AE. 14 mm 1,72 g (I 17/1).

SIGILIA

A g r i g e n t u m

3. Av. Α ΚΡΑC/.. ΤΟΣ Θ. Vultur spre st. cu aripile strînse.
Rv. Crab.
AR. Didrahmă. 20 mm 8,82 g (I 19/3). Grose, nr. 2014. Emisă între 550-472 î.e.n.

M a m e r t i n i

4. Av. ΑΡΕΟΙ - c.p.e. Capul lui Ares, tânăr, laureat spre dr. In spatele capului sulită.
Rv. ΜΑΜΕΡ/(.....). Vultur cu aripile desfăcute, pe fulger spre st.
AE. 27 mm 18,32 g (1735/363). Grose, nr.2418. Emis între 282-210 î.e.n.

S y r a c u s e

5. Av. .ΥΡΑ - c.l.e. Capul Athenei cu coif corintian spre st. Părul iese în bucle de sub coif. La spate caschetă de piele
Rv. Doi delfini arcuiți în mijlocul cărora se află o stea cu opt raze.
AE. 31 mm 29,95 g (I 19/40). Grose, nr.2757. Emis între 413-400 î.e.n.

MACEDONIA

Orașele Macedoniei

L e t e

6. Av. Satir ithyphallic mîngîind o Menadă pe bărbie, cu mîna st., iar cu dr. ținînd-o de încheietura mîinii st. Menada spre dr. cu mîna st. ridicată.
Rv. Pătrat incus divizat de diagonale în 4 triunghiuri, două incuse pe axa verticală a aversului și două în relief pe axa orizontală.
AR. Stater. 20 mm 9,35 g(I 19/5). Babelon II,1, nr.1568 pentru avers și 1561 pentru revers. Emis între 500-480 î.e.n.

N e a p o l i s

7. Av. Cap de gorgonă din față.
Rv. Zvastică.
AR. Stater, standard babilonian. 19 mm 9,52 g(I 19/7).Grose, nr.3075. Emis între 500-411 î.e.n.

Regii Macedoniei

FILIP II (359-336 î.e.n.)

9. Av. Capul lui Zeua laureat spre dr.
Rv. $\Gamma\text{OY}/\Phi\text{I}\Lambda\text{I}\Gamma$ - o.l.e. Regele Filip imberb, salutînd, călare în trap spre st. pe cal fără șea. Intre picioarele din față ale calului sigla M. Sub cal simbol trident.
AR. Tetradrăhmă. 26 mm 13,80 g perforată (I 19/11). Cf. Müller, nr.71 (didrahmă). Babelon II, 4, p.525, nr.879 (Pl. CCCIX, fig.11).
10. Av. Capul lui Apollo cu taenia spre dr.
Rv. $\Phi\text{I}\Lambda\text{I}\Gamma\Gamma\text{OY}$ - Efeb gol călare spre dr. Sub cal siglele AY și cap de țap ? spre dr.
AE. 16 mm 5,55 g (I 17/4). Babelon, 11,4, p.537, nr.887 - variantă.

ALEXANDRU CEL MARE (336-322 î.e.n.)

11. Av. Capul lui Herakles cu blana de leu spre dr. - c.p.e.
Rv. $\Lambda\text{A}\text{E}\text{E}\text{A}\text{N}\Lambda\text{B}\text{OY}$ - Zeua aetofor pe tron fără spătar spre st. În fața tron simbol bob de orz. În spate simbol fier de lance orientat în sus.
AR. Drăhmă. 16 mm 4,05 g (I 19/12). Müller, nr.314. Emisă la Lyaimachia Cardiae.
12. Av. Capul lui Heraklea cu blana de leu spre dr. - c.p.e. Incizie adîncă deasupra urechii.
Rv. $\Lambda\text{A}\text{E}\text{E}\text{A}\text{N}\Lambda\text{P}\text{OY}$ - c.p.e. Zeu aetofor aemigol, pe tron fără spătar spre st. Sceptru punctat. În față monograma ΛP . Picioarele le ține pe un scăunel ornamentat.
AR. Tetradrăhmă. 29 mm. 16,90 g (I 19/16). Müller, nr.842.
13. Av. Capul lui Heraklea cu blana de leu spre dr. Incizie triunghiulară deasupra urechii.
Rv. $\Lambda\text{A}\text{E}\text{I}\text{A}\text{N}\Lambda\text{P}\text{O}$. Zeua aetofor pe tron fără spătar spre st. În față simbol albină.
AR. Tetradrăhmă. 29 mm 16,98 g (I 19/15). Müller, nr.1018. Emisă la Ephee.

14. Av. Capul lui Herakles ou blana de leu spre dr. Pupilele mult marcate - c.p.e.
Rv. ΑΕΕΑΝΑΡΟ. Zeua aetofor pa tron cu spătar spre st. In față simbol crab.
AR. Tetradrahmă. 28 mm 17,02 g (I 19/14). Müller, nr. 1133 - asemănător, (cu măciucă sub crab și sigle). Emisă la Cos?
15. Av. Capul lui Herakles cu blana de leu spre dr.
Rv. ΑΑΕΕΑΝΑΡ. Zeua aetofor pe tron ou spătar spre st. In față simbol ancoră verticală orientată în sus. In exergă sigla =
AR. Tetradrahmă. 30 mm 16,80 g (I 19/21). Müller, nr. 1492 - asemănător (monograma EP).
- FILIP III (323-316 î.e.n.)
16. Av. Capul lui Herakles imberb, cu blana de leu spre dr. c.p.e.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΦΙΛΙΠΠΟΥ - c.p.e. Zeus aetofor semi-gol pe tron ou spătar spre st. In față simbol proră de corabie, deasupra literele AY. Sub tron =
AR. Tetradrahmă. 27 mm 16,85 g (I 19/24). Müller, nr. 100. Emisă în Lycia.
- ANTIGONOS GONATAS (277-239 î.e.n.)
17. Av. Scut macedonean, avînd în centru capul lui Pan spre st. In spate pedum.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΑΝΤΙΓΟΝΟΥ - Athena arhaică, în picioare, în mers spre st., cu fulgerul în mîna dr. ridicată și scutul ridicat în st. Coif crestat, chiton și himation. In față, la picioare, coif macedonean. In cîmpul dr. jos, literele KT.
AR. Tetradrahmă. 29 mm 16,70 g (I 19/23). Cf. Gaebler, p. 186, nr. 3 - asemănător. (PI. I).

Macedonia Prima (158-149 î.e.n.)

18. Av. Scut macedonean, avînd în centru bustul lui Artemis spre dr., cu diademă și păr ridicat. In spate arc și tolbă.

Rv. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Măciucă spre dr. Totul în cunună de stejar.
ΠΡΩΤΗΞ In afară, la st. fulger vertical. Sus, monograma Π
AR. Tetradrăhmă. 23 mm 16,62 g (I 19/26). Gaebler, nr.162.

19. Av. Ca mai sus.

Rv. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Ca mai sus. Sus monograma ~~Π~~ , iar jos
ΠΡΩΤΗΣ
ΚΡ ΤΥΕ
AR. Tetradrăhmă. 31 mm 15,02 (I 19/25). Gaebler, nr. 176.

THRACIA

Regii Thraciei

LYSIMAH (323-281 f.e.n.)

20. Av. Capul lui Alexandru cu diademă și oarșele lui Ammon
apra dr. - c.p.e.

Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ/ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ. Athena nikeforă pa tron apra at.,
cu coif crestat, sulită și sout ou gorgonsion. In față si-
bel măciucă și monograma Μ. In exergă aro in tolbă apra
st. și monograma Α. Revers ușor concav.

AR. Tetradrăhmă. 32 mm 17,05 g. (I 19/27). Müller, nr. 413.
Eisă la Erythraia.

MOEZIA SUPERIOR

V i a i n a c i u m

GORDIANUS PIUS (235-238)

21. Av. IMP GORDIANVS PIVS FEL AVG - c.l.e. Bustul său radiat,
drapat și ouirasat spre dr.

Rv. . MS Q/OL VIM/AN IIII - c.p.e. Personaj feaină cu
oăciulă frigiană, in picioara din față, ținind in stînga o
insignă militară ou siglele D F. In dreapta vultur, in st.
Iau.

AE. 23 mm 5,42 g (I 17/7). Pick, nr.83

FILIP ARABUL (244-249)

22. Av. IMP M IVL PHILIPPVS AVG. Bustul său din față, ou capul spre dr., laureat, drapat și cuirasat.
Rv. PMBC/OL VIM/AN VI - ca mai sus.
AE. 28 mm 17,02 g (I 17/8). Pick, nr. 102.

HOSTILIANUS (249-251)

23. Av. C VAL HOST M QVINTVS C - c.p.e. Bustul său drapat spre dr.
Rv. P M S Q/OL VIM/AN XII - o.p.e. Ca mai sus.
AE. 27 mm 13,25 g (I 17/9). Pick, nr. 148 - asemănător (pe Av.CAE).

MOESIA INFERIOR

H i s t r i a

24. Av. Două capete acolate în sens invers, cel din st. răsturnat.
Rv. IXTPIH - vultur pe delfin. Sub aripile vulturului sigla H. Sub delfin sigla Δ.
AR. Drahmă. 18 mm 5,65 g (I 19/59). Pick, nr. 431.
25. Av. Ca mai sus.
Rv. .XTPIH - Vultur pe delfin. Sub aripă I, sub delfin Δ.
AR. Drahmă. 17 mm 4,90 g (I 29/I). Pick, nr. 435.

M a r c i a n o p o l i s

MACRINUS (217-218)

26. Av. AVT K ONEAAIOC CEV MAKPEINOC. Bustul său laureat și cuirasat spre dr.
Rv. .... TIANOV MA/KIANONOAEIT/.. - c.l.e. Vultur din față cu aripile desfăcute, capul ridicat spre dr. și coroană în cioc.
AE. 24 mm 13,15 g (I 17/6). Pick, nr. 714 - asemănător.

D a m a s t i u m

31. Av. Capul lui Apollo laureat spre st.
Rv. . AMAΣ↓/TINQN↑ . Trepied ou două pîrghii de susținere a picioarelor.
AR. Stater. 23 mm 13,03 g (I 19/8). Cf. Grose, nr.5085-
asemănător (două rînduri de pîrghii și inscripție de la st.
la dr.). Emis în sec.IV î.e.n.

D y r r h a o h i u m

32. Av. Vacă alăptîndu-și vițelul spre dr.
Rv. Δ/Υ/P - măciucă spre st. □ - o.I.e. Dublu motiv floral în dublu pătrat liniar.
AR. Stater. 22 mm 10,18 g (I 19/4). BMC, p.65, nr.1. Emis în sec.IV î.e.n.
33. Av. Vacă alăptîndu-și vițelul spre st. In cîmpul de sus Δ
Rv. Δ/Υ/P - c.l.e. Dublu motiv floral în dublu pătrat liniar. In exergă măciucă spre dr.
AR. Stater. 21 mm 10,50 g (1735/155). BMC, p. 65, nr.10. Emis în sec.IV î.e.n.
34. Av. ΑΦΡΟ - o.p.e. Vacă alăptîndu-și vițelul spre dr.
ΔΕΙΣΙΟΣ
Rv. Același motiv incus.
AR. Drahmă. 20 mm 3,32 g (1735/153). BMC, p. 69, nr.60-ese-mănător (cu același magistrat). Emis între anii 229 - 100 î.e.n. Magistrat monetar Ἀφροδίσιος
35. Av. ΣΤΡΑ Vacă alăptîndu-și vițelul spre dr. In exergă:
TONIKO. măciucă
Rv. Δ../ OP/TAI/OY . Dublu motiv floral în dublu pătrat liniar.
AR. Drahmă. 19 mm 3,25 g (1735/151) BMC, p.69. nr.67. Emisă între anii 229-100 î.e.n. Magistrati monetari Στρατόνικος
36. Av. ΜΕΝΙΣΚΟΣ - c.p.e. Vacă alăptîndu-și vițelul spre dr.
In cîmpul superior Nike în zbor spre dr. In exergă fulger.
Rv. ΔΥ./.../ ΛΩ/ΝΟΣ □ - c.l.e. Dublu motiv floral în dublu pătrat liniar.

AR. Drahmă. 17 mm 3,25 g(1735/148). BMC, p.70, nr.81-83.
Emisă între anii 229-100 î.e.n. Magistrați monetari ^{Μενίσκος}
Κάλλω

37. Av. .ΕΝΙΣΚΟΣ - c.p.e. Vacă alăptându-și vițelul spre dr.
In exergă fulger. In cîmpul dr. statuie de femeie.
Rv. ΔΥ/ΛΥ/.../ΚΟΥ - c.l.e. Dublu motiv floral in dublu
pătrat liniar.

AR. Drahmă. 18 mm 3,20 g (1735/149). BMC, p.71,nr.94-95
(fără fulger) Emisă între anii 229-100 î.e.n. Magistrați
monetari : Μενίσκος; Λυκίεσος

38. Av. ΜΕΝΙΣΚΟΣ - o.p.e. Vacă alăptându-și vițelul spre dr.
In față femeie spre st.
Rv. ΔΥΠ/ΛΥ/.../ - c.l.e. Dublu motiv floral in du-
blu pătrat liniar.

AR. Drahmă. 17 mm 3,18 g (1735/154). Emis între anii 229-
100 î.e.n. Magistrați monetari Μενίσκος; Λυκος

39. Av. ΕΝΩΝ - o.p.e. Vacă alăptându-și vițelul spre dr.
In cîmpul superior bonetele Diocurilor, in cîmpul dr.tor-
ță. Excentric spre st.
Rv. ΦΙΛ/ΛΙ... - c.l.e. Dublu motiv floral in dublu pă-
trat liniar. Excentric.

AR. Drahmă. 18 mm 3,00 g (1735/147). BMC, p.73,nr.126-127.
Emisă între anii 229-100 î.e.n. Magistrați monetari ^{Ζένων}
Φιλλία

- 40- Av. .. ΝΙΣΚΟΣ - c.p.e. Vacă alăptându-și vițelul spre dr.
41. In cîmpul dr.torță, in exergă ciine alergînd spre dr.
Rv. ΔΥΠ/ΦΙΛ/ΛΩ/ΤΑ - c.l.e. Dublu motiv floral in dublu pă-
trat liniar. Puțin excentric pe flan.
AR. Drahmă. 17 mm 3,18 g (1735/150); 18 mm 3,25 g(1735/152)
BMC, p.74, nr.135. Emise între anii 229-100 î.e.n. Magis-
trați monetari Μενίσκος; Φιλῶτα.

EUBORA

H i a t i a e a

42. Av. Cap de Menadă cu coroană de iederă și părul prins in
sfendon spre dr. Cercei și colier.
Rv. ΙΣΤ.../....ΩΝ. Nimfa Histiaea pe prova unei corăbii
spre dr., jumătate goală, vinînd in mîna dr.un catarg cu

pînză. In cîmpul st. simbol aripă.

AR. Diobol. 13 mm 1,53 g (1735/157). BMC, p.127, nr.27, comparativ. Emis între anii 313-265 î.e.n.

43. Av. Ca mai sus.

Rv. .... / .ΑΙΕΩΝ - Ca mai sus. In cîmpul st. ciorchine șters. In spatele prorei aripă.

AR. Diobol. 13 mm 1,35 g (1735/156). BMC, p.127, comparativ (tetrobol). Emis între anii 313-265 î.e.n.

ATTICA

A t h e n a

44. Av. Capul Athenei spre dr. cu coif crestat ornamentat cu cunună de măslin și viță de lotue. Cercel circular și colier.

Rv. ΑΘΕ. Bufniță din față ; în st. ramură de măslin.

AR. Drachmă. 14 mm 4,15 g (1735/159). Grose, nr.5827. Emisă în cca 490 î.e.n.

45-
46. Av. Capul Athenei cu coif crestat spre dr., decorat cu cunună de măslin și viță de lotus. Părul aranjat în două valuri pe frunte. Cercel circular și colier.

Rv. ΑΘΕ ↓ în cîmpul dr. Bufniță. Ramură de măslin în cîmpul et. sus. Intre ramură și bufniță corn lunar. Totul în pătrat incus.

AR. Tetradrachmă montată în colier (I 7); tetradrachmă suberată cu încercare de perforare 24 mm 13,70 g (1735/184 bis). Grose, nr.5808. Emise în cca 490 î.e.n.

MEGARIS

M e g a r a

47. Av. Capul lui Apollo laureat spre dr.

Rv. ΜΕΓΑΛ / ΠΕΩΝ ↓ . La mijloc liră.

AE. 20 mm 8,80 g (1735/313). Head, p.393. Emis după 307 î.e.n.

CORINTHIA

C o r i n t h

48. Av. Pegas zburînd spre st. Dedesubt Q
Rv. Capul Athenei spre st. cu coif corintian și caschetă de piele dedesubt. Părul lăsat pe umeri. In cîmpul de sus simbol trident.
AR. Stater. 25 mm 8,64 g (I 19/19). BMC, p.13, nr.131. Emis între anii 400-338 f.e.n.
49. Av. Cap de tînăr, laureat spre st.
Rv. Pegas în zbor spre dr. Dedesubt Q
AE. 22 mm 10,60 g (1735/314). Head, p. 403- asemănător (Pegas spre st.). Emis între anii 350-243 f.e.n.
50. Av. Pegas în zbor spre dr. Dedesubt Q
Rv. Capul Athenei cu coif corintian spre st.; sub el caschetă de piele. In spate A B. Deasupra poate A MΦ I ?
AR. Stater. 21 mm 8,30 g (I 19/18). Emis în sec.III f.e.n.

PELOPONNESUS

Sioyonia

S i c y o n

51. Av, Σ E Himeră spre st.
Rv, Porumbel în zbor spre st.
AR. Triobol. 16 mm 2,30 g (1735/160). Head, p.409. Emis între anii 400-323 f.e.n.

Arcadia

S t y m p h a l u s

52. Av. Capul lui Artemis Stymphalia laureat spre dr. Colier de perle și cercei cu cinci pandantive.
Rv. CΤΥΜΦΑΛΙΩΝ ~ Herakles lovind cu măciuca spre st. In mîna st. ține blana de leu, la spate. Sub picioare siglele ΣΘ
AR. Stater. 23 mm 12,05 g (I 19/9). Head, p.454, fig. 242.
Emis la cca 362 f.e.n.

ASIA

Myia

A t t a e a

AUGUSTUS (43 i.e.n. - 14 e.n.)

53. Av. AVT KAI/CAP CEB - c.p.e. Capul lui Augustus laureat spre dr.
Rv. ATTA/ITON - c.p.e. Bust de tânăr drapat spre dr. (Senatul).
AR. 19 mm 2,70 g (1735/311). BMC, p.15, nr.4.

C y z i o u s

54. Av. ΣΩΤΕΙΡΑ. Capul nimfei Soteire spre st., cu colier, cercei, ounună de spice, stephanos și văl legat în jurul capului.
Rv. Κ^Υ/Ϝ Apollo pe omphalos spre st. purtând himation în partea de jos a corpului. În mîna dr. întinsă ține patera, iar cu cotul st. se sprijină de liră. În față aonograma
AR. 23 mm 10,62 g (1735/162). BMC, p.36, nr.133-aesăănător (cu monograma Ϝ). Emis între anii 280-230 i.e.n.

P a r i u s

55. Av. Gorgoneion.
Rv. ΠΑ Taur spre st., cu capul întors spre dr. Dedeșubt
FI
corn lunar.
AR. Hemidrahmă. 14 mm 2,42 g (1735/165). BMC, p.96, nr.21.
Emisă între anii 400-300 i.e.n.
56. Av. Gorgoneion.
Rv. Sus .. / Jos FI - Taur spre st., cu capul întors spre dr. Dedeșubt coroană.
AR. Hemidrahmă. 14 mm 2,37 g (1735/164). BMC, p.97, nr.38-39.
Emisă între anii 400-300 i.e.n.

P e r g a m u m

COMMODUS (175-192)

57. Av. AVTO KAI M/AVPH KOMOΔ OC. Bustul său laureat spre dr. purtînd lorica și paludamentum.

Rv. ΕΠΙ ΣΤΡ Μ/ΑΙΓΛΑΥ/ΚΩ ...../ΠΕΡΓ ΑΜΗΝΩΝ

B ΝΕΟΚΟΡΩΝ

Herakles în picioare sub un arbore, spre dr., cu măciuca și blana de leu, sprijinit în măciucă, pe o stîncă unde o căprioară spre dr. îl alăptează pe Telephus. Pe virful stîncii, vultur.

AE. 41 mm 40,40 g (I 19/41). Cf. Mionnet, Suppl.V, p.448 , nr. 1047 (Altă legendă pe avers și alt magistrat); Syll. Deutsch., nr.1407. (altă reprezentare pe revers).

C A R I A

Orașele Cariei

S t r a t o n i c e a

SEPTIMIUS SEVERUS și IULIA DOAMNA (193-219)

58. Av. AV KAI Λ CE /CEVHPOC IOV./.../A - c.p.e. Busturile lor afrontate și drapate. Septimius Severus laureat spre dr. contramarcă sus cu capul Athenei spre dr. (circular) și jos (rectangular) Θ€OY

Rv. ΕΠΙ ΠΡΥ ΛΕΟΝΤΟC ΑΑ /... OY ΓΤΡΑΤΟΝΙΚΩΝ - c.p.e. Hekate drapată, în picioare din față, cu capul spre st. Pe cap kalathos și corn lunar. În mîna dr. ține patera și în st. torță aprinsă. La picioare, în față, altar cilindric aprins.

AE. 36 mm 22,33 g (I 19/46). BMC, p.155, asemănător pentru avers ou numărul 52 și pentru revers cu nr. 53.

Insulele Cariei

R h o d o a

59. Av. Capul lui Helios trei sferturi spre dr., contramarcă pe frunte V

Rv. ΠΟΔΙΟΝ - floare de roză cu boboc în câmpul dr. In câmpul st. tyre cu panglici și ΕΥ.

AR. Didrahmă. 20 mm 6,57 g (1735/166). BMC, p.233, nr.35-aeemănător (ciorchine în loo de tyre).Emis între anii 400-333 î.e.n.

60. Av. Capul lui Helioe trei sferturi spre dr., cu părul fluturînd.

Rv. ΑΠΙΣΤΟΝΟΜΟΣ sus, jos P/O. Floare de roză. In câmpul st. simbol proză. Totul în cerc incus.

AR. Didrahmă. 20 mm 6,42 g (I 19/20). BMC, p. 235, nr.45. Emis între anii 333-304 î.e.n.

BITHYNIA

N i o a e a

GORDIANUS PIUS (238-244)

61. Av. M ANT ΓΟΡ... ΝΕ ΑΥ (sic) - c.p.e. Bustul său radiat și drapat spre dr.

Rv. Ν/Ι/Κ/Α/Ι. Patru steaguri de legiune.

ΕΙΩΝ

AE. 19 mm 2,25 g (I 29/3). BMC, p.172, nr. 125

LYDIA

T h y a t i r a

COMMODUS (175-192)

62. Av. AV KAI M AV/PH ΚΟΜΜΟΔΟΣ. Bustul său drapat și laureat spre dr.

Rv. ..../ΑΥΡ/...../ΘΥΑΤΕΙΡΗ/ (în ex.) - c.l.e.

NON

Aaklepios semigol, cu toiagul pe oare se încolăcește un șarpe, în picioare spre st., în față Apollo gol, sprijinit cu cotul st. de o coloană; în mina dr. lăsată în jos ține o ramură.

AE. 41 mm 36,93 g (I 19/47).

CILICIA

T a r s u s

MAZAEUS (361-333) î.e.n.)

63. Av. Baltaars șezînd pe diphros spre st., semigol, cu mantaua acoperindu-i umărul st. și ținînd în mîna dr. un sceptru punctat cu floare de lotus în vîrf. In cîmpul dr. spic mare de grîu și ciorchine. In cîmpul st. sigla B. Sub diphros Σ - c.p.e.
Rv. Bustul drapat al Athenei din față, cu coif triplu creatat. Capul ușor înotrs spre st., purtînd cercei și colier. C.p.e.
AR. Stater. 24 mm 10,65 g (1735/168). BMC, p.174, nr.71.

CAPPADOCIA

ARIARATHES V (163-130 î.n.e.)

64. Av. Capul lui Ariarathes V spre dr., purtînd diademă.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ/ΑΡΙΑΡΑΘΟΥ/ΕΥΣΕΒΟΥΣ . Athena purtînd coif creatat și hiton în picioare spre st. In mîna dr. ține o Nike, iar în st. lancia și scutul cu gorgoneion. In cîmpul st. monograma Π in exergă litera B ?
AR. Drăhmă. 18 mm 3,82 g (1735/175). BMC, p.33, nr.2 -ase-mănător (diferă monogramele).

SYRIA

Regii seleucizi

SELEUCUS I (312-280 î.e.n.)

65. Av. Capul lui Herakles imberb, cu blana de leu spre dr.-c.p.e.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ(în ex.)/ΣΕΛΕΥΚΟΥ - c.p.e. Zeus setofor, semigol pe tron spre st. Sceptru din linie continuă. In cîmpul st. Delfin spre st. și monograma Κ. Sub tron monograma Λ
AR. Tetradrăhmă. 29 mm 16,50 g (1735/169).
<https://biblioteca-digitala.ro> / <https://www.mnir.ro>

66. Av. Cepul imberb al lui Herakles cu blana de leu spre dr. - c.p.e.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ (în ex.) ΣΕΛΕΥΚΟΥ - o.p.e. Zeus aetofor, eamigol, pe tron ou spătar spre st. In mîna st. ține un sceptru figurat printr-o linie punctată cu o umflătură în partea de jos. In cîmpul st. delfin spre st. și monograma [M], sub tron monograma M
AR. Tetradrakhmă. 28 mm 16,79 g (1735/170).
67. Av. Capul lui Herakles imberb cu blana de leu spre dr. Două incizii superficiale - una deasupra tîmplei, alta pe gură.
Rv. (în ex.) ..... /ΣΕΛΕΥΚΟ. Zeus nikefor semigol, pe tron ou spătar spre st. Picioarele le sprijină pe un scaunel. In cîmpul st. monograma E, sub tron ~~Λ~~
AR. Tetradrakhmă. 26 mm 17 g (I 19/31).
68. Av. Cap de cal cu hățuri spre dr., împodobit cu coarne de taur. - c.p.e.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ/ΣΕΛΕΥΚΟΥ. Elefant mergînd spre dr. In cîmpul superior stea cu nouă raze. In cîmpul de jos ancoră culcată spre dr.
AR. Tetradrakhmă. 27 mm 17 g (I 19/33). Babelon, Roa de Syrie, nr.55. (Pl.I).
69. Av. Capul lui Zeus laureat spre dr. - c.p.e. Incizie superficială deasupra urechii.
Rv. ↑ ΒΑΣΙΛΕΩΣ/ΣΕΛΕΥΚΟΥ (în ex.). Athena cu coif corintian, aruncînd cu dr. fulgerul și ținînd în mîna st. scutul, în bigă trasă de doi elefanți cu coarne de taur spre dr. In cîmpul de sus fier de lance spre dr. In cîmpul dr. literele ΑΗ. In cîmpul de jos, monograma Π
AR. Tetradrakhmă. 26 mm 16,95 g (I 19/32). Babelon, Roa de Syrie, nr. 74 - asemănător. (Pl.I).
- ANTIOCHUS I (281-261 î.e.n.)
70. Av. Capul său cu diademă și privirea înălțată spre dr. - c.p.e. Două incizii profunde pe obraz și deasupra urechii.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ/ΑΝΤΙΟΧΟΥ - o.p.e. Apollo gol, șezînd pe omphalos spre st. Capul laureat și părul lăsat în bucle pe umeri. In mîna dr. întinsă ține o săgeată, iar cu st. se sprijină pe arcul așezat la spate. Manta strînsă dedesubt.

In cîmpul st. monograma , iar în cel dr.
AR. Tetradrăhmă. 29 mm 17 g (1735/172). Babelon, Rois de
Syrie, nr. 126.

71. Av. Capul său diademat spre dr. - c.p.e. Exemplar perfect.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΥΣ/ΑΝΤΙΟΧΟΥ - c.p.e. Apollo pe omphalos, gol,
ținînd în mîna dr. săgeata, iar la spate arcul sprijinit
în spînt. In cîmpul st. monograma , iar în dr.
AR, Tetradrăhmă. 30 mm 16,28 g (1735/171).

ANTIOCHUS III (261-246 î.e.n.)

72. Av. Capul său diademat spre dr.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΥΣ/ΑΝΤΙΟΧΟΥ - Apollo gol, șezînd pe omphalos
spre st. cu hlamida strînsă sub el, în mîna dr. întinsă ține
săgeata, iar în st. la spate, arcul. In cîmpul et. torță
aprinsă. In exergă vultur cu aripile strînse spre st. și mo-
nograma
AR, Tetradrăhmă. 28 mm 16,70 g (I 19/35). Babelon, Rois de
Syrie, nr. 197 - comparativ.

73. Av. Capul său diademat spre dr. In spatele capului un re-
lief neregulat, poate defect de batere.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΥΣ/ΑΝΤΙΟΧΟΥ. Zeus gol în picioare spre st., cu
fulgerul în mîna dr. ridicată și aegida pe brațul st. în-
tins. La picioare în st. vultur cu aripile desfăcute. Intre
picioare cap de șarpe sau proră ?
AR. Tetradrăhmă. 24 mm 14,00 g (I 19/34). Babelon, Rois de
Syrie, nr. 218, asemănător, cu monograma 57 și fără sim-
bol.

SELEUCUS III (226-222 î.e.n.)

74. Av. Capul său diademat, cu favoriți, spre dr. - c.p.e.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΥΣ/ΣΕΛΕΥΚΟΥ. Apollo gol, cu capul laureat
șezînd pe omphalos spre st., cu părul în șuvițe căzîndu-
pe umăr. In dr. ține săgeata, cu st. se sprijină pe arc. In
cîmpul st. monograma iar în cel dr. literele
AR. Tetradrăhmă. 27 mm 17 g (I 19/24). (Pl. I).

DEMETRIUS I (162-150 î.e.n.)

75. Av. Capul său diademat spre dr., în jur coroană de laur.

Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - Fortuna cu chiton pe tron spre st. In mina dr. ține un ^{σθηροζ}sceptru scurt, iar in st. cornul abundenței. Picioarele tronului figurate în nereidă înaripată. In exergă simbol neclar, poate dragon spre dr. In câmpul st. monogramele

AR. Tetradrahmă. 27 mm 13 g (ruptă în dr.)(1735/173). Babilon. Pois de Syrie, nr.718 - asemănător.

SELEUCIS

A n t i o c h e i a   a   d   O r o n t e m

VESPASIAN (69-79)

76. Av. -VTOKPAT   ΚΑΙΣΑ   ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΥ. Capul său laureat spre dr.

Rv. ΕΤΟΥΣ / ΜΕΟΥ   ΙΕ ... Vultur cu aripile desfăcute, cu coroană în cioc spre st. In câmpul st. ramură de palm.

AR. 23 mm 12,70 g (1735/410). Pick, Zur titulatur der Flavier. in Zeitschrift für Numismatik. Berlin, 1887.vol.14. p.332.

CARACALLA (196-217)

77. Av. AVT   KAI   AN/TMNINOC   CEB. Buetul său laureat și nedrapat spre dr,

Rv. ΔΗΜΑΡΧ.   ΕΞΠΑΤΟC   ΤΟΔ - c.p.e. Vultur cu aripile desfăcute spre dr., ou capul cu coroană în cioc întors spre et-
AE. 24 mm 11,65 g (1735/401). Head, p. 779.

FILIP ARABUL (244-249)

78. Av. AVTOK   K   M   IOYAI   ΦΙΛΙΠΠΟC   CEB - c.p.e. Buetul său laureat și drapat spre dr.

Rv. ΔΗΜΑΡΧ   ΕΞΟΥCΙΑC   ΒΓΑ   ΤΟΔ/ANTIOXIA/(in ex.)- c.p.e.
Vultur cu aripile deschise, puțin spre st.
AE. 26 mm 11,90 g (1735/411). Head, p.779 - similar.

PARTHIA

VARDANES I (41-45)

79. Av. Buetul lui Vardanes I, cu diademă, barbă și părul

17

68

69

74

74

Plaușa I
Monede grecești: cance cu efigia lui Galba.

căzindu-i pe spate spre st.- c.p.e.

Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ/ΒΑΣΙΛΕΩΝ /ΑΡΧΑΚΟΝ, în ex. ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ
ΔΙΧΑΙΟΥ/ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ/ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ- Arsaces șezînd pe tron spre
dr., ținînd arcul. În fața monograma A

AR. Drahmă. 21 mm 2,79 g (1735/173) tăiată. BMC, p.156, nr. 34.

AFRICA

EGIPT

PTOLEMEU III EVERGETUL (246-221)

80. Av. Capul lui Ammon cu coarne, taenia și barbă apra dr.-
c.p.e.

Rv. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ/ΒΑΣΙΛΕΩΣ -o.p.e. Vultur pe fulger cu ari-
pile atrînae spre st. În cîmpul st. cornul abundenței. La
picioarele vulturului monograma *

AE. 41 mm 64,26 g (1735/365). Svoronos, nr. 964, (32).

81. Av. Ca mai sus.

Rv, Ca mai sus. În cîmpul et. corn al abundenței cu taenia.

AE. 36 mm 34,30 g (1735/366). Svoronos, nr. 965, 15.

82. Av. Ca mai sus.

Rv, Ca mai sus. În cîmpul st. cornul abundenței, șters.

AE. 31 mm 19,65 g (1735/362). Svoronos, nr. 966.

PTOLEMEU V EPIFANES (204.181 î.e.n.)

83. Av. Capul zeiței Isis, cu taenia și panglicii lăsate pe
umăr spre dr. - c.p.e.

Rv. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ/ΒΑΣΙΛΕΩΣ - c.p.e. Vultur pe fulger, cu ari-
pile desfăcute spre st.

AE. 31 mm 22,85 g (1735/367). Svoronos, nr. 1234.

A l e x a n d r i a

CLAUDIUS și MESSALINA (41-48)

84. Av. ΚΑΥΑΙ ΚΑΙ ΣΕΒΑ ΓΕΡΜΑΝΙ ΑΥΤΟΚΡ - c.l.e. Capul său
laureat spre dr. În fața I

Rv. ΜΕΣΣΑΛΙΑ /ΝΑ/ΚΑΙΣ / ΣΕΒΑ□ - c.p.e. Messalina cu vâl în picioare spre st. cu mâna dr. întinsă pe care ține imaginile celor doi fii. În mâna st. sprijinită pe coloană ține două spice.

Billon. 25 mm 12,65 g (1735/377). Dattari, nr.123. Emis în 43.

NERO (54-68)

85. Av. ΝΕΡΩ..... ΣΕΒ ΓΕΡ AV. Bustul său radiat, lorică și aegis spre st. În față ☞

Rv. .... /ΚΑΙΣΑΡ. Capul laureat al lui Tiberius spre dr.

Billon. 23 mm 12,65 g (1735/385). Dattari, nr. 185. Emis în anul 67.

86- Av. ΝΕΡΩ ΚΑΑΥ .... ΣΕΒ ΓΕΡ. Bustul său radiat spre dr.
88 purtînd lorica și aegis.

Rv. ΑΥΤΟ/ΚΡΑ. Bustul Alexandriei drapat spre dr. cu capul acoperit ou scalp de elefant. În față ☞

Billon. 24 mm 12,20 g (1735/386); 23 mm 12,80 g (1735/390);
23 mm 12,02 g (1735/382). Dattari, nr.204 - asemănător (NEPO). Emisiune din 66.

89- Av. ΝΕΡΩ ΚΑΑΥ .... ΣΕΒ ΓΕΡ. Bustul său radiat spre dr.

91 Rv. ..../ΚΡΑ. Bustul drapat al Alexandriei spre dr., cofa-
tă cu scalpul elefantului. În față ☞

Billon. 24 mm 13,10 g (1735/372); 24 mm 12,57 g (1735/371);
23 mm 12,32 g (1735/380). Dattari, nr.204 - asemănător.
(Bust ou lorică și egidă; NEPO). Emisiune din 66.

92- Av. .... ΑΙΣ ΣΕΒ ΓΕΡ AV. Bustul său radiat spre st.
93 cu lorică și aegis. În față ☞

Rv. ΑΚΤΙΟΣ /....ΑΩΝ. Bustul laureat al lui Apollo spre dr.; faretra în spate pe umărul dr.

Billon. 26 mm 14,15 g (1735/387); 25 mm 11,72 g (1735/370).
Dattari, nr.206. Emisiune din 68.

94. Av. ΝΕΡΩ ΚΑΑΥ ΚΑΙΣ ΣΕΒ ..... Bustul său radiat spre st.
În față anul șters, poate ☞ ?

Rv. ΑΚΤΙΟ /Α ..... Bustul laureat al lui Apollo spre dr.,
cu faretra pe umărul dr. În față stea cu 8 raze.

Billon. 24 mm 11,57 g (1735/379). Dattari, nr.207. Emisiune
din 68.

95. Av. ΝΕΡΩ ΚΛΑΥ ΚΑΙΣΣΕΒ ΓΕ... Bustul său radiat spre st.
In față $\Pi\Delta$
Rv. ΠΥΘΙΟΣ/ΑΠΟΛΛΩΝ- Bustul lui Apollo laureat spre dr. La
spate, pe umărul dr. faretra. In față stea cu opt raze.
Billon. 24 mm 19,88 g (1735/376). Dattari, nr.210. Emisiu-
ne din 68.
96. Av. ΝΕΡΩ ΚΛΑΥ ΚΑΙΣΣΕΒ... VTO. Bustul său laureat spre dr.
Rv. ΔΙΚΑΙ/ΟΣ - ΠΡ. In oimput dr. Π . Justitia in picioare,
cu vâl spre st.
Billon. 26 mm 12,32 g (1735/378). Dattari, nr.225. Emisiu-
ne din 59.
- 97-
38 Av. ΝΕΡΩ ΚΛΑΥ ΚΑΙΣΣΕΒ Γ.. Bustul său radiat spre dr.
Rv. ΑΥΤΟ/ΚΡΑ. Capul lui Sarapis, bărbos, cu taenia și
modius ornat cu frunze de laur spre dr. In față Π -restul?
sters.
Billon. 24 mm 12,80 g (1735/369); 24 mm 12,67 g(1735/375).
Dattari, nr.251-254. Cu diverși ani. (Π ; $\Pi\Delta$; $\Pi\Gamma$)
stersi pe monedele noastre.
99. Av. .... ΚΑΙΣΣΕΒ ΓΕΡ AV. Bustul său radiat spre
st. cu lorica și aegis ?
Rv. ΝΕΜΕΙΟΣ/... - c.p.e. Capul lui Zeus laureat spre dr.
Billon. 25 mm 12,03 g (1735/374). Dattari, nr.258. asemă-
nător. Emisiune din 64.
100. Av. ΝΕΡΩ ΚΛΑΥ ΚΑΙΣΣΕΒ ΓΕΡ AV - c.p.e. Bustul său radiat
spre st. cu lorica și aegis. In față $\Pi\Delta$
Rv. ΝΕΜΕΙΟΣ/ΙΕΥΣ - c.p.e. Bustul său laureat spre dr.,
nedrapat.
Billon. 27 mm 12,45 g (1735/372). Dattari, nr.259 - varian-
tă (ΝΕΜΙΟΣ). Emisiune din 68.
101. Av. ΝΕΡΩ ΚΛΑΥ ΚΑΙΣΣΕΒ... AVTO - c.l.e. Capul său laureat
spre dr.
Rv. ΝΕΟ ΑΓΑΘ ΔΑΙΜ (sic) Agathodaimon: Șarpe înolăcit
spre dr. In inelele din spatele și fața capului oite un mac
și un spic. Șarpele cu coroană pe cap. In față anul Π .
Billon. 25 mm 13,22 g (1735/389). Dattari, nr.267. Emisiu-
ne din 59.

- 103
105 Av. ΝΕΡΩ ΚΑΙ ΚΑΙΣ ΕΒ ΓΕΡ. Bustul său radiat spre dr. cu lorică și aegis.
Rv. ΑΥ/ΤΟΚΡΑ. Vultur spre st. cu aripile etrinae și ramura de palm în piciorul dr. În fața lui ^{IIA}
Billon. 24 mm 13,80 g (I 17/17); 24 mm 13,00 g (1735/383).
Dattari, nr. 270. Emisiune din 65.
- 104-
105 Av. .... ΚΑΙ ΚΑΙΣ ΣΕΒ ΓΕΡΑΥ - c.p.e. Bustul său radiat spre dr.
Rv. ΠΟΠΠΑΙΑ ΣΕΒΑΣ ΤΗ - c.p.e. Bustul său drapat spre dr. În fața LIA.
Billon. 25 mm 12,38 g (1735/384); 25 mm 11,62 g (1735/388).
Dattari, nr. 197-198. Emisiune din 65.
- ΤΡΑΙΑΝΟΣ (98-117)
106. Av. ΑΥΤ ΤΡΑΙΑΝ ΑΠΙ C/ΕΒ ΓΕΡΜ ΔΑΚΙΚΟC - c.p.e. Bustul său radiat spre dr. Egida pe umărul st. În față stea cu opt raze.
Rv. Canopus - bust spre dr. cu coarnă de berbec și barbă. În câmpul st. și dr. L/K - c.p.e.
Billon. 24 mm 13,10 g (1735/391). Dattari, nr. 651. Emisiune din 117.
- ΗΔΡΙΑΝΟΣ (117-138)
- 107-
108 Av. ΑΥΤ ΚΑΙ/ΤΡΑΙ ΑΔΡΙΑ CΕΒ - Bustul său laureat spre dr., văzut din spate, cu lorica și paludamentum.
Rv. Bustul drapat al lui Helios, cu cununa radiată spre dr. În câmpul dr. și st. L/ΙΔ
Billon. 23 mm 11,86 g (1735/395); 24 mm 13,88 g (1735/398).
Dattari, nr. 1384. Emisiune din 131.
109. Av. ΑΔΡΙΑΝΟC CΕΒ/ΑΥΤ ΚΑΙC ΤΡΑ. Capul său laureat spre st.
Rv. ΕΞΝ/ΝΕΑ ΚΔ. Bustul nud al lui Sarapis, cu taenia spre dr. Deasupra capului în loc de modius două puncte.
Billon. 24 mm 11,63 g (1735/397). Dattari, nr. 1465 - asemănător (Sarapis cu modius ΛΕΝΝ/ ΕΑΚΔ). Emisiune din 136.
- 110-
111 Av. ΑΥΤ ΚΑΙ/ΤΡΑΙ ΑΔΡΙΑ CΕΒ - o.p.e. Bustul său laureat spre dr., văzut din spate, cu lorica și paludamentum.
Rv. Sarapis cu modius pe tron cu spătar spre st. Pe spătarul tronului de o parte și de alta două Nike care îl în-

coronează. Sus în câmpul din dr. și st. LI/Γ
Billon. 23 mm 13,11 g (1735/392); 24 mm 12,95 g (1735/393).
Dattari, nr. 1477. Emis în 133.

112. Av. AVT KAIC TPAIAN/AAPIANOC CEB - c.l.e. Bustul său laureat spre dr., văzut din spate, cu lorica și paludamentum. Rv. Sarapis cu modius, șezând pe tron cu spătar spre st. În câmpul dr. și st. LI/H - c.l.e.
Billon, 24 mm 11,57 g (1735/396). Dattari, nr. 1479. Emis în 135.

- 113-
114 Av. AVT KAI/TPAI AAPIA CEB - c.p.e. Bustul său laureat spre dr., văzut din spate, purtând lorica și paludamentum. Rv. ΠΑΤΗΡ/ΠΑΤΡΙΔΟΣ. Două mâini drepte împreunate. Deasupra Λ dedesubt Π
Billon. 24 mm 12,35 g (1735/394); 25 mm 13,22 g (1735/381).
Dattari, nr. 1525. Emis în 130.

ANTONINUS PIUS (138-161)

115. Av. CEBEV CEB/ANTΩNNOC. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. ΔΩΔΕ/ΚΑΤΟ, în exergă ΛΑ - C.p.e. Justiția pe tron cu spătar spre st. În mîna dr. ține balanța, iar în st. cornul abundenței.
Billon. 23 mm 12,88 g (1735/400). Dattari, nr. 2202 - asemănător (fără greșelă pe avers - diferență la bust). Emis în 150.

116. Av. .... Bustul său laureat spre dr., cu paludamentum.
Rv. AIΩ/N. - Phoenix spre dr. cu ua nimb radiat în jurul capului. Jos în câmpul dr. și st. L/B.
Billon. 22 mm 10,57 g (1735/399). Dattari, nr. 2429 - asemănător (AIΩ/N). Emis în 140.

SEVERUS ALEXANDER (202-235)

117. Av. A KAI MAP AVP CEBHP/... EANAPOC - c.l.e. Bustul său laureat spre dr., cu lorica și paludamentum. Rv. Justiția în chiton și peplos, în picioare spre st. În mîna dr. ține balanța, iar în st. cornucopia. În câmpul st. sus [B] - c.l.e.

Billon. 23 mm 13,60 g (1735/402). Dattari, nr.4291. Emis în 224.

OTACILLA (244-249)

118. Av. Μ ΩΤ ΓΕΟΦΗΡΑ ΓΕ ΜΟΤΡΑ (sic) - c.l.e. Bustul său diademă și drapat spre dr.

Rv. Vultur spre st. cu capul întors spre dr. și coroană în cioc, în cîmpul sr. și dr. L/Γ - c.p.e.

Billon. 22 mm 13,65 g (1735/403). Dattari, nr.5009. Emis în 225.

VALERIANUS (254-260)

119. Av. Α Κ Π Ι ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟC ΕΥΕΥC- c.p.e. Bustul său laureat spre dr. cu lorica și paludamentum.

Rv. Vultur cu aripile strînse spre st. și capul întors spre dr. În cioc ține o ramură. În cîmpul st. și dr. L/Z - c.l.e. Emis în 260.

AE. 22 mm 12,64 g (I 17/18).

AURELIANUS (270-275)

120. Av. Α Κ Λ ΔΟΜ ΑΥΡΗΛΙΑΝΟC ΓΕΒ.- c.p.e. Bustul său laureat spre dr. purtînd lorica.

Rv. ΕΤΟΥC/... - c.p.e. Vultur spre st. cu capul întors spre dr.; ține în cioc o coroană.

AE. 20 mm 7,02 g (1735/405). Dattari, nr.5475 - asemă - nător (mietura)..

PROBUS (276-282)

121. Av. Α Κ Μ ΑΥΡ ΠΡΟΒΟC ΓΕΒ - c.p.e. Bustul său laureat spre dr., purtînd lorica.

Rv. Vultur spre st., cu capul întors spre dr. și coroană în cioc. În cîmpul st și dr. L/H - c.p.e.

AE. 19 mm 6,23 g (1735/406). Dattari, nr.5556. Emis în 282.

122. Av. Α Κ Μ ΑΥΡ ΠΡΟΒΟC ΓΕΒ - c.p.e. Bustul său laureat spre dr. purtînd lorica.

Rv. Vultur cu aripile strînse spre dr., în cioc ține co-

roana iar sub aripa st. ramurs de palm. In cîmpul st. și dr. L/Γ - c.p.e.

AE. 19 mm 6,90 g (1735/407). Dattari, nr.5562. Emis în 279.

123. Av. A K. ... /BOC ΘΕΒ - o.p.e. Bustul său laureat spre dr., purtînd lorica.

Rv. Vultur cu aripile strînse spre dr. In oioc ține coroana, iar sub aripa st. palmul - c.p.e.

AE. 18 mm 8,05 g (1735/408). Dattari, nr 5564 - asemănător (mistura).

DIOCLETIANUS (284-305)

124. Av. ΔΙΟΚΛΗΤΙ/ΑΝΘΘ ΘΕΒ - o.p.e. Bustul său laureat spre dr., purtînd lorica.

Rv. Vultur spre st. cu capul întors spre dr., ținînd coroana în oioc. In cîmpul st. și dr. L/IB - o.p.e.

AE. 20 mm 7,30 g (1735/409). Dattari, nr.5810. Emis în 296.

GALERIUS MAXIMIANUS (292-305)

125. Av. A K MA·VA MAI IMIAN.... B - c.l.e. Bustul său laureat spre dr., purtînd lorica.

Rv. Elpis spre st. ținînd o floare în mîna dr.întînsă iar cu st. își ridică chitonul. In cîmpul st.sus, poate stea cu opt raze. In cîmpul st. și dr. L/B - c.p.e.

AE. 19 mm 4,58 g (1735/404). Dattari, nr.5873. Emis în 294.

M o n e d e g e t o - d a c i c e

Tipul Apollo-Amhipolis

126. Av. Capul lui Apollo laureat din față. Vîrful nasului și gura mult tocite, bucelele din st. și dr. respectiv cu patru și trei șuvițe. Gîtul ușor schițat.
Rv. Călăreț în trap spre et. Tocită în partea superioară. În dreun fragment de cerc perlat. Piciorul călărețului încadrat de cîte două puncte pe o parte și pe alta. În spațiile capului un simbol care poate fi ? Crupa calului dezvoltată. Revers ușor scîlfat.
AR. 21 mm 12,87 g (1735/186). Pink, pl.XI, nr.232.8.Dimitriu and O.Iliescu, About the issues of the Apollo -Amhipolis type and their role in the currency history of the Geto-Dacians, in Dacia. III, 1959, p. 281, nr.66.
127. Av. Capul lui Apollo laureat din față. Avers convex și tocit.
Rv. Călăreț în trap spre st. Calul destul de bine desenat, călărețul abia sugerat. Revers scîlfat.
AR. 21 mm 12,30 g (1735/187). Asemănător cu Pink, pl.XI, nr. 226. S.Dimitriu și O.Iliescu, op.cit. nr.69.
128. Av. Capul lui Apollo laureat din față. Toată suprafața capului tocită.
Rv. Călăreț în trap spre st. Calul bine desenat în relief greu. Se vede frîul. În spatele călărețului, în cîmpul superior simbol ? poate tripod. În spatele calului încercare de perforare.
AR. 21 mm 13,00 g (1735/188).
- Tipul cap cu două fețe
129. Av. Cap cu două fețe. Se văd urma radiare de la matriță. Cercul urechii se prezintă . Triunghiul de unire a părului
Rv. Călăreț fără așini și cu coif crestă în trap spre dr. Calul are frîu și moldă figurată din dublă linie punctată.

Coama reprezentată prin globule. In față dublă rozetă din globule ☼ Jos ramură de palm care traversează cu vârful piciorul ridicat.

AR. 22 mm 12,15g (1735/185). Cf. Const. Moisir. Monete dace cu tipul lui Ianus. în CNA. 1940, pl. XIX, nr. 6

130. Av. Cap cu două fețe. Cercul urechii ☉ . Triunghiul din cap ∇

Rv. Călăreț în trap spre dr. Calul cu ham. Deasupra piciorului ridicat rozeta ☼ . Creasta coifului căzută în afara flanului.

AR. Montată într-un colier de argint cu alte zece piese similare (descrise la nr. 131-140), o tetradrahmă Thasos și una atheniană. 22 mm (I 7/1).

131. Av. Cap cu două fețe - c.p.e. Urme radiara de matriță. Cercul urechii ☉ . Triunghiul din cap ∇ .

Rv. Călăreț în trap spre dr., Coif crestă. Ochiul calului ♂ . Deasupra piciorului ridicat rozetă din șase globule. Sub piciorul ridicat ramură de palm.

AR. Ca mai sus. 24 mm (I 7/2). (Pl. II).

132. Av. Cap cu două fețe, cu o serie de figuri geometrice la linia de îmbinare și care se prezintă în felul următor:

Rv. Călăreț în trap spre dr. In față, deasupra piciorului rozeta ☼ Sub piciorul desprins al calului ramuri de palm în potcoavă înconjurată de globule (patru). Ochiul calului ♂

AR. Ca mai sus. 22 mm (I 7/3). (Pl. II).

133. Av. Cap cu două fețe ca la nr. 131.

Rv. Intocmai ca la nr. 131

AR. Ca la nr. 131. Exemplar bătut cu aceeași matriță. 23 mm (I 7/4). (Pl. II).

134. Av. Cap cu două fețe - c.p.e. Excentric pe flan spre st. Cercul urechii ☉ .

Rv. Călăreț în trap spre dr. Piciorul ridicat prins de trupul calului. In față rozetă cu globulă în centru.

AR. Ca mai sus. 24 mm (I 7/5).

135. Av. Cap cu două fețe. Cercul urechii (0) . Triunghiul din păr ▽
Rv. Călăreț în trap spre dr. În față deasupra piciorului ridicat rozeta cu globulă la mijloc. Sub ea ramură de palm într-o potcoavă, care taie piciorul ridicat al calului.
AR. Ca mai sus. 23 mm (I 7/6).
136. Av. Cap cu două fețe, cu urme radiere pe flan, de la matrită. Puțin tocit.
Rv. Călăreț în trap spre dr. Deasupra piciorului rozetă cu globulă la mijloc.
AR. Ca mai sus. 23 mm (I 7/7).
137. Av. Cap cu două fețe. Cercul urechii (0) . Triunghiul din păr ▽
Rv. Călăreț în trap spre dr. Deasupra piciorului ridicat al calului rozetă cu globulă la mijloc.
AR. Ca mai sus. 23 mm (I 7/8).
138. Av. Cap cu două fețe. Cercul urechii (0) . Triunghiul din păr ▽
Rv. Călăreț în trap spre dr. Deasupra piciorului ridicat al calului rozetă cu globulă la mijloc. Sub picior ramură de palm.
AR. Ca mai sus. 23 mm (I 7/9).
139. Av. Cap cu două fețe. Cercul urechii (0) . Triunghiul din păr ▽ . Pe flan urme radiere de matrită.
Rv. Călăreț în trap spre dr. Deasupra piciorului ridicat al calului dublă rozetă cu globule la mijloc. Dedesubt și tăind piciorul ramură de palm.
AR. Ca mai sus. 23 mm (I 7/10).
140. Av. Cap cu două fețe. Cercul urechii (0) . Triunghiul din păr plin ▽
Rv. Călăreț în trap spre dr. Deasupra piciorului ridicat al calului rozetă cu globulă în centru.
AR. Ca mai sus. 23 mm (I 7/11).
- Tip Vrancea
141. Av. Cap bărbătesc cu barbă spre dr. - c.p.e.
Rv. Călăreț stilizat, cu relief plin în galop spre st. Pe

cap poartă coif cu creastă lungă.

AR. 20 mm 14,00 g (1735/191). Pink, pl.IX,nr.183.

Tip intermediar (din punct de vedere cronologic, după aspectele flanului monetar: flan mic, revers ușor incus, circular)

142. Av. Capul lui Zeus laureat spre dr.

Rv. Călăreț în trap spre st., cu mâna dr.ridicată.Sus în câmp în spate globulă. Coama calului figurată din globule. Pe relieful calului nu se văd trasate picioarele călărețului.

AR. 23 mm 13,80 g (1735/218). (Pl.II).

Tip Jiblea

143. Av. Cap de zeitate bărbătească cu barbă spre dr. Urme radiere de matriță.

Rv. Călăreț ou coif crestat în trap spre st. cu mâna dr . ținând hățurile, iar în cea st. ridicată o ramură de palm? Jos o linie de exergă.

AR. 23 mm 11,78 g (1735/198). Pink, pl.XVI, nr.296.

144. Av. Ca mai sus,

Rv. Ca mai sus.

AR. 24 mm 12,60 g (1735/199).

145- Av. Ca mai sus.

146 Rv. Ca mai sus.

AR. 23 mm 12,60 g (1735/200); 23 mm 12,36 g(1735/201).

147. Av. Cap de zeitate bărbătească spre dr. cu barbă. Avers foarte uzat.

Rv. Călăreț în trap spre et. Calul fără coamă spre deosebire de celelalte patru exemplare precedente. Bustul figurat prin două puncte. Cu mâna dr. ține hățurile, iar cu st. o ramură de palm.

AR. 23 mm 10,80 g (1735/190). Pink, pl.XVI, nr.301.

148. Av. Ca mai sus. Relief mai puțin înalt.

Rv. Călăreț cu cal fără coamă în trap spre st. Bustul figurat prin două globule. Crupa calului devine globulară.

AR. 23 mm 8,95 g (1687/8). Pink, pl. XVI, nr.300.

- 149- Av. Ca mai sus. Relief puțin înalt, redus la linii.
151 Rv. Ca mai sus. Bust figurat prin două globule și capul prin una distanțată.
AR. 23 mm 6,84 (1687/7); 23 mm 7,28 g(1737/13); 24 mm 7,95 g (1735/192). Pink, pl. XVI, nr.300.

Tip contaminat (Aversul împrumută profilul de pe o monedă pe care nu o putem încă preciza, iar reversul se situează în seria involutivă a tipului precedent și a celui următor)

- 152- Av. Capul unei zeiței feminine spre dr., ou părul strâns
153 la spate într-un ooc? La spete, sub păr, simbol nedistinct
Rv. Călăreț figurat prin trei puncte în triunghi strâns, spre st. Crupa globulară.
AR. 22 mm 7,70 (1735/194); 23 mm 7,70 g (651/1).Pl. II.

Tipul Vârtej

- 154- Av. Cap bărbătesc spre dr. schematizat.
157 Rv. Călăreț în trap spre st. figurat prin trei globule dispuse în triunghi.
AR. 24 mm 7,40 g (1651/2); 20 mm 7,48 g (1735/216); 22 mm 4,70 g (1735/217); 23 mm 12,40 g(1735/219). Pink, pl. XVI nr. 304-305.

Tipul Filip II agonistic

158. Av. Capul lui Zeus laureat spre dr. - c.p.e. în partea de sus. Marginea flanului puțin ridicată. Avers uzat.
Rv. Călăreț în trap spre dr., fără ramură. - C.p.e. În spațele călărețului sigla < Linie de exergă punctată. Pe pieptul capului contramarca > încazată. Copie echilibrată ou stil unitar.
AR. 25 mm 11,08 g (1735/195). Emisiune atribuită gătodacilor din centrul Moldovei. Cf. Const.Moisil, Monete și tezaure monetare. în BSNR, X (1913), p.22,62,63; XI (1914), p. 57 și Monetele dacilor. în BSNR, XV (1920), p.69.

Tipul Dobrești

159- Av. Capul lui Zeus lipsit de bărbie, locuI bărbii fiind
161 sugerat de câteva fire încolăcite, diademat cu o bandă
formată din două șiruri de globule paralele. Aspectul de
batere al aversului este acela al unei pastile suprapusă
unei alte pastile.

Rv. Călăreț în trap spre dr. Calul cabrat, călărețul lă-
sat pe spate. Gîtul calului foarte lung iar capul termi-
nat într-un "cioc de rață" trasat prin linii nu în re-
lief plin. Relieful foarte jos și uniform. Călărețul e
figurat prin linii. Coama calului punctată printr-un sin-
gur șir de globule. Flanul depășește cu 1 mm limitele ma-
triței. Revers ușor concav, cu linie de exergă, cu punct
la mijloc, care unește picioarele calului.

AR. 25 mm 14,08 g (1735/202); 25 mm 14,65 g (1735/204) ;
24 mm 14,35 g (1735/206). Cf. Const. MoisiI, Monetele daci-
lor, în BSNR, XV (1920), p. 70.

162- Av. Capul lui Zeus alterat. Nu se mai văd decît două și-
164 ruri paralele de globule care amintesc diadema. Aversul
bombat și tocit.

Rv. Călăreț ca mai sus spre dr. Linie de exergă ca mai
sus. Flanul depășește cu mult limita matriței. Moneda este
scifată, subțire și cu muchea ascuțită.

AR. 28 mm 8,50 g (1735/203); 26 mm 9,38 g (1737/14); 27 mm
8,43 g (1737/15). Greutățile sînt mai mici decît ale ti-
pului precedent. Cf. Const. MoisiI, Monetele dacilor, în
BSNR, XV (1920), p. 70.

Tipul Filip II - Alexandru

165. Av. Capul lui Zeus laureat spre dr. - c.p.e. Incizie a-
dîncă pe gît. Relief foarte înalt. Flan mare de tetradrahmă.
Rv, Zeus aetofor pe tron cu spătar spre st. In cîmpul dr.
cîteva litere Λ Ε = ΝΔ tocite.

AR. 26 mm 16,43 g (1687/9). Cf. Oct. Iliescu, Un nou tip
monetar dacic, în CNA, XVII (1943), p. 170-173.

Tipul Filip III

166. Av. Capul lui Herakles cu blana de leu spre dr. - c.p.e.

Relief înalt. Flan mare.

Rv. Zeu aetofor pe tron spre st. Schematizat în câmpul dr, ΑΙΑΑΗΙ↓ Matrița mai mică decît flanul. Puțin scifată. AR. 28 mm 13,20 g (1735/212). Cf. Const. Moisi1, Monetele dacilor, în BSNR, XV (1920), p. 72.

167. Av. Capul lui Herakles cu blana de leu spre dr., fără cerc perlat. Relief înalt, dar tocit.

Rv. Tocit și lustruit, dar se mai văd două reliefuri care sugerează corpul lui Zeus așezat pe tron spre st. Puțin scifată.

AR. 27 mm 15,40 g (1735/214). Cf. Const. Moisi1, Monetele dacilor, în BSNR, XV (1920), p. 72.

168- Av. Capul lui Heracles cu blana de leu spre dr. Se prezintă ca o umflătură nedistinctă pe flanul mare al monedei. Avers bombat.

171

Rv. Zeus aetofor pe tron spre st. În câmpul dr. imitații de litere. În față monograma * . Flanul mai mare decît matrița și scifat.

AR. 30 mm 14,57 g (1735/210); 30 mm 14,05 g (1735/211) ; 30 mm 15,40 g (1735/213); 29 mm 13,70 (1735/215). Cf. Const. Moisi1, Monetele dacilor, în BSNR, XV (1920), 17.

Diverse imitații barbare

172. Av. Capul lui Zeus cu barbă și cunună de laur spre dr. În tr-un st. oriental.

Rv. Călăreț în galop spre st. - c.p.e.

AR. 27 mm 13,18 g (1735/220).

173. Av. Capul lui Zeus cu barbă și cunună de laur spre dr. Relief tocit.

Rv. Călăreț, cu ramură de palm, în trap spre dr. Incizie în câmpul de jos. În față calului simbol Y

AR. 23 mm 12,50 g (I 23/1).

174. Av. Capul lui Herakles cu blana de leu spre dr.

Rv. Zeus aetofor pe tron fără spătar spre st. În câmpul dr. schițate litere. În față simbol amforă, deasupra ei sigla M.

AR. 28 mm 13,14 g Barterizată (1687/6).

175. Av, Ca mai sus.

Rv. Zeus aetofor pe tron spre st. In cîmpul dr. schițate literele ΑΑΟ In față simbol proră de corabie.

AR. Drahmă. 19 mm 2,20 g (1735/222). Perforată.

176. Av. Capul lui Herakles cu blana de leu spre dr.- c.p.e.

Flan mare.

Rv. Călăreț în trap spre st.- c.p.e.

AR. 27 mm 13,54 g (1735/208). De factură celtică.

177. Av. Capul lui Herakles cu blana de leu spre dr. Se vede și cununa de laur - probabil contaminare cu tipul Filip II. o.p.e.

Rv. Călăreț în trap spre st.

AR. 24 mm 10,75 (1735/209).

178. Av, Capul lui Dionysos cu cunună de iederă spre dr.

Rv. Herakles cu măciuca și blana de leu în picioare spre dr. Lîngă corp sigla M. Inscripție alterată ΑΚΑΕΟVV/-
-ΩTHΠOΞ/ΘAΞIQΘ

AR. Tetradrahmă barbarizată. 31 mm 16,93 g (1737/10).

x

x x

In primul grup al achizițiilor recente de monete geto-dacice sînt cele de tipul Apollo-Amphipolis (nr.126-128), care, după stadiul actual al cercetărilor, par a fi cele dintîi emisiuni autohtone (S.Dimitriu - O.Iliescu, op.cit., în Dacia III, 1959, p.259-310). Tipul următor - cap cu două fețe pe avers (nr. 129-140) și călăreț spre dr. pe revers, identificat de Const. Moisil ca dublu cap al lui Zeus, pare să fi succedat cronologic celui dintîi, prezentînd însă trăsături stilistice mai prețioase.

O achiziție recentă de monede de acest tip, înregistrată sub numărul de inventar I 7, cuprinsă în listă la numerele 130-140, ne-a parvenit sub formă de colier în care sînt înglobate 11 monede de tip cap cu două fețe, împreună cu o tetradrahmă atheniană și o tetradrahmă Thasos. Comparînd aceste piese cu cele publicate de Const. Moisil (Monede dacice cu tipul lui Ianus în CNA, XV, 1940, p. 243 și urm.) - în număr de 28 - provenind

din colecția M.C.Sutzu, dăruită Cabinetului numismatic al Academiei R.P.R., (înregistrare nr. 26, din 14 iunie 1920), observăm multiple identități de matrițe. Acest lucru dovedește că monedele formau unul și același tezaur, găsit nu la Craiova, cum îl informase anticarul din acel oraș pe M.C.Sutzu, ci la Bivolari - Olt, așa cum ne-a transmis deținătoarea colierului achiziționat în anul trecut. Convingerea lui Const.Moisil că sunt piesele cumpărate de Sutzu, cât și cele oferite Muzeului Național din Budapesta în 1908 - deci și cele ale colierului cumpărat anul trecut de Cabinetul numismatic - ar aparține aceluiași tezaur, s-e dovedit pînă acum adevărată. Locul lor de descoperire nu e situat însă în împrejurimile Craiovei, și pare a fi identificat cu localitatea Bivolari, de unde locuitorul care le-a găsit într-o oală a vîndut o parte anticarului din Craiova și o altă parte familiei ultimului posesor. Lotul oferit acestuia era mult mai mare, din el confecționîndu-se și un cordon, vîndut mai apoi la anticarii bucureșteni prin 1944. Punînd la un loc cele două loturi ale tezaurului, am stabilit următoarele identități de matrițe:

Colier (înreg. I 7)	Tezaur Craiova (înreg. 26)*
	I 7/1 = 264
1 7/2 =	I 7/4 = 270
	I 7/3 = 279 = 283 = 284
	I 7/9 = 276
	I 7/10 = 269 = 271 = 272 = 273 = 274
	277 = 280
	275 = 282

Trebuie specificat că identitățile de matrițe se referă atît la avers, cât și la revers și că nu există amestecuri de matrițe de la un tip la altul.

Am distins în acest tezaur șapte tipuri, în funcție de simbolurile care le deosebesc, pe care le-am așezat în ordine cronologică relativă, după trăsăturile stilistice. S-a constatat

+) Sub această înregistrare se află numerele de inventar din coloana din dreapta.

astfel oă această ordine este confirmată ea însăși de evoluția simbolurilor de la simplu la compus. Pe tipuri, această cronologie relativă ar fi următoarea:

- I Tip cu rozetă simplă: 257
- II Tip cu rozetă cu globulă centrală: I 7/1=264; I 7/5 ; I 7/7; I 7/8; I 7/11; 258; 259; 260; 261; 262; 263 ; 265; 266; 267; 268.
- III Tip ou rozetă simplă și palm: I 7/2=1 7/4=270; I 7/9=276; 278.
- IV Tip cu rozetă dublă și palm: I 7/10=269=271=272=273 = 274.
- V Tip de rozetă cu globulă centrală și potcoavă:275=282.
- VI Tip cu rozetă cu globulă centrală, palm și potcoavă: I 7/6; 281.
- VII Tip cu rozetă cu globulă centrală, palm și potcoavă globulată: I 7/3=279=283=284; 277=280.

Un tip care după părerea noastră prezintă asemănări de flan monetar cu monedele dacice mai vechi este și tipul Vran - cea (nr.141), care, deși are pe avers un cap nelaureat cu barbă spre dreapta și pe revers un călăreț în trap spre st., nu înclină către imitațiile Filip II. Într-un caz similar, se găsește și tipul Jiblea (nr.143-151), cu întreaga sa evoluție ulterioară; ca tehnică monetară, acest tip se apropie de monedele cu cap cu două fețe și ca iconografie dăeră, prin lipsa coroanei și modelarea proprie a bărbii, de Zeus de pe monedele lui Filip II. Monedele cu nr.152-153 au pe avers figurat capul unei zeițăi feminine cu coc, spre dr. Lipsa bărbii și strângerea părului la spate întăresc caracterul neobișnuit al acestor monede, deși motivul de pe revers rămâne același: călăreț, redat prin trei puncte, în galop spre st. Bănuim că este vorba de o influență iconografică a chipului lui Dionysos de pe monedele din secolul II î.e.n., ale insulei Thasos.

Asemănări iconografice cu tipul Jiblea oferă și tipul Vîrteșu (nr. 154-157), prezentînd un cap de zeitate bărbătească, nelaureată, foarte schematizat atît pe avers cît și pe revers (unde călărețul constituie leit-motivul întregii numismatice geto-dacice).

Tipul Filip II agonietic (nr.158), cu varianta sa ulte - rioară și localizată - Dobrești (nr.159-164), oferă posibilitatea observării evoluției iconografice a lui Zeus laureat.

Tipul Filip II - Alexandru III (nr.165) este reprezentat printr-un exemplar de imitație de prima mână ca și tipul Filip III (nr.166-171), unde se face simțită evoluția ulterioară, ajungându-se la monede schematizate de aspect scifat.

Lista se încheie cu diverse imitații barbare care nu pot fi în mod sigur atribuite geto-dacilor, dar care în mare și spre deosebire de o parte din monedele acestora, imită modelele regilor macedoneni de după Filip II.

Cercetările arheologice efectuate pînă în prezent nu oferă suficient material de datare a acestor monede anepigrafe, așa că o serie întreagă de ipoteze trebuie verificate numai pe baza criteriului stilistic, în urme unei amănunțite și exhaustive cercetări a întregului material monetar, adunat astăzi în diferite colecții publice și particulare.

131

C.270

133

132

C.279

C.283

C.284

142

153

Planșa II

Monede geto-dacice (cele numerotate cu C... fac parte din
tezaurul de la Craiova și nu sînt descrise în text).

Tipul Filip II agonistic (nr.158), cu varianta sa uita - ricioară și localizată - Dobrești (nr.159-164), oferă posibilitatea observării evoluției iconografice a lui Zeus laureat.

Tipul Filip II - Alexandru III (nr.165) este reprezentat printr-un exemplar de imitație de prima mână ca și tipul Filip III (nr.166-171), unde se face simțită evoluția ulterioară, ajungându-se la monede schematizate de aspect scifat.

Lista se încheie cu diverse imitații barbare care nu pot fi în mod sigur atribuite geto-dacilor, dar care în mare și spre deosebire de o parte din monedele acestora, imită modelele regilor macedoneni de după Filip II.

Cercetările arheologice efectuate pînă în prezent nu oferă suficient material de datare a acestor monede anepigrafe, așa că o serie întreagă de ipoteze trebuie verificate numai pe baza criteriului stilistic, în urma unei amănunțite și exhaustive cercetări a întregului material monetar, adunat astăzi în diferite colecții publice și particulare.

M o n e d e r o m a n e

Imperiul

NERO (54-68)

- 179- Av. NERO CAESAR AVGVSTVS - c.p.e. Capul său laureat epre dr.
180 Rv. IVPITER CVSTOS - c.p.e. Jupiter șezînd pe tron spre st.,
ținînd în dr. fulgerul, în st. sceptrul.

Av. Aureus. 18 mm 6,90 g (1734/1); 18 mm 6,92 g (I/2). Emis la Roma între 63-68. RIC, nr. 45.

181. Av. NERO CAESAR/AVGVSTVS - o.p.e. Ce mai sus.
Rv. SALVS în exergă, C.p.e. Salve șezînd pe tron spre st.,
ținînd în dr. patera.

Av. Aureus. 19 mm 6,86 g (I/2). Emis la Roma între 63-68. RIC, nr. 52.

VESPASIAN (69-79)

182. Av.(... ....) VESPASIANVS AVG TR P - o.p.e. Capul său laureat spre dr.
Rv.(... ....) TR POT - c.p.e. Neptun în picioare spre st.,
ținînd în dr. un delfin, în st. tridentul.

Av. Aureus. 19 mm 7,02 g (I/2). Emis la Lugdunum în 70. RIC, nr. 279.

183. Av. DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS - c.p.e. Ca mai sus.
Rv. EX SC - c.p.e. Victorie în picioare spre st., pu
nînd un scut deasupra unui trofeu, la picioarele căruia e
așezat un captiv spre st.

Av. Aureus. 19 mm 7,06 g (1734/2). Emis la Roma în 80-81. RIC, nr. 59(a).

TITUS (79-81)

184. Av. T CAESAR IMP VESPASIANVS - c.p.e. Capul său laureat spre dr.

Rv. COS IIII - c.p.e. Taur împungînd spre dr.

Av. Aureus. 20 mm 6,89 g (1734/3). Emis la Roma în 75. RIC, nr. 181.

185. Av. IMP TITVS CAES VESPASIAN AVG P M - c.p.e. Ca mai sus
Rv. TR P IX IMP XV COS VIII P P - c.p.e. Fulger înaripat
deasupra unei mese drapate.

AV. Aureus. 19 mm 7,11 g (1734/4). Emis la Roma în 80. RIC,
nr.23 a.

DOMITIÂN (81-96)

186. Av. CAESAR AVG F DOMITIANVS - c.p.e. Capul său laureat
spre dr.

Rv. COS V în exergă. C.p.e. Captiv în genunchind spre dr.
și prezentînd un steag.

AV. Aureus. 19 mm 7,02 g (1734/5). Emis la Roma în 79.
RIC, nr. 24o.

187. Av. CAESAR DIVI F DOMITIANVS COS VII - c.p.e. Ca mai sus.
Rv. PRINCEPS IVVENTVTIS - c.p.e. Altar aprins, împodobit
cu ghirlande.

AV, Aureus. 19 mm 7,21 g (I/2). Emis la Roma în 80. RIC,
nr.5o.

TRAIAN (98-117)

188. Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC P M TR P COS V P P - c.p.e.
Bustul său laureat, drapat și cuirasat spre dr.

Rv. S P Q R OPTIMO PRINCIPI pe trei rînduri într-o co-
roană de stejar - c.p.e.

AV. Aureus. 19 mm 7,27 g (1734/6). Emis în 1o3-1o4. RIC,
nr.15o.

189. Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC P M TR P COS VI P P - c.p.e.
Ca mai sus.

Rv. CONSERVATORI.PATRIS.PATRIAE - c.p.e. Jupiter gol în pi-
cioare spre st., cu hlamida pe umeri, ținînd în st. scep-
trul, în dr. fulgerul deasupra lui Traian, reprezentat în
picioare spre st. și ținînd o ramură de laur.

AV. Aureus. 2o mm 7,13 g (I/8). Emis între 112-114. RIC,
nr. 249.

ADRIAN (117-138)

19o. Av. IMP CAESAR TRAI/AN HADRIANVS AVG - c.p.e. Bustul său
laureat, drapat și cuirasat spre dr.

Rv. P M TR/P /COS III - c.p.e. Jupiter șezînd pe tron

spre st., ținând în dr. fulgerul, în st. sceptrul.

AV. Aureus. 19 mm 7,28 g (1734/8). Emis la Roma între 119-122. RIC, nr.64.

191. Av. IMP ... AR TRAIAN H/ADRIANVS ... - c.p.e. Ca mai sus; legenda cu litere mai mici.

Rv. P M T/R P/COS III - c.p.e. Jupiter ca mai sus.

AV. Aureus. 18 mm 6,20 g (1734/7). Deteriorat. Aceleași indicații ca mai sus.

Imperiul roman de răsărit

THEODOSIUS II (408-450)

192. Av. D N THEODO/SIVS P F AVG - c.p.e. Bustul său în costum militar, din față, cu cască, ținând lancea pe umărul dr., iar în st. scutul cu reprezentarea unui călăreț doborând un dușman.

Rv. VOT XXX/MVLT XXXX B (?), în exergă CONOB. Constantinopol șezând pe tron spre st., cu cască, ținând în dr. globul cruciger, în st. sceptrul și punând piciorul pe o prora de corabie; jos în dr. scut oval. În câmpul dr. o stea cu opt raze.

AV. Solidus. 20 mm 6,47 g (1738/5). Montat ca ac de cravată. Ratto, nr.170 (sigla B de la finele legendei se distinge numai pe jumătate, restul fiind acoperit de montură).

193. Av. D N THEODOSI/VS P F AVG - c.p.e. Ca mai sus.

Rv. IMP. XXXXII COS/XVII P.P în exergă COMOB - c.p.e.

Constantinopol ca mai sus; steaua cu opt raze în câmpul st. AV. Solidus. 21 mm 4,39 g (1738/6). Emis în Italia. Cf. Ratto, nr.154.

MARCIANUS (450-457)

194. Av. D N MARCIA/NVS P F AVG - c.p.e. Bustul său în costum militar, din față, cu cască, ținând lancea pe umărul dr., iar în st. scutul cu reprezentarea unui călăreț doborând un dușman.

Rv. VICTORIA /A AVGGG B, în exergă CONOB - c.p.e. Victoria în picioare spre st., ținând o cruce lungă. În câmpul dr.

o stea cu opt raze.

AV. Solidus. 20,5 mm 4,47 g (1738/7). Ratto, nr.215.

ZENO (474-491)

195. Av. D N SENO/PERP AVG - c.p.e. Bustul său în costum militar, din față, cu cască, ținând lancea pe umărul dr., iar în st. scutul cu reprezentarea unui călăreț doborând un dușman.

Rv. VICTORI/A AVGGG I, în exergă CONOB - c.p.e. Victoria în picioare spre st., ținând o cruce lungă. In câmpul dr. o stea cu opt raze.

AV. Solidus. 20,5 mm 4,48 g (1738/8). Cf. Ratto, nr.284.

Notă. In Caiet selectiv ...nr.8,1963,p.333, sub nr.328, a fost descris un solidus emis de împăratul Marcianus, omițându-se a se menționa că piesa respectivă a fost găsită în vara anului 1910, pe versantul exterior al primului parapet din cetatea Noviodunum (Isaccea), la 5-6 m distanță de Dunăre (informație Alex.Diaconescu, București).

M o n e d e b i z a n t i n e

MANUEL I COMNENUL (1143-1180)

196 A. Av. MA în st. Ω în dr. 2 c.p.e. Manuel în picioare din față,

NOV	ΠOP
HA	ΦVc
ΔEC	ΓΕx
ΠO	ΗH

cu barbă, purtînd coroană cu cruce, tunică lungă și mantie ornată cu perle; ține în dr. labarum. în st. globul cu cruce patriarhală și e încoronat de manus Dei (în cîmpul dr., sue).

Rv. + ΚΕ ΘΟ/ΗΘΕΙ , în cîmp IC/XC 2 c.p.e. Bustul lui Iisus Hristos din față, fără barbă, cu nimb cruciat, brațele crucii fiind ornamentate cu ∴ , ridicînd mîna dr. și ținînd în st. volumen.

AV. Hyperper. 28 x 29 mm 4,13 g (I/28). Flan turtit; perforat de trei ori; rupt. Cf. Wroth II, nr. 4-5. Găsit prin 1783-1785, în com. Manoleasa, r. Săveni, reg. Suceava, de către Bogdan Toader Cojocaru.

IOAN VATATZES (1222-1254)

I Rv. -/-¹

196 B. Av. ω în st. Ω în dr. Ioan Vatatzes în picioare, din față.

.c	Π.
	ΦΥ
	PO
	Γ

cu barbă; poartă coroană, tunică și mantie și ține în dr. un labarum, în st. o spadă scurtă, în teacă. Alături de el, Maica Domnului, în picioare, din față, încoronîndu-l; are nimb și poartă voal, tunică și mantie. Sus în cîmp urme din monograma M-P, în dr. Θ.

Rv. IC/XC în cîmp. Iisus Hristos nimbă, din față, cu barbă, șezînd pe un tron fără spătar, ridicînd mîna dr. și ținînd în st. o carte. Graffiti în formă de X; unul în st., două în dr.

1 - arată lipsa oricărui semn distinctiv.

AV. Hyperper. 28 x 31 mm 4,79 g (1585/30) Scifat. Cf. Wroth III, nr.12-16.

197. Av. ω in st. J in dr. -c.l.e. Ca mai sus; in cîmp
 $\Delta \epsilon \zeta$
 Π Φ

sus MP in dr. $\overline{\theta V}$

Rv. $\overline{\text{IC/XC}}$ in cîmp. C.l.e. Ca mai sus; fără graffitti.

AV. Hyperper. 24 x 27 mm 4,69 g (1652/1137). Scifat; cu toartă și verigă de aur.

198. Av. ω in st. in dr. - c.l.e. Ca mai sus; aceleași
 $\Delta \zeta$
 Π
T

monograme.

Rv. $\overline{\text{IC/X}}$ in cîmp - c.l.e. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 25 x 27 mm 4,32 g (1585/32). Scifat.

199. Av. $\overline{\omega}$ in st. . . in dr. - o.l.e. Ca mai sus; in cîmp
 $\Delta \epsilon \zeta$
 $\Pi \zeta$
T H

sus MP in dr. . .

Rv. $\overline{\text{IC/XC}}$ in cîmp. C.l.e. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 28 x 31 mm 4,26 g (1652/1154). Scifat ; perforat și rupt.

200. Av. ω in st. $\overline{\text{J}}$ in dr. C.l.e. Ca mai sus; in cîmp
m
 Φ
r

sus MP (cu M dublu imprimat), in dr. $\overline{\theta V}$

Rv. $\overline{\text{IC/XC}}$ in cîmp 2 c.l.e. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 27 mm 4,18 g (1652/1150). Scifat.

201. Av. $\overline{\omega}$ in st. $\overline{\text{J}}$ in dr. 2 c.l.e. Ca mai sus; in cîmp
 Π
 Φ

sus III,

in dr. θ Graffitti in dr. sus (semne nedescifrabile)

Rv. $\overline{IC/X}$ (.) în cîmp. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 28 mm 4,05 g (1652/1157). Flan turtit, tăiat în romb ; perforat.

202. Av. $\overline{\omega}$ în st. $\overline{\Delta EC}$ în dr. C.l.e. Ca mai sus. În cîmp
 $\overline{\Pi}$

sue M (restul distrus prin perforare), în dr. $\overline{\Theta}$.

Rv. $\overline{IC/XC}$ în cîmp. C.l.e. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 25 x 28 mm 3,43 g (1652/1144). Scifiat; perforat.

203. Av. (legenda ștearsă) în st. $\overline{\omega}$ în dr. Ca mai sus; în
 $\overline{\Pi}$
 $\overline{\Phi}$

cîmp sus monograma distrusă prin perforare, în dr. $\overline{\Theta V}$.

Rv. $\overline{IC/X}$ în cîmp (restul șters). Ca mai sus.

AV. Hyperper. 24 mm 3,58 g (1652/1153). Perforat.

204. Av. în st. $\overline{\omega}$ în dr. C.l.e. Ca mai sus; în cîmp sus
 $\overline{\Pi}$
 $\overline{\Phi}$
 $\overline{\Gamma}$

$\overline{M}$, în dr. $\overline{\Theta}$

Rv. $\overline{IC/XC}$ în cîmp. C.l.e. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 24 x 26 mm 3,57 g (1652/1133). Flan turtit; perforat și rupt.

205. Av. $\overline{\omega}$ în st. $\overline{\Delta EC}$ în dr. C.l.e. Ca mai sus; în cîmp sus
 $\overline{\Pi}$
 $\overline{\Phi}$
 $\overline{V}$
 $\overline{\Gamma}$

fără monogramă, în dr. $\overline{\Theta V}$.

Rv. $\overline{IC/XC}$ în cîmp. C.l.e. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 25 mm 3,31 g (1652/1160). Scifiat.

206. Av. ω în st. $\overline{\omega}$ în dr. C.l.e. Ca mai sus; în cîmp sus
 $\overline{\Pi}$
 $\overline{\Phi}$

$\overline{MP}$, în dr. $\overline{\Theta}$

Rv. $\overline{..X}$ în cîmp. Ca mai sus.

AV. Hyperper. 21 mm 2,85 g (1652/1151).

207. Av. $\overline{\omega}$ în dr. $\overline{\omega}$ în st. 2 c.l.e. Ca mai sus; în câmp sus
 ΔC 0
 ΠO V
- NI1 (sic), în dr. $\overline{V}$.
Rv. $\overline{IC}/\overline{XC}$ în câmp. C.l.e. Ca mai sus.
Av. Hyperper. 21 mm 2,66 g (1652/1161).
208. Av. $\overline{\omega}$ în st. (fără legendă) în dr. C.l.e. Ca mai sus; în
 $\epsilon \epsilon$
 Π
- câmp sus monograma MP
Rv. $\overline{/X}$ în câmp. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 20 mm 2,60 g (1652/1162). Flan turtit și redus mult, legenda rămânând în afară.
209. Av. $\overline{\omega}$ în st. (legenda slab imprimată) în dr. c.p.+c.l.e.
 ΔC
Ca mai sus; în câmp sus monograma MP, în dr. $\overline{\theta V}$.
Rv. $\overline{IC}/\overline{XC}$ în câmp. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 22 mm 2,58 g (1652/1158). Perforat.
210. Av. ω în et. $\overline{\omega}$ în dr. C.p. + c.l.e.. Ca mai sus; în
C Π
 Φ
- câmp sus monograma MP, în dr. $\overline{\theta V}$.
Rv. $\overline{IC}/\overline{X}$ în câmp. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 21 mm 2,15 g (1585/36). Flan redus.
II. Rv. -/.
211. Av. ω în dr. $\overline{\omega}$ în st. (legenda slab imprimată). C.l.e.
?
- Ca mai sus; în câmp sus MP, în dr. $\overline{\theta V}$.
Rv. $\overline{IC}/\overline{XC}$ în câmp. Ca mai sus; în câmpul dr. deasupra brațului tronului, o globulă.
AV. Hyperper. 25 mm 4,64 g (1652/1134). Cu toartă și verigă de aur.
212. Av. ω în st. $\overline{\omega}$ în dr. (legenda slab imprimată) C.l.e.
? Π
 Π Φ
- Ca mai sus; în câmp sus MP, în dr. $\overline{\theta V}$.
Rv. $\overline{IC}/\overline{XC}$ în câmp. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 27 mm 4,23 g (1652/1138). Perforat de două ori și rupt în două părți.

213. Av. (legenda ștearsă) în st. $\begin{matrix} \text{J} \\ \text{P} \end{matrix}$ în dr. 2 c.p.e. Ca mai sus; în câmp sus MP, în dr. $\begin{matrix} \text{AV} \\ \text{V} \end{matrix}$
Rv. IC/XC în câmp. C.l.e. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 26 x 30 mm 4,21 g (1585/33).
214. Av. ω în st. $\begin{matrix} \text{J} \\ \Delta\text{C} \\ \text{P} \\ \text{T} \end{matrix}$ în dr. C.l.e. Ca mai sus; în câmp sus $\begin{matrix} \text{P} \\ \phi \end{matrix}$
MP, în dr. θ .
Rv. IC/XC în câmp. C.l.e. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 27 mm 4,14 g (1652/1155). Perforat.
215. Av. ω în st. $\begin{matrix} \text{J} \\ \Delta\text{C} \\ \text{P} \end{matrix}$ în dr. C.l.e. Ca mai sus; în câmp sus $\begin{matrix} \text{P} \\ \phi \end{matrix}$
MP în dr. $\theta\gamma$
Rv. C/XC în câmp. C.l.e. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 26 mm 4,07 g (1652/1132). Perforat.
216. Av. ω în st. $\begin{matrix} \text{J} \\ \Delta\text{C} \\ \text{P} \end{matrix}$ în dr. C.l.e. Ca mai sus; în câmp sus $\begin{matrix} \text{P} \\ \phi \end{matrix}$
MP, în dr. θ .
Rv. IC/XC în câmp. C.l.e. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 25 x 26 mm 3,84 g (1585/35).
217. Av. ω în st. (legenda ștearsă) în dr. C.l.e. Ca mai sus; $\begin{matrix} \Delta\text{C} \\ \text{P} \end{matrix}$
în câmp sus MP, în dr. θ (restul șters).
Rv. /XC în câmp. C.l.e. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 24 mm 2,90 g (1652/1152). Perforat.
218. Av. ω în st. (legenda lipsă) în dr. Ce mai sus; în câmp $\begin{matrix} \text{C} \\ \text{C} \end{matrix}$
sus MP, în dr. θ (restul lipsește).
Rv. IC/ în câmp. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 18 x 20 mm 2,39 g (1652/1136). Flan turtit și redus; legenda rămasă în afară.

219. Av. (legenda rămadă în afară în at. și în dr.).Ca.l.e.Ca mai sus; în câmp sus HPP , în dr. θ
Rv. /X în câmp. Ca mai sus; globula din câmpul dr. deplasată mai sus, la umărul lui Iisus.
AV. Hyperper. 19 mm 2,42 g (1652/1140). Flan turtit și redus perforat.
III. Rv. -/..
220. Av. ω în st. $\downarrow$ în dr.C.l.e. Ca mai sus; în câmp sus
 $\begin{array}{c} \downarrow \\ \square \\ \downarrow \end{array}$
 $\begin{array}{c} \downarrow \\ \square \\ \downarrow \end{array}$
MP , în dr. θ (restul lipsește).
Rv. IC/XC în câmp. Ca mai sus; în dr.deasupra brațului tronului două globule alăturate.
AV. Hyperper. 18 x 20 mm 2,48 g (1652/1142). Flan redus
IV. Rv. -/0%
221. Av. (legenda lipsă) în st. $\downarrow$ în dr. C.l.e. Ca mai sus; în câmp sus HPP , în dr. θ (restul lipsește).
Rv. C/ în câmp (restul legendei lipsește). Ca mai sus; în câmpul dr. $\frac{0}{0}$
AV. Hyperper. 19 x 21 mm 3,37 g (1652/1135). Flan redus.
V. Rv. -/0%
222. Av. (legenda ștearsă) în st. $\downarrow$ în dr.Ca mai sus; în câmp
 $\begin{array}{c} \downarrow \\ \square \\ \downarrow \end{array}$
 $\begin{array}{c} \downarrow \\ \square \\ \downarrow \end{array}$
sus MP, în dr. θ V. Graffiti nedescifrabil în câmpul st. jos; tot aici două poansoane probabil moderne; unul rotund cu R, altul oval cu o reprezentare incertă.
Rv. IC/XC în câmp. Ca mai sus; în câmpul dr. $\frac{0}{0}$
AV. Hyperper. 25 mm 4,40 g (1652/1149).
VI. Rv. o/-
223. Av. ω în st. (legenda ștearsă) în dr.C.l.e. Ca mai sus;
 $\begin{array}{c} \downarrow \\ \square \\ \downarrow \end{array}$
în câmp sus MP , în dr.șters.
Rv. IC/XC în câmp.C.l.e. Ca mai sus; în câmpul st., o deasupra brațului tronului.
AV. Hyperper. 27 mm 4,11 g (1652/1147) Perforat.

224. Av. $\bar{\omega}$ în st. $\bar{\Gamma}$ în dr. (restul legendei șters). C.l.e. +
c.p.e. Ca mai sus, în câmp sus MP, în dr. $\bar{\theta}$ V.
Rv. $\bar{\Gamma}\bar{C}/\bar{X}$ (restul lipsește) în câmp. C.l.c. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 24 x 27 mm 4,03 g (1652/1146). Perforat și rupt.
- VII. Rv. ./-
225. Av. $\bar{\omega}$ în st. $\bar{\Gamma}$ în dr. (restul legendei lipsește). 2 c.l.e.
Ca mai sus; în câmp sus MP, în dr. urme din $\bar{\theta}$ V.
Rv. $\bar{C}/\bar{X}\bar{C}$ în câmp (restul șters). Ca mai sus; în câmpul st., * deasupra brațului tronului.
AV. Hyperper. 24 mm 3,56 g (1652/1141). Perforat de două ori la margine, cu toartă de metal comun,
- VIII. Rv. -/X
226. Av. (legenda lipsește în st., ștearsă sau lipsă în rest).
C.l.e. Ca mai sus.
Rv. /X (restul lipsește) în câmp. Ca mai sus; în câmpul dr. X deasupra brațului tronului.
AV. Hyperper. 20 mm 2,89 g (1652/1139). Flan redus, cu toartă de metal comun.
227. Av. (legenda lipsește) în st. $\bar{\Gamma}$ în dr. 2 c.l.e. Ca mai
sus; în câmp sus monograma MP, în dr. $\bar{\theta}$ (restul șters).
Rv. /XC (restul lipsește) în câmp. Ca mai sus.
AV. Hyperper. 20 mm 2,74 g (1652/1163). Flan turtit.
- IX. Rv. -/ç
228. Av. $\bar{C}$ în st. $\bar{\Gamma}$ în dr. (restul șters) C.l.+ c.p.e. Ca
 $\bar{\Gamma}$ $\bar{\Phi}$
 $\bar{P}$
mai sus; în câmp sus monograma MP, în dr. V (restul șters) și graffitti în formă de X.
Rv. $\bar{\Gamma}\bar{C}/$ în câmp (restul lipsește). Ca mai sus; în câmpul de sus +, mai jos +
AV. Hyperper. 25 mm 4,02 g (1652/1156). Cu toartă și verigă de aur.

229. Av. ω in st. $\bar{\omega}$ in dr. (restul șters). Ca mai sus; in
 $\begin{array}{c} \omega \\ 0 \\ T \end{array}$ $\begin{array}{c} \bar{\omega} \\ \phi \\ \Gamma \end{array}$
cîmp sus urme din monograma $\overline{MP}$, in dr. V (restul lipsește).
Rv. $\overline{IC}$ / in cîmp (restul lipsește). Ca mai sus.
AV. Hyperper. 21 mm 2,90 g (1652/1148).
X. Rv. $\sqrt{\bar{\delta}}$
230. Av. ω in st. (restul șters); (urme din legendă) in dr.
2 c.l.e. Ca mai sus; in cîmp sus $\approx\approx$ in locul monogra-
mei $\overline{MP}$, in dr. șters.
Rv. $\bar{C}/X$ (restul lipsește) in cîmp. 2 c.l.e. Ca mai sus;
in cîmpul dr. sus +, mai jos deasupra brațului tronului
 $\bar{U}$.
AV. Hyperper. 23 x 27 mm 4,38 g (1652/1143). Flan
turtit cu toartă de aur.
XI. Rv. $-/\bar{\sigma}$
231. Av. ω (restul lipsește) in st. $\bar{\omega}$ in dr. (restul șters).
2 c.l.e. Ca mai sus; in cîmp sus urme din monograma $\overline{MP}$,
in dr. $\bar{\theta V}$; graffitti: P sus, deasupra celor 2 c.l.
Rv. C/X (restul lipsește) in cîmp. Ca mai sus; in cîm-
pul dr. deasupra brațului tronului $\bar{\sigma}$.
AV. Hyperper. 24 mm 4,21 g (1585/34). Perforat.
232. Av. ω (restul șters) in st. (legenda ștersă) in dr.
 $\begin{array}{c} \omega \\ \bar{\theta V} \\ 0 \end{array}$
2 c.l.e. Ca mai sus; in cîmp sus urme din monograma $\overline{MP}$.
in dr. $\bar{\theta V}$.
Rv. $/\bar{X}$ in cîmp (restul șters). Ca mai sus.
AV. Hyperper. 27 mm 3,75 g (1652/1131). Perforat de trei
ori, in două locuri astupat ulterior cu metal comun.
XII Rv. Δ/M
233. A.Av. $\bar{\omega}$ in st. (restul lipsește); $\bar{\omega}$ in dr. 2 c.l.e. Ca
 $\begin{array}{c} \bar{\omega} \\ C \\ \phi \end{array}$
mai sus; in cîmp monograma $N(\bar{\sigma})$, in dr. $\bar{\theta V}$.

Rv. **IC/XC** în cîmp. Ca mai sus; în cîmp deasupra brațelor tronului siglele Δ în st., M în dr.

AV. Hyperper. 24 x 26 mm 4,27 g (1632/1145). Perforat.

XIII.Rv. 4 / -

233.B. Av. (urme din legendă) în st., $\begin{matrix} \text{J} \\ \text{P} \\ \text{P} \end{matrix}$ (restul sters) în dr.

2 c.l.e. Ca mai sus; în cîmp sus MP, în dr. θV

Rv. **IC/XC** în cîmp. 2 c.p.e. Ca mai sus; în cîmpul st. deasupra brațului tronului 4 (?), în dr. fără siglă.

AV. Hyperper. 25 x 27 mm 4,43 g (1652/1159). Flan sci - fat invers, față de emisiunile obișnuite: convex pe avers, concav pe revers; perforat. Falsificat din sec. al XIII-lea sau emisiune a unei monetării provinciale ?

Monedele de aur emise de împăratul Ioan Vatatzes se caracterizează prin marele număr de variante, ce se datoresc prezenței în cîmpul reversului a unor semne sau sigle diferite; parte din aceste semne sau sigle se întîlnesc și în descrierea pieselor semnalate mai sus. Un examen mai aprofundat al numeroaselor emisiuni de hyperperi (sau perperi) de aur, purtînd numele lui Ioan Vatatzes, va lămuri probabil în viitorul apropiat dacă aceste semne și sigle sînt indicative ale unor monetării distincte ori mărci secrete pentru diferite emisiuni succesive (Cf. în această problemă: Michael Metcalf, John Vatatzes and John Comnenus. Questions of Style and Detail in Byzantine Numismatics, în Greek, Roman and Byzantine Studies, 3, 1960, nr.4, p.210). Numeroasele monede bizantine de aur, emise de Ioan Vatatzes și păstrate azi în colecțiile Cabinetului numismatic, constituie un material documentar prețios pentru elucidarea acestei probleme.

A doua observație ce poate fi făcută, în legătură cu piesele descrise mai sus, este aceea privitoare la frecvența descoperirilor de perperi bizantini ai imperiului de Niceea, descoperiri răspîndite pe o arie destul de întinsă de-a lungul Dunării de jos (Cf. Octavian Iliescu, Monede din tezaurul descoperit la Oteleni (raionul Huși, reg. Iași), în Arheologia Moldovei, II-III, 1964, p.393-394; același autor și Gavrilă Simion, <https://biblioteca-digitala.ro/> / <https://www.mnir.ro>

Le trésor de monnaies et lingotes dea XIII-e et XIV-e siècles trouvé en Dobroudja septentrionale, in Revue des études du sud-est européen, II, 1964 (sub tipar); cf. și Michael Metcalf, op.cit., p. 206). Aceste descoperiri scot în evidență rolul important jucat la Dunărea de Jos de perperii imperiului de Niceea, monedă desemnată într-o seamă de documente genoveze contemporane sub denumirea de "iperperi ad sagium Vicinae". Proveniența exactă a pieselor descrise mai sus nu ne este cunoscută; ele au fost totuși adunate în țară, fiind folosite pe o scară largă atât ca amulete, cât și ca obiecte de podobă. Termenul popular sub care sînt cunoscute aceste monede este acela de "constantinați", cele două personaje de pe avers fiind luate drept sfinții Constantin și Elena (am avut în mai multe rînduri prilejul de a verifica această terminologie). Un studiu mai dezvoltat cu privire la rolul perperului bizantin la Dunărea de Jos, în secolele XI-XIV, este în curs de apariție.

MONEDS MEDIEVALE ŞI MODERNE

(emise pînă la 1800)

IMPERIUL ROMANO-GERMAN

HUDOLF II (1576-1608)

234. Av. . RVDOL. II.D: G.R.I. / ⚔ / S. / A.G.H. B. REX/. C.p.e., c.p.i. şi c.l.i. Impăratul în picioare spre dr., cu coroană şi spadă, ţinînd în mîna dr. sceptrul, în cea st.glo - bul cruciger.

Rv..ARCHID .AVS.DV/BVR.MA.M. 1585. - c.p.e. şi i. Scut timbrat de o coroană închisă, scartelat, în cartierele 1, 4, leul Boemiei, în cartierele 2,3, fascist. În centru, scut cu stema Austriei. De jur împrejur, marele cordon al ordinului Lîna de Aur.

AV. Ducat. 21 mm 3,30 g (1652/1233). Emis la Praga. Miller-Loehr-Holzmair, p. 71.

FERDINAND II (1619-1637)

235. Av. FERDINANDVS.II.D/G/R. I. S. A.GH. BO.REX -c.p.e.şi c.ş.i. Impăratul, în picioare, din faţă, cu coroană şi spadă, ţinînd în mîna dr.sceptrul, în cea st.globul cruciger. În dr.scut cu stema Ungariei, în st. scut cu stema Boemiei.

Rv. ARCHI.AVSTRI.DVX (✱) BVRG.MAR.MO. 1629. C.p.e. şi c.ş.i. Acvilă bicefală încoronată, avînd pe piept un scut cu stemele Austriei şi Burgundiei. De jur împrejur cordo - nul ordinului Lîna de Aur.

AV. 20 ducăţi. 43 mm 69 g (1652/1234). Emisă la Praga. Miller-Loehr-Holzmair, p. 126

LEOPOLD I (1657-1705)

236. Av. LEOPOLDVS. Maica Domnului cu pruncul în braţe. D.G. RO. I.S.AVG. GER scut cu stema Ungariei. HV BO REX.-c. z.e. şi c.p.e. Bustul său laureat spre dr.

Rv. ARCHIDVX. AVS. DVX. BVR. MAR. MOR. CO. TY. 17/03 - c.z.e. şi c.p.i. Acvilă bicefală încoronată, ţinînd în

ghiara dr.spada, în cea st.sceptrul, avînd pe piept scut scartelat, în cartierele 1,4, fasciat; în 2,3, leul Boemiei. În centru scut cu stemele Austriei și Burgundiei. În cîmp H/B.

AV. 6 ducați. 46 mm 17,09 g (1652/1235). Perforată. Emisă la Baia Mare. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 202.

MARIA THERESIA (1740-1780)

237. Av. MAR · THERESIA/D: G · REG · HUNG · BOH · -c.z.e. Bustul său spre dr. diademat și drapat.

Rv. ARCHID · AUST · DUX/BURG · COM · TYR · 1741 - c.z.e. Scut timbrat de o coroană închisă, scartelat, avînd în primul cartier crucea dublă a Ungariei, în al 2-lea, leul Boemiei, în al 3-lea, stema Burgundiei, în al 4-lea, aovilă încoronată (stema Tirolului). În centru scut cu stema Austriei.

AV. Ducat. 22 mm 3,46 g (1652/1236). Miller-Loehr-Holzmaier, p. 242.

238. Av. MAR · TH · D · G · R · /IMP · G · HUNG · BOR · R · - o.z.e. Bustul său încoronat spre dr.

Rv. ARCH · AUS · DUX · /BURG · BHAB · C · FL · - c.z.e. Scut timbrat de o coroană închisă, despicat, în primul cartier stema Austriei, în al 2-lea stema Burgundiei, Sub scut 1750.

AV. Dublu suveran. 27 mm 11,06 g (1652/1308). Emis la Brügge (Belgia). Miller-Loehr-Holzmaier, p. 251.

239. Av, Ca mai sus,

Rv. Ca mai sus. Sub scut 1756. În cîmp jos W/I.

AV. Dublu suveran. 29 mm 11,01 g (1652/1309). Emis la Viena. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 257.

240. Av. MAR · TH · D: G · R · /IMP · G · HUNG · BOH · R · - c.z.e. Bustul său, ca mai sus.

Rv. ARCH · AUST · DUX/BURG · BRAB · C · FL · - c.z.e. Scut ca mai sus. Sub scut, 1761.

AV. Dublu suveran. 27 mm 10,92 g (1652/1310). Emis la Bruxelles (Belgia). Miller-Loehr-Holzmaier, p. 263.

- 241- Av. M. THERES.D.G.H./IMP. HU. BO. HEG.-c.z.e. Bustul
242 său epre dr.
Rv. ARCHID. AUST. DUX/BURG. CO. TYR. 1776. - c.z.e. Acvilă bicefală încoronată, avînd pe piept scut ou stema Austriei . In cîmp C/A.
AV. Ducat. 21 mm 3,49 g (1652/1242); 21 mm 3,48 g (1652/1246). Emiși la Viena. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 278.
- FRANCISC I (1745-1765)
243. Av. FRANC.D: G.R.I.S./ A. GER. IER. REX.- c.z.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. TU DOMINE SPES MEA. 1758. - c.z.e. Acvilă bicefală încoronată, ținînd în ghiara dr.spada, în cea st.sceptra, avînd pe piept un scut despicat, în primul cartier stema Lorenei, în al 2-lea stema Goriției. De jur împrejur cordonul ordinului Lîna de Aur. In cîmp N/B.
AV. Ducat. 22 mm 3,49 g (1652/1237). Emis la Baia Mare. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 259.
244. Av. FRANC D. GR.I.S. A. G. IER. REX. Bustul său ca mai sus.
Rv. TU DOMINE SPES MEA. 1761. - c.z.e. Ca mai sus.Sub acvilă $\frac{1}{4}$.
AV. 1/4 Ducat. 13 mm 0,87 g (1652/1238). Emis la Baia Mare. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 262.
245. Av. FRANC. D. G. R. I. / S. A. G. IER. REX. Ca mai sus.
Rv. TU DOMINE SPES MEA 1762. Ca mai sus.
AV. 1/4 ducat. 14 mm 0,87 g (1652/1239).
- IOSIF II (1780-1790)
246. Av. IOSEPHUS II. D: G. / ROM. REX. S. A. G. H. - c.z.e. Bustul său laureat și drapat, spre dr.
Rv. HUNG. BOH. ZC. PRINC. HER. ARCHID. AUSTR. 1764. - c.z.e. Scut susținut de doi grifoni, timbrat de o coroană, avînd în interior acvilă cu stema Austriei și a Lorenei. De jur împrejurul scutului cordonul ordinului Lîna de Aur.
AV. Ducat. 21 mm 3,46 g (1652/1240). Miller-Loehr-Holzmaier, p. 265.

247. Av. Ca mai sus.

Rv. HUNG. BOH. & PRINC. HER. ARCHID. AUSTR. 1765. Ca mai sue.

AV. Ducat. 21 mm 3,48 g (1652/1241). Miller-Loehr-Holz-mair, p. 267.

248. Av. IOS.II. D. G. R. I. S. A./GER. IER. REX - c.z.e. Ca mai sue. Sub bust G

Rv. VIRTUTE ET EXEMPLO 1777 - c.z.e. Acvilă bicefală, încoronată, ținând în ghiara dr. spada, în cea st.sceptrul, avînd pe piept scut cu stemele Austriei și Lorenei. In cîmp B/V,

AV. Ducat. 21 mm 3,48 g (1652/1243). Emis la Baia Mare. Miller-Loehr-Holz-mair, p. 279.

249. Av. Ca mai sus.

Rv. VIRTUTE ET EXEMPLO 1778. Ca mai sus.

AV. Ducat. 21 mm 3,46 g (1652/1244). Emis la Baia Mare. Miller-Loehr-Holz-mair, p. 280.

250. Av. Ca mai sus. Sub bust E.

Rv. Ca mai sus. In cîmp H/S. Sub acvilă 2.

AV. Dublu ducat. 24 mm 6,95 g (1652/1247). Emis la Alba Iulia. Miller-Loehr-Holz-mair, p. 280.

251. Av. IOSEPH.II. D. G. R. I. SA./GERM. HV. BO. REX.-c.z.e.

Capul său laureat spre dr. Sub cap B.

Rv. ARCH. AVST. D. BVRG./LOTH. M. D. HET. 1783 - c.z.e. Ca mai sus, fără sigle în cîmp.

AV. Dublu ducat. 24 mm 6,96 g (1652/1248). Emis la Kremnitz. Miller-Loehr-Holz-mair, p. 285.

252. Av. IOS.II. D. G. R. I. S. A./GE. HV. BO. REX - c.z.e.

Capul său ca mai sus. Sub cap A.

Rv. ARCH. A. D. BVRG./LOTH. M. D. H. 1783. Ca mai sus.

AV. Ducat. 21 mm 3,46 g (1652/1253). Emis la Viena. Miller-Loehr-Holz-mair, p. 285.

253. Av. IOSEPH. D. G. R. IMP. S. A. GE. HIE. HV. BO. REX. Ca mai sus. Sub cap, M.

Rv. ARCH. AVST. DVX. BVRG. LOTH. B . . B. COM. FLAN. 1786. c.z.e. Scut oval timbrat de o coroană închisă, despicat, cu stemele Austriei și Lorenei în primul cartier și a

Burgundiei în al 2-lea. De jur împrejur cordonul ordinu -
lui Lîna de Aur.

AV. Suveran. 28 mm 12,35 g (1652/1311). Perforată, cu
toartă. Emis la Milano. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 288.

254. Av. IOSEPH.II. D. G. R. I. S. A./GERM.HV.BO.REX - c.z.e.
Capul său ca mai sus. Sub cap A.

Rv. ARCH. AVST. D. BVVG./LOTH. M. D. HET. 1786. Ca mai
sus. Sub vultur 2.

AV. Dublu ducat. 25 mm 6,95 g (1652/1250). Emis la Viena.
Miller-Loehr-Holzmaier, p. 288.

255. Av. Ca mai sus. Sub cap E.

Rv. Ca mai sus.

AV. Dublu ducat. 24 mm 6,96 g (1652/1251). Emis la Alba
Iulia. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 288.

256. Av. IOSEPH.II. D. G. R. IMP. S. A. GE. HIE. HV. BO. REX.
C.z.e. Capul său ca mai sus. Sub cap A.

Rv. ARCH. AVST. DVX. BVVG. LOTH. BRAB. COM. FLAN. 1786-
c.z.e. Scut oval timbrat de o coroană, despicat, cu ste-
mele Austriei și Lorenei în primul cartier și stema Bur-
gundiei în al 2-lea. De jur împrejur cordonul ordinului
Lîna de Aur.

AV. 1/2 suveran. 22 mm 5,54 g (1652/1313). Emis la Vie-
na. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 288.

257. Av. Ca mai sus.

Rv. ARCH. A. D. BVVG./LOTH. M. D. H. 1786. Ca mai sus.

AV. Ducat. 21 mm 3,47 g (1652/1254). Emis la Viena. Mil-
ler-Loehr-Holzmaier, p. 288.

258. Av. IOSEPH.II. D. G. R. I. S. A./GERM. HV. BO. REX. -
c.z.e. Capul său ca mai sus. Sub cap B.

Rv. ARCH. AVST. D. BVVG./LOTH. M. D. HET. 1787.- c.z.e.
Acvilă bicefală încoronată, ținînd în ghiara dr.spada, în
cea st.sceptrul, avînd pe piept un scut timbrat de o co-
roană, cu stemele Austriei și Lorenei. De jur împrejurul
scutului, cordonul ordinului Lîna de Aur. Sub acvilă 2.
AV. Dublu ducat. 25 mm 6,94 g (1652/1252). Emis la
Kremnitz. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 289.

- 259-
263 Av. IOS.II. D. G. R. I. S. A./GE. HV. BO. REX.Ca mai sus.
Sub cap A.
Rv, ARCH. A. D.BVRG./LOTH.M.D.H. 1787.Ca mai sus, fără
cifra 2 sub acvilă.
AV. Ducat. 21 mm 3,48 g (1652/1257); 21 mm 3,48 g (1652/
1258); 21 mm 3,47 g (1652/1259); 20 mm 3,47 g ((1652/
1260); 20 mm 3,48 g (1652/1261). Emiși la Viena.Miller-
Loehr-Holzmeir, p.289. Cinci exemplare.
264. Av, Ca mai sus. Sub cap G.
Rv. Ca mai sus.
AV. Ducat. 21 mm 3,47 g (1652/1255). Emis la Baia Mare.
Miller- Loehr-Holzmeir, p.289.
265. Av. Ca mai sus. Sub cap A.
Rv. ARCH. A. D. BVRG./LOTH. M. D. H. 1788. Ca mai sus.
AV. Ducat. 20 mm 3,47 g (1652/1262). Emis la Viena.Mil-
ler -Loehr-Holzmeir, p. 290.
266. Av, Ca mai sus. Sub cap E.
Rv, Ca mai sus.
AV. Ducat. 20 mm 3,47 g (1652/1263). Emie la Alba Iulia.
Miller-Loehr-Holzmeir, p. 290.
267. Av. Ca mai sus. Sub cap B.
Rv, ARCH. A. D. BVRG./LOTH. M. D. H. 1789. Ca mai sus.
AV. Ducat. 20 mm 3,49 g (1652/1264).Emis la Kremnitz.
Miller-Loehr-Holzmeir, p. 291.
LEOPOLD II (1790-1792)
268. Av. LEOP.II. D. G. R. IMP. S. A. GE. HV. BO. REX.-c.z.e.
Capul său laureat, spre dr. Sub cap E.
Rv. ARCH. A. D. BVRG./LOTH. M. D. H. 1792. Ca la nr.259
AV. Ducat. 20 mm 3,49 g (1652/1265).Emis la Alba Iulia.
Miller-Loehr-Holzmeir, p. 295.
FRANCISC II (1792-1806)
269. Av, FRANC.II. D. G. R. IMP. S. A. GE. HIE. HV. BO. REX.-
c.z.e. Capul său laureat spre dr. Sub cap V.
Rv. ARCH. AVST. DUX. BVRG. LOTH. BRAB. COM. FLAN. 1793.
Ca la nr.253

AV. Suveran. 28 mm 11,06 g (1652/1312). Emie la Veneția. Miller-Loehr-Holzmaier, p. 296.

CARINTHIA

CAROL (1564-1590)

270. Av. CAROLVS. DEI. G/1 /: ARCHIDVX/: - c.p.e. și i. Carol în picioare, din față, în armură, cu coroană și spadă, ținând în mîna dr. sceptrul.

Rv. AVSTRI. ET. CA/RINTHIAE. Z C. 86 - c.p.e. Scut timbrat de o coroană închisă, avînd în centru un scut tăiat, în primul cartier trei lei suprapuși, în al 2-lea, fascist (stema Carinției). De jur împrejur, cordonul ordinului Lîna de Aur.

AV. Ducat. 21 mm 3,49 g (1652/1316). Engel-Serrure, I, p. 361.

EPISCOPATUL DE SALZBURG

MAXIMILIAN GANDOLF DE KUENBURG (1668-1687)

271. Av. MAX: GAND: D: G: AR: EP: SAL: S: A: L-- o.ș.e. Scut oval cu stema Salzburgului și însemnele arhiepiscopului. Deasupra scutului o cruce peste care se află pălăria cardinalului.

Rv. S. HVDBERTVS/EPS. SALISB: 1671 - c.ș.e. Sf. Rupertus, șezînd, din față, ținînd în mîna dr. globul, în cea st. cîrja papală. Dedesubt, $\frac{1}{4}$.

AV. 1/4 ducat. 13 mm 0,87 g (1652/1315). Engel-Serrure, I, p. 327.

LEOPOLD DE FERMINAN (1727-1744)

272. Av. LEOPOLD: D. G. ARCH. PR. SAL. SAL. Ca mai sus.

Rv. S. HVPERTVS. EPS. SALIBURG. 1740 - c.z.e. Sf. Rupertus cu thiară șezînd, ținînd în mîna st. cîrja papală, iar cea dr. sprijinită pe glob.

AV. Duoat. 21 mm 3,49 g (1652/1314). Engel-Serrure, I, p. 327.

VENETIA

GIOVANNI DOLFIN (1356-1361)

273. Av. IO·DELPHYNO S/M/V/E/N/E/T/I/ D//V//@// c.p.e. Dogele în genunchiat, primind drapelul de la Sf. Marcu. Sub cotul afîntului, un punct.
Rv. ·SIT· T· XPE· DAT'Q' TV/REGIS ISTÉ· DVCAT' - c.p.e. Christos nîmbat, în picioare, cu mîna dr. ridicată, iar în cea st. ținînd o carte la piept, într-o aureolă eliptică de perle avînd în interior 9 stele, 5 pe dr., 4 pe st. ; jos, un punct.
AV. Ducat. 21 mm 3,50 g (1652/1349). Cf. CNI, VII, nr.17.

FRANCESCO FOSCARI (1423-1457)

274. Av. FRACI FOSCARI S/M/V/E/N/E/T/I/ D//V//@//. Ca mai sus
Rv. ·SIT· T· XPE· DAT:Q· TV/REGIS· ISTÉ DVCAT. Ca mai sus
AV. Ducat. 20 mm 3,51 g (1652/1350). Cf. CNI, VII, nr. 60.

PASQUALE MALIPIERO (1457-1462)

275. Av. PA·MARIP T' S/M/V/E/N/E/T/I/ D//V//@//. Ca mai sus.
Rv. SIT· T· XPE· DAT'Q' TV/REGIS· ISTE DVCAT'. Ca mai sus.
AV. Ducat. 20 mm 3,56 g (1652/1351). Cu toartă din metal comun. Cf. CNI, VII, nr.15.

FRANCESCO DONA (1545-1553)

276. Av. FRAN·DON· S/M/V/E/N/E/T/ D//V//@//. Ca mai sus, fără punct sub cotul afîntului.
Rv. SIT·T· XPE DAT Q TV/REGIS ISTE DVCAT. Christos ca mai sus. În aureolă eliptică de perle, 12 stele, 6 pe dr. și 6 pe st.
AV. Ducat. 21 mm 3,47 g (1652/1352). CNI, VII, nr. 83.

MARINO GRIMANI (1595-1605)

277. Av. ·MARIN·GRIM· S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X// . Ca mai sus .
Rv. SIT· XPE· DAT· Q· TV·/REGIS·ISTE· DVCAT. Ca mai sus.
În interiorul aureolei eliptice 16 stele: 8 pe dr. și 8 pe st.

AV. Techin. 20 mm 3,34 g (1652/1353). Perforată. Cf.CNI, VII, nr. 131.

GIOVANNICORNER (1625-1629)

278. Av. IOAN * CORNEL. /S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
In cimpul dr. un punct.

Rv. SIT * T * XPE * DAT * Q * TV/REGIS * ISTE * DVCA. Ca mai sus.
In interiorul aureolei eliptice 16 stele, 7 pe dr., 7 pe st., cite una sus și jos.

AV. Techin. 22 mm 3,48 g (1652/1354). Cf. CNI, VII, nr.85 .

FRANCESCO ERIZZO (1631-1646)

279. Av. FRANC * ERIZZO S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv, Ca mai sus.

AV. Techin. 21 mm 3,46 g (1652/1355). Cf. CNI, VII, nr.202.

FRANCESCO MOLIN (1646-1655)

180. Av. FRANC * MOLINO S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. SIT * T * XPE * DAT * Q * T. /REGIS * ISTE * DVCA * Ca mai sus
In interiorul aureolei eliptice 18 stele.

AV. Techin. 21 mm 3,47 g (1652/1356). Cf. CNI, VII, nr.89.

CARLO CONTARINI (1655-1656)

281. Av, CAROL * CONT S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. SIT * T * XPE * DAT * Q * TV/REGIS ISTE DVCA, Ca la nr.278.

AV. Techin. 20 mm 3,43 g (1652/1357). Cf. CNI, VII, nr.21

DOMENICO CONTARINI (1659-1674)

282. Av. DOMIN C'ONT S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. *SIT * T * XPE DAT: Q TV/REGIS ISTE * DVC. Ca mai sue .

AV. Techin. 21 mm 3,34 g (1652/1358). Cf. CNI, VII, nr. 239.

283. Av. DOMIN * CON S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Oa mai sus.

Rv. SIT. T * XPE * DAT * Q * TV/REGI * ISTE * DVCA * Ca mai sus
AV. Techin. 21 mm 3,46 g (1652/1359). Perforat. CNI, VII, nr. 239.

ALUISE CONTARINI (1676-1684)

284. Av. ALOYSIVS · CONT S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus
Rv. SIT · T · XPE · DAT · Q · TV/REGIS · ISTE · DVCA. Ca mai sus.
AV. Ţechin. 22 mm 3,46 g (1652/1363). Cf. CNI, VII, nr. 138

ALUISE MOCENIGO II (1700-1709)

285. Av. ALOY · MOCE S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus. Dea-
supra capului sf. Marcu, un punct.
Rv. SIT · T · XPE DAT Q TV/REGIS. ISTE · DVCAT. Ca mai sus.
In interiorul aureolei eliptice 12 stele, 6 pe dr. și 6
pe st.
AV. Ţechin. 20 mm 3,48 g (1652/1361).

ALUISE MOCENIGO III (1722-1732)

286. Av. ALOY * MOCENI S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. SIT · T · XPE · DAT · Q · TV/REGIS. ISTE · DVCA. Ca mai sus.
In interiorul aureolei eliptice 16 stele, 7 pe dr. 7 pe
st. și câte una deasupra și dedesubt.
AV. Ţechin. 22 mm 3,48 g (1652/1360). CNI, VII, nr. 31.
287. Av. ALOY · MOCEN. S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. SIT · T · XPE · DAT · Q TV/REGIS · ISTE · DVCA. Ca mai sus-
AV. 22 mm 3,47 g (1652/1362).

PAOLO RENIER (1779-1789)

288. Av. PAVL RAINER S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. SIT · T · XRE · DAT · Q · TV/REGIS. ISTE · DVCA. Ca mai sus.
AV. Ţechin. 20 mm 3,48 g (1652/1364). Cf. CNI, VII, nr. 99.

LODOVICO MANIN (1789-1797)

289. Av. LVDOV · MAN. S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. SIT · T · XPE · DAT · Q · TV/..... · STE · DVCA. Ca mai sus.
AV. Ţechin. 21 mm 3,17 g (1652/1365). Cf. CNI, VII, nr. 69.
290. Av. LVDOV · MANIN S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai eus.
Rv. Ca mai sus.
AV. Ţechin. 21 mm 3,42 g (1652/1366). Cf. CNI, VII, nr. 69.
291. Av. LVDOV · MANIN S/M/V/E/N/E/T/ D//V//X//. Ca mai sus.
Rv. Ca mai sus.

AV. Techin. 21 mm 3,45 (1653/1367). Cf.CNI, VII, nr.69.
Imitații ale ducatului venețian.

ANTONIO VENIER (1382-1400)

292. Av. . . . TO VENERIO S/M/V/E/N/E/T/I/ D//V//E//. Ca mai
sue.

Rv. .SIT T @PE·DAT Q. TV/.REGIS ISTE DVCAT. Ca mai eue.
In aureola eliptică 9 stele, 5 pe dr. și 4 pe st. Jos un
punct.

AV. Imitație ducat. 21 mm 3,48 g (1652/1368). Cf.CNI, VII,
nr. 30.

CHIOS

TOMMASO DI CAMPOFREGOSO (1415-1421; 1436-1442)

293. Av. T·DV❖IANVE S/L/A/V/R/E/T/I/ D//V//❖//. Dogele Ge-
novel ingenuchiat primind un drapel de la Sf. Laurentiu,
nibat, în picioare.

Rv. .SIT·T❖PE DAT Q T./.REGIS. ISTE DVC. Ca mai sus.

AV. Imitație ducat genovez. 19 mm 2,06 g (1652/1369). Bă-
tut în prima guvernare a lui Thomas Campofregoso (1415-
1421). G.Schlumberger, Numismatique de l'Orient latin. Pa-
ris, 1878, p. 420.

GENOVA

294. Av. DUX·ET· GUB./·REIP· GENU· - c.z.e. Scut cu cruce, tim-
brat de o coroană și susținut de doi vulturi.

Rv. ET·HEGE·EOS· 1793· - c.z.e. Maica Domnului cu
pruncul în brațe, avind o aureolă de 11 stele. Dedesubt
.L. 96.

AV. 96 lire. 33 mm 25,12 g (1652/1370). Engel-Serrure,
I, p. 427.

ȚARILE DE JOS

OLANDA

295. Av. CONCORDIA·RES/P/AR·CRES·HOL - c.z.e. și c.p.i. Cavalier în armură, în picioare spre dr., ținând în mîna dr. o spadă, iar în st. un mănunchi de șapte săgeți. In cîmp 15/95.

Rv. MO · ORDI/PROVIN/FOEDER/BELG·AD/LEG·IMP - c.p.e. Legenda pe cinci linii, într-un cartuș pătrat.

AV. Ducat. 22 mm 3,37 g (1652/1378). Cf. Engel-Serrure, I, p. 90.

296. Av. CONCORDIA·RES/PAR·CRES·HOL-- c.p.e. Ca mai sus. In cîmp 17/96.

Rv. MO·ORDI/PROVIN·/FOEDER/BELG·AD/LEG·IMP. Ca mai sus.

AV. Ducat. 22 mm 3,47 g (1652/1382). Cf. Engel-Serrure I, p. 92.

UTRECHT

297. Av. CONCORDIA·RES/PAR/VAE ORE·TRA· Ca mai sus. In cîmp 16/50.

Rv. MO·ORDI/PROVIN/FOEDER/BELG·AD/LEG·IMP. Ca mai sus.

AV. Ducat. 22 mm 3,44 g (1652/1381). Cf. Engel-Serrure, I, p. 92.

GELDERN

298. Av. CONCORDIA·RES/P/AR·CRES·GEL·†/. Ca mai sus. In cîmp 16/29.

Rv. MO·ORDI/PROVIN/FOEDER/BELG·AD/LEG·IMP/. Ca mai sus.

AV. Ducat. 22 mm 3,45 g (1652/1379). Cf. Engel-Serrure, I, p. 92.

299. Av. CONCORDIA·RES/P/ARVA·CRES·GEL - c.p.e. și i. Ca mai sus. In cîmp 16/48.

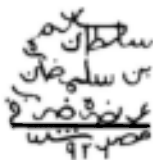
Rv. MO·ORDI/PROVIN/FOEDER/BELG·AD/LEG·IMP. Ca mai sus.

AV. Ducat. 23 mm 3,47 g (1652/1380). Cf. Engel-Serrure, I, p. 92.

IMPERIUL OTOMAN

SOLIMAN I (1520-1566)

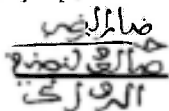
300. Av.

sultân Soliman şah
<i> bn Selim chân
âzza naşruhu đuriba fi
Misir sene
926

c.l. și p.e.

Rv.

đarib al - nadir
şahib al - az ve al naşir
fi al - bar ve al bahr

c.l. și p.e.

AV. Ducat. 20 3,44 g (1652/1317). Emis la Cairo în anul 926 (al hegirei, 1520 al erei noastre).

SELIM II (1566-1574)

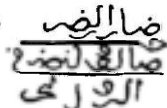
301. Av.

sultân Selim şah <i> bn
Soliman chân âzza naşruhu
đuriba fi Khangia sene
974

C.l. și p.e.

Rv.

đarib al nadir
şahib al - az ve al naşir
fi al-bar ve al bahr

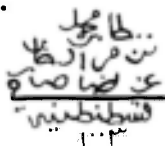
C.l. și p.e.

AV. Altun. 20 mm 3,40 g (1652/1318). Emis la Khangia în anul 974/al hegirei, 1566 al erei noastre).

MOHAMED III (1595-1603)

302- Av.

303

sultân Muhammed
<i> bn Murâd chân
âzza naşruhu đuriba fi
Qostantinije
1003

c.l. și p.e.

Rv. darib al - nadir
şahib al az ve naşir
fi al-bar ve al bahr

c.l. şi p.e.

AV. Altun. 22 mm 4,92 g (1652/1322 şi 1319). Emis de Constantinopol în anul 1003(al hegirei,1595 al erei noastre).

304. Av. sultân Muhammed
... Murad chân
âzza naşruhu duriba fi
Misir

c.l. şi p.e.

Rv. sultân al barain
ve chaqân al bahrain
as-sultân ibn
as - sultân

c.l. şi p,e.

AV. Altun. 22 mm 3,48 g (1652/1321). Perforat. Anul emiterii şters.

305. Av. sultân Muhammed <i> bn
Murad chân âzza
naşruhu duriba fi
Damasc
1003

c.l. şi p.e.

Rv. darib al - nadir
şahib al az ve al naşir
fi al-bar ve al bahr

C.l. şi p.e.

AV. Altun 20 mm 3,18 g (1652/1320). Emis la Damasc, în anul 1003 (al hegirei, 1595 al erei noastre).

OSMAN II (1618-1623)

306. Av. sultân Osman
<i> bn Ahmed chân âzza
naşruhu duriba fi

میسو
....

Damasc

* * *

c.l. și p.e.

Rv.

سلطان
البحرين
البحرين

darib al-naḍir

ṣahib al az ve al naṣir

fi a -bar ve al bahr

c.l. și p.e.

AV. Altun. 21 mm 3,42 g (1652/1323). Emis la Cairo.

AHMED II (1691-1695)

307. Av.

سلطان
ابراهيم خان
عيسى
ص 1103

sultân Ahmed

<1> bn Ibrahim chân

âzza naṣruhu ḍuriba fi

Misir sene

llo2

Rv

سلطان
البحرين
السلطان
السلطان

sultân al barain

ve chaḡân al bahrain

as-sultân ibn

as - sultân

AV. Altun. 23 mm 3,41 g (1652/1324). Emis la Cairo în anul llo2 (al hegirei, 1691 al erei noastre).

AHMED III (1703-1730)

308. Av. Turaua sultanului

سلطان
عيسى
ص 1115

âzza naṣruhu ḍuriba fi

sene lll5 Misir

c.l. și p.e.

Rv.

سلطان
البحرين
السلطان
السلطان

sultân al barain

ve chaḡân al bahrain

as - sultân ibn

as - sultân

c.l. și p.e.

AV. Altun. 22 mm 3,45 g (1652/1325). Perforat. Emis la Cairo în anul lll5 (al hegirei, 1703 al erei noastre).

MUSTAFA III (1757-1774)

309. Av. Turaua sultanului

Āzza naşruhu đuriba fi
Misir sene

1171

2 c.l.e. și c.p.e.

Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, sigla ∞ 2 c.l.e. și c.p.e.

AV. Zermahbub. 20 mm 2,60 g (1652/1326). Perforat. Emis
la Cairo, în anul 1171 (al hegirei, 1757 al erei noastre).

310. Av. Turaua sultanului - 2 c.l.e. și c.p.e.

Rv.

3

đuriba fi
Islambol
1171

2 c.l.e. și c.p.e.

AV. Funduc. 18 mm 3,50 g (1652/1327). Perforat. Emis la
Istanbul în anul al 3-lea al domniei (1174).

MONEDE MODERNE
și
CONTEMPORANE
(emise de la 1801)
IMPERIUL OTOMAN

MAHMUD II (1808-1839)

311. Av, Turaua sultanului - 2 c.l.e. și c.p.e.

Rv.

4

duriba fi
Qoștantinîje
1223

2 ç.l.e. și c.p.e.

AV. 1/4 Funduc. 14 mm 0,79 g (1652/1328). Emis la Cons -
tantinopol în anul al IV-lea de domnie (1812).

312. Av, Ca mai sus,

Rv, Ca mai sus. In rîndul 1, se află cifra 0(5).

AV. 1/4 Funduc. 14 mm 0,80 g (1652/1329). Emis la Cons -
tantinopol în al V-lea an de domnie (1813).

313. Av. Turaua sultanului. 2 c.ș.e., 1 c.ș.i. Intre ele orna -
ment floral.

Rv, Ca mai sus. In rîndul 1, se află cifra 9 (9).

AV. Rumie altun. 27 mm 4,79 g (1652/1330). Emis la Cons -
tantinopol în al IX-lea an de domnie (1817).

314. Av.

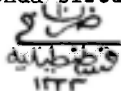
sulțân al-barain ve chaqân al-bahrain as - sulțân ibn as -
sulțân.

Legenda circulară. 2 c.p.e. și c.p.i. In cîmp turaua sul -
tanului, în dr. o floare.

Rv.

as - sulțân Mahmud chân ibn as - sulțân Abdul Hamid dama
mulkuhu.

Legendă circulară. 2 c.p.e. și c.p.i. In cîmp

10
duriba fi
Qoștantinîje
1223

AV. Gedid rumie. 30 mm 4,75 g (1652/1331). Perforată.
Emis la Conatantinopol în al X-lea an de domnie (1818).

315. Av. sultân selatîn zaman în
trei cartușe, 2 c.p.e. și 1 c.l.i.

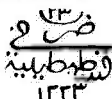
În centru, turaua sultanului, în dr. ădlf

Rv. gâzi Maḥmud chân

în trei cartușe, 2 c.p.e. și c.l.i.

În centru :

23

1۲۲۳

duriba fi

Goștanținije

1223

AV. Hairea. 21 mm 1,78 g (1652/1334). Perforată. Emisă la
Constantinopol în al XXIII-lea an de domnie (1831).

316. Av. Ca mai sus.

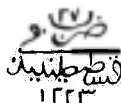
Rv. Ca mai sus. În centru, în primul rând ۲۴ (24).

AV. Hairea. 21 mm 1,79 g (1652/1335). Emisă în al XXIV -
lea an de domnie (1832).

317. Av. Turaua sultanului - o.p.e. și motiv floral.

Rv.

27

1۲۲۳

duriba fi

Goștanținije

1223

o.p.e. și motiv floral.

AV. Mahmudea altun nouă. 20 mm 1,59 g (1652/1336). Emisă
la Conetantinopol, în anul 27 (1835).

ABDUL MEDGID (1839-1961)

318. Av. Turaua sultanului. 2 c.p.e.

Rv.

4

۱۲۰۰

duriba fi

Goștanținije

1255

AV. Irmilik. 19 mm 1,55 g (1652/1337). Perforat. Emis la
Constantinopol, în al IV-lea an de domnie (1847)

ABDUL AZIZ (1861-1876)

319. Av. Turaua sultanului cu șapte stele deasupra, iar dede-
subt două ramuri de laur și două tolbe cu săgeți încruci-

sate. Sub turawall (sene 11). Sub tolbe o. . (500). -
c.p.e.

Rv.

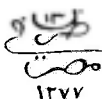
âzza nasruhu
duriba fi
Qostantinije
1277

C.p.e. Două coroane de laur încrucișate, cu o stea deasupra.

AV. 500 piaștri. 34 mm 36,08 g (1652/1338). Cu toartă.
Emis la Constantinopol, în al XI-lea an de domnie (1872).

320. Av, Turaua sultanului. Dedesubt س (100 s) - c.d.e.

Rv.

13
duriba fi
Misir
1277

AV. 100 piaștri. 21 mm 8,41 g (1652/1340). Emis la Cairo,
în al XIII-lea an de domnie (1874).

ABDUL HAMID II (1876-1909)

321. Av. Ca la nr. 319. Sub tura س (sene 31). In dr.
الغازي (al-gâzi).

Rv.

âzza nasruhu
duriba fi
Qostantinije
1293

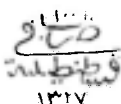
Ca la nr. 319.

AV. 1/2 liră. 18 mm 3,57 g (1652/1343). Emis la Constantinopol, în al XXXI-lea an de domnie (1907).

MAHOMED V (1909-1918)

322. Av. Turaua sultanului, în dr. رساد (resad), dedesubt س (sene 3). C.p.e., chenar din motiv floral.

Rv.

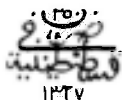
100
duriba fi
Qostantinije
1327

C.p.e., chenar din motiv floral.

AV. 100 piaștri. 30 mm 7,16 g (1652/1345). Cu toartă de m.c. Emis la Constantinopol în al III-lea an de domnie (1912),

323. Av. Turava sultanului, în dr. (resad), dedesubt (sene 5). C.p.e., c.l.e. și chenar din motive florale.

Rv.

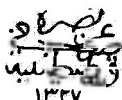
250
duriba fi
Goetantînije
1327

C.p.e., c.l.e. și chenar din motiv floral.

AV. 250 plăști, 43 mm 17,36 g (1652/1344). Emis la Constantinopol în al V-lea an de domnie (1914).

324. Av. Ca la nr. 319 . Sub tura (sene 6), în dr. (resad).

Rv.

âzza naşruhu
duriba fi
Goetantînije
1327

Ca la nr. 319.

AV. 1 liră. 22 mm 7,20 g (1652/1339). Emis la Constantinopol în al VI-lea an de domnie (1915).

325. Av. Ca mai sus. Sub tura (sene 7); în dr. (al-gâzi).

Rv. Ca mai sus.

AV. Liră. 22 mm 7,20 g (1652/1341). Emis la Constantinopol în al VII-lea an de domnie (1916).

326. Ca mai sus. Sub tura (sene 9); în dr. (al-gâzi).

Rv. Ca mai sus.

AV. Liră. 22 mm 7,20 g (1652/1342). Emis la Constantinopol în al IX-lea an de domnie (1918).

REPUBLICA TURCĂ

327. Av.

Turkyya
gumhûriyyati
1928

C.p.e. Două ramuri de stejar și spice de grâu încrucșate.

Rv.

از قضا
استانبول
۱۳۳۷

Ankara

23 niaân

1336

C.p.e. Semiluna ou o stea ou cinci raze.

AV. 1/4 liră. 15 mm 1,74 g (1652/1346). Emis la Ankara în anul 1928.

328. Av. și Rv. Ca mai sus.

AV. 1/4 liră. 15 mm 1,80 g (1652/1347).

TEZAUERE DE MONEDE MODERNE

Tezaurul de monede turcești de la Epurești,
raionul Drăgănești - Vlașca

Aceste monede, în număr de 34, fac parte din tezaurul de 46 piese, descoperit în martie 1961 de către săteanul Macovei Nicolae, în comuna Epurești, r. Drăgănești-Vlașca, la locul Ulmi, în urma plugului.

SELIM III (1789-1807)

329. Av. Turaua sultanului

سلاطین
۱۳۰۳

duriba fi

Ialambol

1203

2 c.l. și o.p.

Rv.

سلطان
خاقان البحرین
السلطان
السلطان

sultân al barain

ve chaqân al bahrain

as sultân ibn (2)

as sultân

2 c.l. și c.p.

AR. 100 parale. 44 mm 31,39 g (1683). Emis la Istanbul în anul 1205 (al hegirei, 1790 al erei noastre).

330. Av. și Rv. Ca mai eus.
AR. 100 parale. 43 mm 30,87 g (1683).
331. Av. și Rv. Ca mai sus.
AR. 100 parale. 44 mm 3,97 g (1683).
332. Av. Ca mai sus.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. se află cifra μ (3).
AR. 100 parale. 44 mm 31,64 g (1683). Emis la Istanbul în anul 1206 (al hegirei, 1791 al erei noastre).
333. Av. Ca mai sus.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. se află cifra $\circ$ (5).
AR. 100 parale. 44 mm 31,67 g (1683). Emis la Istanbul în anul 1208 (al hegirei, 1793 al erei noastre).
334. Av. Ca mai sus.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. se află cifra q (9).
AR. 100 parale. 43 mm 31,51 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1212 (al hegirei, 1797 al erei noastre).
335. Av. Ca mai eue.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. se află cifra Π (11).
AR. 100 parale. 44 mm 32,38 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1214 (al hegirei, 1799 al erei noastre).
336. Av. și Rv. Ca mai sus.
AR. 100 parale. 45 mm 32,02 g (1683).
337. Av. și Rv. Ca mai sus.
AR. 100 parale. 43 mm 31,70 g (1683).
338. Av. Ca mai sus.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. se află cifra μ (13).
AR. 100 parale. 45 mm 32,39 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1216 (al hegirei, 1801 al erei noastre).
339. Av. Ca mai sus.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. se află cifra μ (14).
AR. 100 parale, 44 mm 32,28 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1217 (al hegirei, 1802 al erei noastre).
340. Av. Ca mai sus.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. se află cifra μ (15).
AR. 100 parale. 45 mm 31,03 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1218 (al hegirei, 1803 al erei noastre).

341. Av. Ca mai eus.
Rv. Ca mai sus. In rîndul 3, st. cifra ştearsă.
AR. 100 parals. 44 mm 31,07 (1683). Emis la Istanbul.
342. Av. Turaua sultenului. 2 c.l. și c.p.e.
Rv. duriba fi (1)
Istanbul
1203
2 c.l. și c.p.
AR. 80 parale. 42 mm 25,01 g (1683). Emis la Istanbul în anul 1203 (al hegirei, 1789 al erei noastre).
343. Av. și Rv. Ca mai sus.
AR. 80 parale. 42 mm 25,68 g (1683).
344. Av. Ca mai sus.
Rv. duriba fi (2)
Istanbul
1203
2 c.l. și c.p.
AR. 80 parale. 42 mm 25,10 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1205 (al hegirei, 1790 al erei noastre).
- 345-
349 Av. și Rv. Ca mai sus.
AR. 80 parale. (1683). 5 exemplare.
350. Av. Ca mai sus.
Rv. duriba fi (3)
Istanbul
1203
2 c.l. și c.p.e.
AR. 80 parale. 43 mm 25,30 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1206 (al hegirei, 1791 al erei noastre).
351. Av. și Rv. Ca mai sua.
AR. 80 parale. 43 mm 24,85 g (1683).
352. Av. și Rv. Ca mai sus.
AR. 80 parale. 42 mm 25,24 g.
353. Av. Ca mai eus.

Rv.

duriba fi (5)

Islambol

1203

2 c.l. și c.p.

AR. 80 parale. 41 mm 24,67 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1208 (al hegirei, 1793 al erei noastre).

354. Av. și Rev. Ca mai sua.

AR. 80 parale. 43 mm 24,85 g (1683).

355. Av. și Rv. Ca mai sue.

AR. 80 parale. 43 mm 24,66 g (1683).

356. Av, Ca mai sus.

Rv.

duriba fi (7)

Islambol

1203

2 c.l. și c.p.

AR. 80 parale. 43 mm 24,88 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1210 (al hegirei, 1795 al erei noastre).

357. Av, Ca mai sus.

Rv.

duriba fi (11)

Islambol

1203

2 c.l. și c.p.

AR. 80 parale. 42 mm 24,70 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1214 (al hegirei, 1799 al erei noastre).

358. Av. Ca mai sus.

Rv.

duriba fi (12)

Ielambol

1203

2 c.l. și c.p.

AR. 80 parale. 42 mm 24,39 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1215 (al hegirei, 1800 al erei noastre).

359. Av. Ca mai sus.

Rv.

duriba fi (13)

Islambol

1203

AR. 80 parale. 43 mm 25,58 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1216 (al hegirei, 1801 al erei noastre).

360. Av, Ca mai sus.

Rv.

duriba fi

Islambol

1203

Ar. 80 parale. 43 mm 25,33 g (1683). Emis la Istanbul, în anul 1217 (al hegirei, 1802 al erei noastre).

361. Av, Ca mai sus.

Rv. Ca mai sus, anul şters.

AR. 80 parale. 41 mm 26,29 g (1683). Emis la Istanbul.

362. Av, şi Rv. Ca mai sus.

AR. 80 parale. 42 mm 24,96 g. (1683).

II. C o l e c ț i a m e d a l i s t i c ă

FONDUL ROMÂNESC

Medalii și plachete

Jubileul de 25 ani al Mitropolitului Iosif II Naniescu, 1900

363. Av. ARCHIEPISCOP MITROPOLIT MOLDOVEI SI SUCEVEI EXARH PLAIURILOR ☆ . Legendă în jurul bustului îmbrăcat în odăjdii, în profil apse st. In câmpul din st. scrie IOSIF II, în cel din dr. NANIESCU. Sub brațul et.semnat RADIVON. C.l.e. C.l.i.

Rv. JUBILEUL DE XXV ANI 1875-1900 IASI. Legendă pe patru rînduri, încadrată într-o cunună de lauri, avînd în partea de sus, între vîrfurile cununii, o stea cu șase raze radiind. Sub acestea semnat RADIVON.- C.l.e.

AE. 50 mm (1652).

Premiul Ana Dr.N.Kalinderu, 1908

364. Av. PREMIUL ANA DOCTOR N KALINDERU.FONDAT DE A.G.CANTAGU-ZINO. Legendă în jurul bustului Anei Kalinderu puțin spre dr. - C.l.e. C.l.i.

Rv. EPITROPIA SFANTULUI SPIRIDON DIN IASI PRIMA IN CLASIFICATIE LA EXAMENUL DEFINITIV DE MOSIT. Legendă în jurul unei plăci, ornată cu o ghirlandă de lauri, pe care e scris numele : CRUDU HANRIETA. Deasupra acesteia MOASA dedesubt anul = 1908 =. Sub toate acestea este un înger văzut din față; ține în brațe un nou născut. C.l.e. C.l.i.

AE. 70 mm (1652).

Expoziția de animale a Jud.R.Sărat, 1910

365. Av. EXPOZITIA DE ANIMALE A JUDETULUI RAMNICU SARAT.Legendă, în jurul unei plăci ornate pe care e scris:1910. Sub aceasta o stea cu șapte raze și semnătura lui M.CARNIOL FIUL. - C.l.e.

Rv. In primul plan un cal fugind spre st., iar în planul II vederea orașului Rîmnicul Sărat. Totul încadrat într-o cunună de lauri. - c.l.e.

AE. 40 mm (1652).

Inaugurarea ozonării apei - Brăila, 1912

366. Av. PRIMARIA ORASULUI BRAILA. Legendă semicirculară pe o panglică, avînd deasupra stema oraşului Brăila încoronată, iar dedesubt pe eaze rînduri scris: LUCRARILE ESECU-TATE SI PUSE IN ESECUTAHE -- OZONAREA APEI REZERVORUL DE APA CANALIZAREA SI HALA DE ALIMENTE. C.p.e. c.l.i. Rv. INAUGURAREA OZONAREI APEI.SISTEM OZONGESSELLSCHAFT.BER-LIN 15 SEPTEMBRIE 1912. Legendă între un c.p.e.şi un o.l.i în jurul alteia pe unsprezece rînduri: PRIMAR N.TH.FARAN-GA-AJUTORII DE PRIMAR ALEXANDRU ELIAT, ION I.PETROVICI-CON-SILIERI: GAVRILA MARIN, CONST.GEORGESCU; DR.C. GEORGESCU, ENE GAGIULESCU, MIHAIL COCOŞ, PETR.DIMOVICI, GR.CHRISTESCU, ION VLADESCU, G.CIMPOESCU, D.ECONOMU, M.PANTEV -- Sub toate acestea semnat, CARNIOL FIUL.
- AE. 50 mm (1652).

Marile lucrări edilitare din Brăila, 1911-1914

367. Av. 1911-1914. Scris pe o plisă ornată, aşezată în mijloc. Hestul îl ocupă vederea unor lucrări executate în portul oraşului. Pe apă se văd bărci şi vapoare. Sus în dr.stema oraşului, cu coroană murală. Jos în dr. semnat M. CARNIOL FIUL.
- Rv. IN AMINTIREA MARELOR LUCRARI DE EDILITATE EFECTUATE IN PERIADA 1911-1914 SUB PRIMARIATUL N.TH.FARANGA CONSI-LIERI COMUNALI FIIND: ALEXANDRU ELIAT, ION I.PETROVICI, GA-VRILA MARIN, CONST.GEORGESCU, DR.G.GEORGESCU, ENE GAGIULES-CU, MIHAIL COCOŞ, PETR.DIMOVICI, GR.CHRISTESCU, ION VLADES-CU, G.CIMPOESCU, D.ECONOMU, M.PANTELI SERVICIUL TEHNIC DE CONTROL FIIND: INGINER INSP.GENERAL G.PANAIT, INGINER C. COSTACHE, INGINER D.GERMANI ANTREPRENORI: FRIED & ADORJAN MOTZOI & RESCHOVSKI. Legendă pe unsprezece rînduri, din ca-re primul şi al doilea în semicerc.
- AE. 75/110 mm (1652)

Aniversarea Teatrului Național București, 1927

368. Av. TEATRUL NATIONAL BUCURESTI. Legendă pe două rînduri, scrisă sub vederea fațadei clădiri teatrului, avînd în st. și dr. cîte un copac. Pe frontispiciul clădirii e scris: TEATRUL NATIONAL.

Rv. 1852-1927. 75 ANI DE LA INTEMEERE 1877-1927 50 ANI DE LA INTEMEEREA SOCIETATII DRAMATICE. Legendă pe cinci rînduri din care primul în semicerc. În centru o femeie laureată șezînd puțin spre st.; ține în dr. o ramură de lauri, iar în st. un cuțit, precum și o mască pe care o ține de păr. În depărtare, se vede o parte din olădirea Teatrului.

AE. 50 mm (1599).

Inaugurarea palatului Societății politehnice, 1927

369. Av. SOCIETATEA POLITECNICA. Legendă scrisă pe frontispiciul clădirii Societății politehnice, văzută lateral. Jos în dr. HUGUENIN.

Rv. *SOCIETATEA POLITEHNICA BUCURESTI INFIINTATA LA 7 DECEMBRIE 1881 INAUGURAREA LOCALULUI PROPRIU 4 DECEMBRIE 1927. Legendă pe opt rînduri avînd în partea de jos o ramură de lauri. Jos în dr. semnat HUGUENIN.

AE. 37/53 mm (1599).

Expoziția Cemerii de agricultură, fără dată

370. Av. CAMERA DE AGRICULTURA. Legendă pe două rînduri scrisă deasupra Dunării pe care plutesc vapoare, bărci. În dr. un brad, sătean arînd în cîmp epre dr., o grupare de cinci snopi, un sătean și o săteancă. În spatele acestora răsare soarele.

Rv. EXPOSITIA. Legendă pe un singur rînd. Fondul îl ocupă culmile unor munți, diverse clădiri, brazi, stema țării încoronată, așezată pe o ramură de stejar, iar lîngă o apă se văd: cai, boi, vaci și oi păscînd. Jos în dr. inițialele C.D.(Const.Dumitrescu).

AE. 60 mm (1652).

Medalii străine privitoare la români

Medalia Centenarul internatului de medicină Paris, pentru doctorul G.I.Stoicescu, 1902.

371. Av. CENTENAIRE DE L'INTERNAT EN MEDECINE ET EN CHIRURGIE HOPITAUX CIVILS DE PARIS. Legendă circulară. Un doctor în halat șezînd spre dr. la masa de lucru, rezemat cu bărbia de mîna st., citește și ia note. Pe masă oțeva cărți, un craniu, microscop, eprubete, iar în partea din față scris pe două rînduri G.I.STOICESCU 1871. În cîmpul din st. pe trei rînduri AN X 1902, sub acestea semnat L.BOTTEE, iar deasupra soarele împrăștiînd raze, este arătat cu mîna dr. de o femeie spre st., es ține în st. o cupă din care bea șarpele.

Rv. În fața unor clădiri mari e așezată o targă pe care stă un bolnav cu capul rezemat de piciorul st. al unui doctor, șezînd pe trepte spre st. Lîngă el, o femeie în picioare ou o pelerină pe umeri, iar pe piept, stema orașului Paris și pe oap coroana murală. Jos în st. semnat LOUIS BOTTEE.

AE. Argintată. 69 mm (1613).

Băile Evian, Doctorului G.I.Stoicescu, 1902

372. Av. SOURCE CACHAT. Legendă pe un singur rînd. Fondul îl ocupă un nud feminin șezînd pe o stîncă spre dr. în fața unui izvor, în jur, stejari și flori. Jos în st. semnat: CH BEYLARD SCULPT., iar în dr. F.VERNON INCT.

Rv. BAINS D'EVIAN INAUGURES LE 16 AOUT 1902 - A NOS AMIS A NOS COLLABORATEURS. Legendă pe opt rînduri întrepruptă de un buchet de flori cu ferigă. Deasupra acestora, vederea generală a băilor Evian, cu o barcă pe lac, iar în depărtare se văd munții. În dr. pe două rînduri: E.BRUNNA - RIUS ET A HEBBARD ARCH.

AE. 44/64 mm (1613).

Alianța franceză D-rului G.Bogdan, Iași, 1912

373. Av. ALLIANCE FRANÇAISE. Legendă semicirculară. În centru, pe o ramură de lauri, e pusă o carte deschisă, apoi o

placă, pe care e acrie, pe trei rînduri: Mr.Dr. GEORGES BOGDAN IASSY 1922. Joe în dr. semnat DANIEL-DUPUIS.
Rv. O femeie laureată, șezînd spre dr. lîngă tulpinile a doi palmieri, ține su dr. o carte deschisă pe genunchi, mîna at. ridicată. În fața ei, o fetiță, iar în jur, alți trei copii, din care doi citesc, iar al treilea scrie. La picioarele ei flori și cărți. Jos semnat DANIEL-DUPUIS.
AR. 69 mm (1614).

Insigne

Investirea Patriarhului Miron Cristea, 1925

374. Av. IN AMINTIREA INVESTITUREI I PATRIARH ROMAN.DR. MIRON CRISTEA. Legendă în jurul bustului patriarhului puțin spre st. Dedesubt, în semicerc l.XI.1925 - C.l.e.
Rv. Unifață.
M.C. 27 mm (1614).

Jamboreea Națională Piatra-Neamț, 1930

375. Av. JAMBOREEA A C R NATIONALA PIATRA-NEAMȚ 1930. Legendă circulară, între două cercuri liniare. În centru o floare de crin, prin care e trecută o lance.
Rv. Unifață.
M.C. 22/29 mm (1553).

376. Av. JAMBOREEA A O R NATIONALA. Legendă în jurul unei flori de crin prin care e trecută o lance. Sub ea pe două rînduri PIATRA-NEAMȚ 1930. C.l.e.
Rv. Unifață.
M.C. 28/35 mm (1553). Insignă pentru baston.

Jamboreea Sibiu, 1932

377. Av. JAMBOREEA SIBIU 1932. Legendă pe trei rînduri întreruptă de o floare de crin prin care e trecută o lance; jos două săbii încrucișate, deasupra lor o coroană, iar dedesubt două ramuri de palmier.
Rv. Unifață.
M.C. 22/43 mm (1553).

378. Av. JAMBOREE SIBIU 1932. Legenda pe trei rînduri întreruptă de o floare de crin prin care e trecută o lance și așezată pe două săbii încrucișate. Deasupra coroană, dedesubt o cunună de lauri. Totul pus pe o panglică cu grena și albastru.

Rv. Unifață.

Mătase. 32 mm (1553). Insignă pentru mîncă.

Jamboreea Națională Mamaia-Constanța, 1934

379. Av. JAMBOREEA NATIONALA MAMAIA-CONSTANTA IULIE 1934. Legendă circulară, întreruptă în patru locuri, în jurul unei flori de crin prinsă de o ancoră. Sub ele un ecuson cu marca orașului Constanța.

Rv. Unifață.

M.C. 36/39 mm (1553).

Jamboreea cercetașelor Breaza, 1935

380. Av. JAMBOREEA CERCETAȘELOR. Legendă în jurul cîtorva corturi avînd în dr. un brad. Sub acestea, pe două rînduri; BREAZA 1935 - c.l.e.

Rv. Unifață.

M.C. 22/23 mm (1553).

Asociația Cercetașilor României

381. Av. GATA ORI-CÂND. Legendă semicirculară pe o panglică, așezată sub o floare de crin, avînd pe cele trei petale inițialele C A R Totul încadrat într-un cerc.

Rv. Unifață.

M.C. 29/30 mm (1553).

Cercetașii României

382. Av. CERCETASII ROMANIEI. Legendă semicirculară terminată prin diferite desene, iar între cuvinte un mic arabesc. În centru, tricolorul românesc, pe care este așezată o floare de crin și deasupra căruia stă un vultur spre st., cu aripile desfăcute. În partea de sus, două spice de grâu.

Rv. Unifață.

M.C. 15/23 mm (1553).

383. Av. CERCETASII ROMANIEI. Legendă semicirculară terminată prin diferite desene, iar între cuvinte un mic arabesc. În centru tricolorul românesc pe care este aplicată în relief o floare de crin, deasupra căruia stă un vultur spre st. cu aripile desfăcute. În partea de sus două spice de grâu.

Rv. Unifață.

M.C. 15/20 mm (1553).

Expoziția de mostre a industriei românești, 1921

384-
386 Av. EXPOZIȚIA DE MOSTRE A INDUSTRIEI ROMANEȘTI. Legendă pe patru laturi. Fondul este ocupat de vederea fațadei expoziției, o fabrică, o nicovală, ciocan, sondă și o roată. Sub toate acestea : 1921.

Rv. Unifață.

Alum. 36/ 40 mm (1655).

Concurs de tir

387. Av. A G O TR.ROMANIA. Legendă pe trei rînduri scrisă pe email albastru și cu coroană de bronz deasupra.

Rv. 74 BECKER GRAVOR BUCUREȘTI. Scris pe patru rînduri pe reversul butonului.

AE email 13/22 mm (1655).

Federația Asociației de Ing.din Belgia, 1930

388. Av. 1830. Legendă pe trei rînduri scrisă pe email roșu încadrat în bronz. Pe panglica prinsă de insignă e scris ROUMANIE 85.

Rv. FÉDÉRATION DES ASSOCIATIONS BELGES D'INGÉNIEURS CENTENAIRE DE L'INDEPENDANCE. Legendă pe șapte rînduri din care primul, al șaselea și al șaptelea sînt în semicerc. C.l.e.

M.C. cu email roșu, galben, negru și panglică. 24 mm(1605).

Notă. În dorința de a scoate în evidență importanța documentară pentru istoria țării noastre, au fost clasate la fondul românesc și medaliile străine privitoare la români.

FONDUL STRAIN

Medalii și plachete

AUSTRIA

Doctorului Andreas Liber, 1834

389. Av. ANDREAS LIBER BARO DE STIFFT. Legendă în jurul bustului pe jumătate al lui Andreas Liber în profil spre dr. Dedeșubt semnat: I.D. BOEHM F.- C.l.e.
Rv. LAVREAM SEMISECVLAREM CELEBRAT ORDO MEDICORVM VINDOBONENSIVM MDCCCXXXIV NAT. 29. NOV. 1760 PROM. 31 AVG. 1784. Legendă pe nouă rînduri, încadrată într-o cunună formată dintr-o ramură de lauri și alta de stejar, amîndouă legate cu panglică. - C.l.e.
AE. 51 mm (1616).

Incoronarea lui Ferdinand I, ca împărat al Austriei, 1835

390. Av. FERDINANDO I AVSTRIAE IMPERATORI. Legendă în jurul capului laureat al lui Ferdinand în profil spre dr.-C.p.e.
Rv. RECTA TVERI. Legendă semicirculară deasupra coroanei regale, iar sub ea pe cinci rînduri: FIDES A B AVSTRIA PRAESTITA VINDOB XIV JVN MDCCCXXXV. C.p.e.
Av. 18 mm 3,49 g (1652)

Incoronarea lui Ferdinand I, ca rege al Boemiei, 1836

391. Av. FERDINANDVS I D G AVSTRIAE IMPERATOR Legendă în jurul capului laureat al lui Ferdinand în profil spre dr.-C.p.e.
Rv. RECTA TVERI. Legendă semicirculară deasupra coroanei regale. Sub ea pe patru rînduri: IN REGEM BOHEMIAE CORONATVS PRAGAE MENSE SEPT. MDCCCXXXVI - c.p.e.
Av. 18 mm 3,49 g (1652).

Monumentul împăratului Francisc I, Viena, 1846

392. Av. FERDINANDVS. I AVSTRIAE IMPERATOR. Legendă în jurul capului laureat al lui Ferdinand în profil spre dr., purtînd favoriți. Sub el semnat: K. LANGE - c.l.e.

Rv. FRANCISCO I AVSTRIAE IMPERATORI PIO IVSTO FORTI PACIFICO AVGVSTO PARENTI. Legendă în jurul monumentului lui Francisc I. Sub acesta pe două rînduri: VINDOBONAE XVI IVN.MDCCCXLVI - C.l.e.

AE. 49 mm (1584).

În amintirea însănătoșirii lui Fr.Iosif, 1853

393. Av. WAS WIR GEFLEHT HAT GOTT ERFÜLIT. Legendă în jurul bustului tânăr al lui Fr.Iosif în uniformă, puțin epre st.- C.l.e.

Rv. ERINNERUNG DER JUBELFEIER DER GENESUNG SEINER MAESTÄT DES KAISERS FRANZ JOSEPH I MÄRZ, IM JAHRE - 1853-. Legendă pe opt rînduri din care anul este trecut în mici ornamente. C.l.e.

M.C. 32 mm (1655).

Fr.Iosif I împărat al Austriei, 1853

394. Av. FRANZ JOSEPH I V G G KAISER VON OESTERREICH. Legendă, terminată cu o rozetă, în jurul bustului lui Fr.Iosif în profil spre st., în uniformă, cu decorații, iar gulerul mantalei mult răsfrînt. - C.l.e. C.l.i.

Rv. GOTT SCHÜTZTE ÖSTERREICHS KAISER U.VÖLKER. Legendă în jurul unei victorii spre st. ce ține mîna st. ridicată în sus, iar cu dr. arată coroana imperială, așezată pe un pedestal de care este rezenată și stema Austriei. La picioarele ei în dr. este o grupare de: un cap, ce reprezintă drama, o sabie în jurul căreia este încolăcit un șarpe. Sub acestea, pe două rînduri: D.18FEBR.1853, și semnătura lui ROTT F. C.l.e.

AE. 38 mm (1655).

În amintirea căsătoriei lui Fr.Iosif și Elisabeta, 1854

395. Av. F.IOSIF I. ELISABETH. Legendă în jurul busturilor lor acolate în profil spre st. - C.l.e.

Rv. ZUM GEDAECHTNISS DER VERMAEZUNGSFEIER. Legendă în jurul stemelor Austriei și Bavariei, unite sub coroana imperială, iar jos între ele un amoraș ce ține cu amîndouă mîinile o panglică pe care scrie: AN 24 APRIL. Sub toate acestea o stea cu șase raze, deasupra căreia în semicerc

e scris anul 1854.

M.C. 29 mm (1655).

Incoronarea lui Fr.Iosif ca rege al Ungariei, 1867

396. Av. ./.. FERENCZ. JÓSEF I K AVSZTRIAI CSASZÁR. Legendă în jurul bustului pe jumătate al lui Fr.Iosef, laureat, în profil epre dr. Sub el inițiala A. - C.p.e.

Rv. BIZALMAN AZ OSI ERENYBE. Legendă semicirculară deasupra coroanei regale, iar sub ea pe patru rînduri scris:

MAGYAR KIRÁLYA KORONÁZTATOTT BVDAN MDCCCLXVII - c.p.e.

AV. 23 mm 6,11 g (1652).

In amintirea primului tir federal austriac, 1880

397. Av. ZUR ERINNERUNG AN DAS ERSTE ÖSTERR. BUNDESSCHIESSEN 1880. Legendă în jurul unei femei șezînd spre st., ținînd mîna dr. întinsă, gata să tragă, iar st. rezemată de un scut. Dedesubt scrie WIEN. C.l.e.

Rv. UEB AUG UND HAND FUERS VATERLAND. Legendă în jurul stelei Austriei, așezată pe o ramură de lauri și una de stejar, precum și două steaguri. Deasupra acestora o placă pentru tir. C.l.e.

AE. 30 mm (1655).

Căsătoria Principelui Rudolf cu Principesa Ștefania, 1883

398. Av. KRONPRINTZ RUDOLPH V.OESTERREICH GEB 21.AUGUST 1858. PRINZESSIN STEPHANIE VON BELGIEN GEB.21 MAI 1864. Legendă pe șase rînduri scrisă parte deasupra, parte dedesubtul unui pătrat în care sînt busturile lor acolate spre dr. In cîmpul din st. pe două rînduri: VERMÄHLT ZU WIEN AM 10 MAI 1881 în dr. VERLOBT IN BRÜSSEL AM 7. MÄRZ 1880. - C.p.e.

Rev. 1881 VERMÄHLUNGS MEDAILLE. Scris pe două rînduri, deasupra unui calendar pe anul 1881. Sub el pe trei rînduri: OSTERSONNTAG.17.APRIL.CHR.HIMMELF. 26 MAI PFINGSTS. 5.JUNI; în dr.SEPFNAGES.13.FEBR.ASCHERMITWOEH 2 MÄRZ ; în st. FROHNLEICHNAM 16. JUNI I. ADVENTS. 27.NOV.UNECHT. M.C. 37 mm (1655).

Expoziția Carinthiei, 1885

399. Av. Doi bărbați pe trepte aduc omagiul unei femei ce stă în fața lor avînd în dr. ei un băiat cu stema regiunii. Ea poartă pe cap un voal, cunună de lauri, iar în mîini ține tot lauri. Lîngă ei vase, roți dințate, unelte, uzine, iar jos semnat A.SCHARFF - C.l.e. C.p.i.
Rv. KAERNTNER LANDES AUSSTELLUNG 1885. Legendă în jurul stemei regiunii Carinthiei, așezată pe diverse ornamente. C.p.e. C.p.i.
AE. 53 mm (1616).

Centenarul Băncii Naționale Austriece, 1916

400. Av. PRIVILEGIIRTE OESTERREICHISCHE NATIONAL BANK. Legendă în jurul unui bărbat ce oferă altui bărbat o bancnotă. In st. o masă pe care e pusă o călimară cu o pană, iar în et semnat ST.SCHWARTZ. Sub toate acestea 1. JUNI 1816. C.l.e.
Rv. FRANCISCVS I. KALENDIS IVNIIS A MDCCCXVI CONDIDIT FRN - CESCO IOSEPHO I ANNVM LXVIII SVMMA GLORIA REGNANTE SABCV-LARIA ORIGINIS ACTA SVNT MCMXVI. Legendă pe zece rînduri încadrată într-o frumoasă cunună de lauri. Sub ea inițialele K.B. In dr. semnat ST.SCHWARTZ. C.l.e.
AE. 66 mm (1598).

Kunat-Gemeinschaft

401. Av. KUNST GEMEINSCHAFT. Legendă verticală scrisă în dr. In centru trei nuduri, acoperite parțial cu un voal subțire; prima ține o victorie, a doua un vas, iar a treia un obiect. In st. semnat WEINBERGER.
Rv. Inițialele K.G., iar în trei părți trei ecusoane.
AE. 60 mm (1566).
402. Av. Trei nuduri acoperite în parte cu un voal subțire, așezate în dr. Prima ține o victorie, a doua un vas, a treia un obiect. In st. semnat WEINBERGER.
Rv. Unifață.
AE. 60 mm (1566).

BELGIA

Academia de Medicină Belgiană

403. Av. ACADEMIE R. DE MEDECINE DE BELGIQUE. Legendă în jurul unei femei, reprezentînd știința, șezînd spre dr., ține st. Pe un pergament, lîngă care e un caduceu, iar în dr. un sceptru, ramură de palmier, cunună de lauri, sprijinite de un altar. Alături un scut și o barcă cu pînză. Jos semnat : MONTAGNY F.

Rv. ROB B.LAFFECTEUR SEUL AUTORISE PAR LE GOUVERNEMENT ET APPROUVÉ PAR L'ACADEMIE ROYALE DE MEDECINE DE BELGIQUE- 12 RUE RICHER PARIS. Legendă pe zece rînduri din care primele două și ultimul în semicerc. C.l.e.

AE. 41 mm (1655).

BULGARIA

Ferdinand I, medalie pentru serviciu

404. Av. ФЕРДИНАНДЪ I КНЯЗЪ НА БЪЛГАРИЯ .Legendă în jurul bustului lui Ferdinand în profil spre st. Sub el Semnat:A. SCHARFF. C.l.e. C.p.i.

Rv. ЗА ЗАЧЛУГА . Legendă pe două rînduri, încadrată într-o frumoasă cunună formată dintr-o ramură de lauri și alta de stejar. C.l.e.

AR. 27 mm. cu toartă (1655).

DANEMARCA

Expoziția de la Copenhaga, 1852

405. Av. FREDERIK DEN SYVENDE KONGE AF DANMARK. Legendă circulară în jurul capului lui Frederic în profil spre dr. Deasupra capului în semicerc: FOLKETS KJAERLIGHED MIN STYRKE. Sub el semnat: P.BATZ. C.l.e. C.l.i.

Rv. INDUSTRIUD STILLINGEN I KIOBENHAVN 1852. Legendă pe trei rînduri, scrisă sub vederea laterală a clădirii expoziției. C.l.e.

M.C. 48 1/2 mm (1584).

ELVEȚIA

Expoziția de la Berna, 1857

406. Av. ZUR ERINNERUNG AN DIE III SCHWEIZ. INDUSTRIE-AUSSTELLUNG IN BERN 1857. Legendă în jurul unei femei laureate, șezînd, văzută din față, ține pe genunchi o carte deschisă, avînd pe copertă o cruce și anul 1307. La picioarele ei un amoraș cu liră. În st. și dr.ei, cîte-o femeie îngenuncaiată, cu brațele încărcate cu diverse obiecte, privînd spre prima. Pe deasupra lor în st. o ramură de stejar, în dr. una de lauri. Sub toate acestea semnat HORN. C.l.e.

Rv. Vederea generală a expoziției, avînd dedesubt stema orașului Berna așezată pe-o ramură de lauri și alta de stejar. C.l.e.

M.C. 52 mm (1584).

Conferința Aeronautică Internațională Zürich, 1927

407. Av. FÉDÉRATION AÉRONAUTIQUE INTERNATIONALE CONFÉRENCE DE ZURICH 14-18 AOÛT 1927. Legendă pe cinci rînduri.-C.l.e. Rv. Nud feminin plutînd printre nori, pe deasupra munților, spre dr. Jos în dr. semnat BICK. C.l.e.

AE. 57 mm (1605).

FRANȚA

Prof. Adolphe Pinard, 1844

408. Av. ADOLPHE PINARD PVERICVLTEVR. Scris în jurul bustului lui Pinard, în profil spre st. În fața lui semnat LANCELOT CROCE. Sub acestea vederea unor clădiri înconjurate de pomi și legende pe două rînduri: GROUPE D'ASSISTANCE MERY - S - SEINE.

Rv. XX ANS DE PROFESSORAT A LA MAISON BAUDELOCQUE. Legendă pe patru rînduri, avînd deasupra vederea casei Baudelocque. Sub acestea o femeie cu un copil mic în brațe șezînd spre dr. iar sub ei scris: LE LAIT DE LA MERE APPARTIENT A L'ENFANT.

AR. 32/60 mm (1613).

Michel Chevreul, chimist francez, 1886

409. Av. MICHEL EVGENE CHEVREUL MEMBRE DE L'ACADEMIE DES SCIENCES. Legendă în jurul bustului lui Chevreul în profil spre dr. cu părul destul de deranjat. Cîmpul din st. semnat: O ROTY.

Rv. LA JEUNESSE FRANCAISE AV DOCTEN DES ETUDIANTS. Legendă în jurul lui Chevreul șezînd spre st., cu mîna st. rezemată de scaun, iar în dr. ține un toc cu care scrie pe un pergament așezat pe genunchiu în fața lui, o tînără în picioare oferindu-i o cunună de lauri și avînd la spate o masă cu diverse aparate de chimie. Jos semnat: O. ROTY, iar în st. în semicerc: 31 AOVT 1786. 31 AOVT 1886. Sub scaun cîteva cărți și un pergament scris.

AE. 68 mm (1614).

Doctorului Léon Gosselin, 1887

410. Av. Dr LEON GOSSELIN 16 JVIN 1815 30 AVRIL 1887 MEMBRE DE L'INSTITUT NE A PARIS MDCCCLXXXVII. PRESIDENT DE L'ACADEMIE DES SCIENCES PROFESSEUR A LA FACULTE DE MEDECINE CHIRURGIEN DE L'HOPITAL DE L'ACADEMIE DE MEDECINE PRESIDENT DE LA SOCIÉTÉ. CLASSE DES MEDECINS DE FRANCE. Legendă parte scrisă în fața bustului spre st. deasupra capului, în spate, iar dedesubt pe șapte rînduri. În cîmpul din dr. semnat: O ROTY JVILLET.

Rv. CLINIQUE CHIRURGICALE DE L'HOPITAL DE LA CHARITÉ LECONS SVR LES HERNIES. Legendă pe trei rînduri, deasupra unei femei ce stă întinsă pe pat spre st., iar alta șade spre dr. avînd pus pe genunchi un pergament ținut cu st., iar în dr. ține un creion. În fața ei un vas, iar sub scaun cărți și semnătura lui O. ROTY 1888. Sub toate acestea pe alte trei rînduri scris: VIRVM OPTIMVM MANV ET DOCTRINA. MVLTIS SALVTAREM-DISCIPVLI. ET. AMICI.

AE. 43/60 mm (1613).

Louis Liard, 1897

411. Av. LOUIS LIARD MEMBRE DE L'INSTITUT DIRECTEUR DE L'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR. Legendă scrisă un rînd deasupra, alte două dedesubtul bustului lui Liard în profil spre st.

In câmpul din dr. vertical semnat: J.C. CHAPLAIN.

Rv. UNIVERSITES FRANÇAISES - TOUT IDEAL - TOUTE REALITE.

Legendă pe șase rînduri. In centru o femeie șezînd spre st. pe un glob, ține în st. o făclie aprinsă, iar în dr. o carte deschisă rezemată de genunchiul dr. In spatele ei scris: 1885 - 93 - 96 - 97. Pe glob se poate citi: TIBET-SIAM - INDOUSTAN - ABYSSINIE-ARABIE-DEKHAN. Jos în st. semnat J.C. CHAPLAIN.

AE. 55/70 mm (1614).

Doctorului Henri Dor, Lyon, 1911

412. Av. VEVEY 1860. BERNE 1866. LYON 1877 AU DOCTEUR HENRI DOR PROFESSEUR H^{AIRE} A L'UNIVERSITÉ DE BERNE SES COLLEGUES SES AMIS SES ÉLÈVES LYON 1911. Legendă pe șapte rînduri despărțită de bustul Dr. Dor, în profil spre st. In câmpul din dr. scris: AETATIS SVAE LXXVI.

Rv. Unifață.

AE. 59/80 mm (1613).

Mareșalul Foch, 1918

413. Av. MARÉCHAL FOCH PARIS-ART. Legendă în jurul bustului mareșalului în profil spre st. Sub brațul st. pe două rînduri AVGV. MAHIARD.

Rv. COMMANDANT EN CHEF DES ARMÉES ALLIÉES OPÉRANT EN FRANCE - 14 AVRIL 1918. Legendă pe șapte rînduri avînd de desubt o frunză mică de stejar.

AR. 28 mm, cu toartă (1614).

Mareșalul Foch, 1920.

414. Av. MARÉCHAL FOCH Legendă semicirculară în fața bustului lui Foch în profil spre st. In câmpul din dr. scris: METZ AOV. 1920 un ecuson, apoi semnat A. LAVRILLIER.

Rv. A LA DELEGATION LAFAYETTE DES CHEVALIERS DE COLOMB.

Legendă circulară în jurul unui bust tînăr, laureat, în profil spre dr. In câmpul din st. METZ AOV. 1920 A. LAVRILLIER. In cel din dr. JEANNE D'ARC.

AE. 36 mm (1614).

Prof. Dr.F.Widal, 1929

415. Av. PROF^R F.WIDAL. Legendă semicirculară în fața bustului Drului Widal în profil spre st. În câmpul din dr. semnat: AUG^{TE} MAILLARD.
Rv. SERO-DIAGNOSTIC CURE DE DECHLORURATION PHENOMENES DE CHOC CYTO-DIAGNOSTIC CRISE HEMOCLASIQUE AZOTEMIE. Legendă pe cinci și patru rînduri, în st. și în dr. unei femei în picioare, văzută din față, între două postamente, ține în st. o făclie aprinsă, iar dr. rezemată de postamentul din st. pe care sînt puse: un microscop, eprubete, cîteva vase; pe cel din dr. sînt așezate cîteva cărți și o piuliță.
AE. 68 mm (1613).

Profesorul Omer de Bast, 1935

416. Av. Bustul profesorului Omer de Bast în profil spre dr. Sub brațul dr. semnat LOUIS DUPONT.
Rv. LE PROFESSEUR OMER DE BAST DIRECTEUR DE L'INSTITUT ELECTROTECHNIQUE MONTEFIORE LIEGE 1935. Legendă pe șase rînduri. AE. 60 mm (16c5).

Expoziția Internațională Nice, 1883-1884

- 417- Av. EXPOSITION INTERNATIONALE DE NICE. Legendă în jurul
418 clădirii expoziției văzută din față. Jos sînt scriși anii 1883-1884. C.l.e.
Rv. VILLE DE NICE EXPOSITION INTERNATIONALE. Legendă în jurul stemei cu coroană a orașului Nice, așezată pe două ramuri de palmier. În st. scrie NICAEA în dr. CIVITAS. - C.l.e.
AE. 29 mm, cu toartă (1655).
419. Av. EXPOSITION INTERNATIONALE DE NICE 1883-1884. Legendă în jurul clădirii expoziției, văzută din față. - C.l.e.
Rv. VILLE DE NICE EXPOSITION INTERNATIONALE. Legendă în jurul stemei orașului Nice, încoronată, așezată pe două ramuri de palmier. Între acestea scris: NICAEA CIVITAS. C.l.e.
AE. 34 mm (1655).

Republica Franceză, 1870-1910

420. Av. LABOR 1910. Legendă semicirculară. Fondul îl ocupă o femeie; laureată, în picioare epre dr. înfășurată într-un voal, ține cu st. drapelul țării, iar în dr. o sabie cu care arată soarele pe ale cărui raze, sînt scriși anii 1870-71. In dr. se văd ruine și semnătura lui GEORGES LE-MAIRE.

Rv. PROGRES GLOIRE. Legendă semicirculară. Jos în prim plan o placă ornată, avînd în dr. diverse arme, iar în st. steagul țării pe care scrie pe trei rînduri: HONNEUR ET PATRIE, precum și o ramură de stejar.

AE. 50 mm (1605).

Expoziția Colonială Paris, 1931

421. Av. EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE PARIS 1931. Legendă pe trei rînduri, scrisă sub o grupare de patru persoane avînd deasupra capetelor lor franze de copaci. Jos în st. semnat: L. BAZOR. C.l.e.

Rv. Planul expoziției coloniale, avînd scris jos în dr. D'APRES TOURNAIHE ARG - c.l.e.

AE. 69 mm (1614).

422. Av. AFRIQUE. Legendă semicirculară, la spatele unui cap de bărbat african, înfășurat cu un șal, în profil spre st. Sub brațul st. semnat L. DESVIGNES. C.p.e.

Rv. EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE 1931. Legendă pe patru rînduri, scrisă între două coloane și în fața unei clădiri mari. C.p.e.

AE. 32 mm (1655).

423. Av. EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE. Legendă semicirculară. Fondul îl ocupă busturile acolate a trei negri. In dr. semnat: E. BLIN.

Rv. PARIS 1931. Scris pe două rînduri pe o placă susținută de trompele a doi elefanți, împodobiți, ce stau față în față. Deasupra lor vederea generală a clădirii expoziției.

AE. 68 mm (1605).

Subiect aviatic

424. Av. Doi vulturi cu aripile desfăcute, așezați pe stînci spre dr., privesc speriați la un avion ce merge spre st.

Jos în dr. semnat E. BLIN.

Rv. O placă liberă, ornată, așezată pe-o ramură de palmier.

AE. 46/67 mm (1605).

Subiect de vânătoare

425. Av. CHARMANT SOUVENIR 1725. Legendă în jurul unui vultur cu aripile desfăcute cu capul spre dr.; ține în ghiare o trompetă. C.l.e.

Rv. Scenă de vânătoare. - c.l.e.

AR. 28 mm cu toartă (1650).

Copil

426. Av. Nudul unui copil spre dr., cu mâinile încrucișate pe piept; în dr. de jos în sus BOUCHARDON.

Rv. Unifață.

AE. 26/67 mm (1574).

INSIGNE

Al VI-lea Congres minier, metalurgic și geologic, 1930

427. Av. LIÈGE 1930 VI-e CONGRES MINES-METALLURGIE-GEOLOGIE 22-28 JUIN. Legendă pe cinci rînduri; două deasupra, iar trei dedesubtul unei mine, în care un minier șezînd spre dr. arată unei femei, ce stă în picioare, o rocă, iar în dr. ține un tîrnăcop.

AE. 30/40 mm (1599).

GERMANIA

Anul 1700, Nüremberg

428. Av. TEMPORA PATER DONATA PACE CORONA. Legendă în jurul globului terestru, pe care e așezat un miel spre st., ținînd cu piciorul dr. din față un steag, pe care scrie PAX.-c.p.e. Rv. SECVLVM NOVVM CELEBRAT RESP. NORIBERGENSIS. Legendă în jurul a trei ecusoane unite, ornate cu flori, iar pe deasupra uneia dintre ele trece o pasăre spre st. ținînd în cioc o ramură de lauri. C.p.e.

AV. Medalie-monedă în valoare de 2 guldeni. 27 mm 6,56 g (cu toartă) (1652).

Walhala, podoaba Germaniei, 1842

429. Av. WALHALA. Legendă semicirculară, deasupra unei clădiri imense, avînd în st. și dr. copaci. Dedesubt 1842 precum și I.I.NEUSS DIR. - C.l.e.

Rv. ZU DEUTSCHLANDS RUHM UND ZIERDE. Legendă pe cinci rînduri, încadrată într-o cunună de stejar. C.l.e.

M.C. 41 mm (1584).

Rudolf Virchow, medic, 1821-1902

430. Av. RUDOLPH VIRCHOW. Legendă semicirculară, deasupra bustului lui Virchow, în profil spre dr. În cîmpul din st. pe două rînduri AETAT: LXXX.

Rv. Doctorul R.Virchow, șezînd spre et., operînd cu multă atenție craniul unui bărbat. Sub acestea, anii MDCCCXXI-MCMII.

AE. 60 mm (1614).

Philipp Landgraf de Hessen (1504-1567), 1904.

431. Av. 13 NOV 1504 VERB DNI MANET IN AETERNUM PHILIPP DER GROSS MUTIGE LANDGRAF ZU HESSEN. Legendă pe șapte rînduri scrisă în fața și sub bustul lui Philipp în profil spre st., purtînd pe cap o pălărie cu boruri și pană. În dr. DR DANIEL GREINER.

Rv. SI DEUS NOBIS CUM QUIS CON-TRA NOS. Legendă pe trei rînduri între picioarele unui cal pe șeaua căruia stă un călăreț în armură spre st. Sus în dr. un ecuson cu un leu. Sub toate acestea pe trei rînduri: DER HISTORISCHE VEREIN F D.GROSSHERZOGTUM HESSEN ZUM 13 NOV 1904. În cîmpul din st. vertical scris: DR DANIEL GREINER.

AE. 52/70 mm (1598).

W.Mayer și Fr.Wilhelm, felicitări pentru anul 1906

432. Av. WILH MAYER & FRZ WILHELM KUNSTGEW ANSTALT STUTTGART. Legendă pe patru rînduri. Deasupra, într-un octogon încadrat între patru stele cu cîte șase raze fiecare este bustul unei femei laureate, văzută din față; ține în st. o statueta, iar în dr. o pană. În cîmpul din st. un ecuson cu o stemă.

Rv. HERZLICHE GLÜCKWÜNSCHE ZUM NEUEN JAHRE 1906. Legendă pe șase rînduri scrisă în ornamente, avînd sub ea,

într-un medalion busturils lui Mayer și Wilhelm, acolate spre dr.

AE. 36/52 mm (1661).

Paul von Hindenburg, 1928

433. Av. PAUL · VON · HINDENBURG. Legendă în jurul capului lui Hindenburg în profil epre at. Sub el, între ramuri de stejar, scris 1928 și semnat BERNHART - c.l.e., c.p.i.

Rv. PRÄSIDENT · DES · DEUTSCHEN · REICHES. Legendă în jurul unei blazon, așezat pe ornamente. C.p.e. C.l.i.

AV. 22 mm 6,55 g (1652).

L.Dürr și H.Eckener, zeppelin, 1928

434. Av. D^R. ING.LVDWIG DVRR-DR HVGO ECKENER. Legendă în jurul busturilor lor acolate spre st. Jos în dr.semnat: MAY & WILH.STUTTG.

Rv. LZ 127 IMMER BEHARRLICH ZVM WOHL DES VATERLANDES 1928. Legendă pe cinci rînduri din care primul și ultimul în semicerc. Sub primul rînd se poate vedea un zeppelin spre st. C.l.e.

AE. 60 mm (1614).

Domul din Regensburg

435. Av. DER VÄTER FROMMER SINN HAT EINST GEGRÜNDET DIESS WUNDERVOLLE GOTTESHAUS: DER DOM IN REGENSBURG. Legendă pe patru rînduri, din care primele două circular, iar ultimul semicircular, în jurul domului văzut din față. C.l.e.

Rv. DER ENKEL LIEBE HAT SICH NUN VERBÜNDET UND BAUT MIT GOTTES HULF'ES AUS. Legendă în două rînduri, în jurul clădirilor domului. Sub el semnați: DEENTWETT, D.KAEME.F.

F.C. 41 mm (1584).

Expoziția industrială, Bavaria

436. Av. MAXIMILIAN II KOENIG V.BAYERN. Legendă în jurul bustului lui Maximilian cu favoriți, în profil spre dr.Sub el semnat: M.SEBALD.E. - C.l.e.

Rv. Vederea clădirii expoziției, avînd în fața ei cîteva exponate. Sus o panglică pe care e scrisă o legendă cu litere gotice: Kunst Gewerb Kront unser Werk. Jos în cîmp G.DRENTWETT. DIR. - c.l.e.

M.C. 40 mm (1584).

ITALIA

Expoziția Internațională Milano, 1906

437. Av. LABOR SCIENTIAE AVXILIO GLORIAM CONSEQVITVR. Legendă pe trei rînduri, pe o placă așezată pe-o ramură de lauri ce trece pe deasupra unei femei șezînd spre st.; e reze-mată cu st. de o carte și sărută pe frunte un muncitor pu-țin aplecat, ce ține în mîini un ciocan. In st.scris: GIANNINO 1906, în dr.RIPRODUZ-INTERDETTA.
Rv. ESPO SIZIONE INTERNAZIONALE MILANO 1906. Legendă pe trei rînduri, scrisă, în prim plan; printre rînduri e cre-scut un măslin; în fund fațada clădirii expoziției din Mi-lano. Jos în st.scris: S.JONNISON A.C.ING.
AE. 61 mm (1598).

Expoziția de aeronautică Milano, 1934

438. Av. ESPOSIZIONE DELL'AERONAUTICA ITALIANA GIUGNO- OTTOBRE MILANO. 1934.XII F. Legendă pe cinci rînduri, avînd deasu-pra un cap de bărbat spre st. In cîmpul din st. o cruce în-coronată, în cel din dr. un șarpe încoronat.
Rv. O statuie a aeronauticii, pe deasupra căreia trec prin-tre nori, cinci avioane. Jos în dr. semnat E.MONTI.
M.C. 32 mm cu toartă (1655).

INSIGNE

Asigurările Generale, 1831

439. Av. ASSICURAZIONI GENERALI. Legendă în jurul anului 1831.
C.l.e.
Rv. Unifață.
M.C. 15 mm (1651).

MEXICO

Maximilian I, Impăratul Mexicului, 1867

440. Av. MAXIMILIAN I IMPERATOR MEXICORUM. Legendă în jurul bustului pe jumătate al împăratului, cu barbă și mustăți, în profil spre dr. Sub el semnat A.KLARBERG.
Rv. NATUS 6. JULII 1832 + 19 JUNII 1867. Legendă în jurul mormîntului, cu stema împăratului, în spatele căruia se ve-de un palmier, iar lîngă el un copec mai mic. In dr. o

victorie șezînd epre st., ține mîna st. rezemată de o carte pusă pe genunchi, iar în dr. ține o trompetă. Pe mormînt se vede scris MAXI... restul fiind acoperit de vestimentul victoriei. C.l.e. C.l.i.

AB. 41 mm (1614).

RUSIA - U.R.S.S.

Nicolae I pentru merit

441. Av. Б.М. НИКОЛАИ I ИМП. ВСЕРОСС Legendă în jurul bustului pe jumătate al lui Nicolae I, în profil spre st. Sub el inițialele А.А. C.l.e.

Rv. ЗА УСЕРПІЕ Legendă circulară cuprinsă între mai multe c.l.e. și un c.l.i.

AR. 29 mm cu toartă (1655).

Alexandru III, 1881 - 1894

442. Av. ИМП. АЛЕКСАНДРЪ III Legendă semicirculară, deasupra capului laureat al lui Alexandru III, în profil spre dr. C.l.e.

Rv. 1881-1894. Scris pe două rînduri, avînd deasupra coroana imperială, iar dedesubt o cruce. C.l.e.

AR. 28 mm ou toartă (1655).

Centenarul Bibliotecii Lenin din Moscova, 1962

443. Av. ГОСУДАРСТВЕННАЯ БИБЛИОТЕКА СС.Р. ИМ. В. И. ЛЕНИНА. Legendă pe trei rînduri, sub vederea clădirii bibliotecii Lenin, înconjurată de copaci. Deasupra în semicerc. 1862 Г. 1962 Г In dr. semnat: МЕЛБНИКОВА

Rv. Vederea de aproape a intrării principale în bibliotecă, pe treptele căreia urcă mai multe persoane, iar pe frontispiciul clădirii, susținut de o colonadă, o legendă din care se poate citi numai ЛЕНИНА

AB. 71 mm (II 13/1).

Insigna de procuror

444. Av. Av. КІЕВСКІИ ПРОКУРОРСКІИ НАДЗОРЪ 1887-1903- Legendă în semicerc pe patru rînduri. Deasupra pe un stîlp scrie: ЗАКОНЪ .Totul aranjat în diverse ornamente.
Rv. ЗАУАРДУ НИКОЛАЕВНЧУ ПЕТЕРСЪ Legendă pe trei rînduri, încadrată în diverse ornamente, iar deasupra cuvîntul : ЗАКОНЪ
AV. 24/47 mm 19 g (1652).

UNGARIA

Francise Rakoczi, 1676-1735

445. Av. Bustul pe jumătate al lui Rakoczi în profil spre dr., purtînd peruoă, iar pe cap o căciulă ou penaj. În cîmpul din st. inițialele O B.
Rv. Unifață.
AE. 64/100 mm (1616).

Poetului Körösi Csoma Sandor, 1909

446. Av. KÖRÖSI CSOMA SANDOR. Legendă în jurul bustului pe jumătate al poetului Körösi în profil spre st. În cîmpul din st. 1784 în cel din dr. 1842. Pe muchie scrie: E.K.E. 1909-130.
Rv. Nud bărbătesc, șezînd pe o piatră în profil spre st., ținînd pe mîna st. rezemată de picior, un caiet, iar în dr. o pană. În fața lui o poartă înaltă cu puțin gard în st. și dr. Pe piatră semnat : BERÁN L - c.l.e.
AE. 60 mm (1598).

Poetului Vörösmarty Mihály, 1914

447. Av. VÖRÖSMARTY MIHÁLY. 1800-1855. Legendă în jurul capului lui Vörösmarty, în profil spre st. Sub el pe două rînduri semnat: BERÁN LAJOS, iar pe muchie E.K.E.1914-130.
Rv. HUZZ K! TUDJA MED DIG HUZZHATOD,... Legendă în jurul unui bărbat șezînd spre dr. pe o piatră, în atitudine tristă, ținînd în st. o vioară rezemată de piciorul st., iar în dr. un arcuș lăsat în jos. În st.pietrei pe două rînduri semnat: BERÁN LAJOS.
AE. 65 mm (1598).

- Arhitectul Hauszmann Lajos, 1905
448. Av. HAUSZMANN LAJOS MŰPÍTÉS. TÍNAR. Legendă în jurul bustului cu deosebit al arhitectului, în profil spre dr. Sub brațul dr. e scut: STROBL.
Rv. A. BUDAI KIRÁLYI VÁD EBITŐJENEK. A MAGYAR ÉPÍTŐMŰVESZET MESTERÉNEK A HAZAI MŰVESZEK ÉS IPAROSOK. Legendă pe șase rânduri încununată de două ramuri de lauri cu fructe. Pe una din ele e un ecuson cu emblema orașului. Deasupra, vederea laterală a palatului regal din Buda, opera arhitectului Hauszmann Lajos, precum și anul 1905.
C.l.e.
Ar. 79 mm (1616).
- Violoncelistul Popper David, 1906
449. Av. POPPER, DÁVID 1906. Legendă pe două rânduri sub bustul lui Popper, în profil spre st., ținând cu dr. violoncelul rezezat de umărul st. Sus în dr. semnat TELCS.
Rv. Unifaș.
AE. 39/50 mm (1598).
- Violonistului Josef Joachim, 1907
- Av. JOSEF JOACHIM. Legendă în jurul bustului lui, în profil spre dr., ținând sub brațul dr. violoncelul. În câmpul din față 1831-1907. În st. TOTSI.
Rv. Bustul unei femei, în profil spre st. acoperită un un voal, al cărui capăt îl ține în mîna st., sub bărbie, iar mîna dr. e rezezată de o mîna. În st. scris AWES MUNZE BERLIN 13.
AE. 60 mm (1598).
- Soc. artiștilor plastic. din Ungaria, 1911.
451. Av. ORSZÁGOS MAGYAR KEPZŐMŰVESZETI TARSULAT 1861-1911. Legendă pe trei rânduri pe o piatră deasupra căreia este un vas ce are pe el un medalion cu trei ecusoane încadrate în ramuri de lauri. În vas sînt pușe roze, ce sînt stropite de o femeie seminudă. Soc în dr. ROMA.
Rv. Unifaș.
AE. 61/88 mm (1598).

III. C o l e c ț i a   s i g i l o g r a f i c ă

Sigilii românești

Sigiliul satului Trifeștii Vechi din ținutul Iași

452. Av. ПЕЧЕТИА САТЪЛЪИ ТРИФЕШТИИ ВЕКІ ДИИ ЦИИСТЪА ІАШІИ
Legendă în jurul stemei încoronate a satului Trifeștii Vechi, așezată pe o cunună formată dintr-o ramură de lauri și alta de palm. Stema reprezintă un cal mergînd spre st.
AE. 36/39 mm. cu mîner de lemn (III/9).

IV. C o l e c ț i a   m e t r o l o g i c ă

- 453 A. Pond roman din bronz de formă tronconică, cu ureche de bronz pentru suspendare. 30 mm înălțime, 20 mm diametrul bazei. În centrul bazei o pastilă în relief. 35,78 g (1707).
- 453 B. Pond roman din bronz de formă tronconică, cu o ureche de bronz pentru suspendare. 26 mm înălțime 18 mm diam. bazei. În centrul bazei un cerc linear englific. 25,30 g (1707).

V. C o l e c ț i a   d e   g l i p t i c ă

În anul 1963, Cabinetul numismatic a achiziționat de la Corneliu Bălăceacu din București o colecție de 119 pietre gravate, majoritatea străine ou decenii în urmă în Bulgaria. În afară de o gemă grecească și o camee imperială - produs al atelierelor din Italia în sec. I-II e.n. - și de câteva piese medievale și moderne, restul colecției este format din piese găsite și lucrate în regiunea Moesiei și a Thraciei, în secolele III-V e.n. Importanța acestei serii de pietre gravate, ou o unitate teritorială de descoperire cunoscută, pentru piesele similare din colecția de glptică a Cabinetului numismatic, este deosebit de mare, în sensul că ea grupează în același lot piese ou caracteristici stilistice comune - de proveniență incertă -, probabil însă produse de atelierelor bine cunoscute din nordul Dunării, de la Romula și Suoidava.

Gemele romane din colecție, aparținând secolelor III-V, ilustrează majoritatea motivelor întâlnite în glptica aceastei epoci, uneori ele nefiind decât copii fidele ale iconografiei monetare.

Restul lor ca podobe sau sigilii trebuie completat ou cel al amuletelor apotropaice, semnificative sub care trebuie cercetată majoritatea monumentelor de artă germană în Thracia sfârșitului de imperiu, obținând astfel date prețioase privind istoria necrisă a acestei regiuni la începutul perioadei migrațiilor, cu posibile implicații în formarea poporului român.

Studierea întregului material din colecția de glptică a Cabinetului numismatic a fost întreprinsă sub forma unui catalog analitic și cronologic, care va cuprinde peste 1000 de pietre gravate, printre care cele prezentate în paginile ce urmează își ad semnificația lor istorică bine stabilită.

G l i p t i c ă   g r e a c ă

454. Hermes gol în picioare spre dr., cu capul întors spre st. Pe cap poartă petasos înaripat și părul lung. În mîna dr. ține caduceul, iar în st. punga. Silice verzuie. Format oblong 17 x 10 mm. 3 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată (166).

G l i p t i c ă   r o a a n ă

Camee

405. Galba. Bustul laureat al împăratului spre stînga.

Profilul lui Galba are cîteva caracteristici care-l fac ușor identificabil, atît pe monede, unde în mod natural trăsăturile izbitoare ale vîrstei înaintate sînt deghizate în cutele unei fețe musculoase, cît și pe gema sau camee, unde sinceritatea litoglyphului este compensativ dublată de aerul aajestuos al demnității și senectutei.

Nasul acvilin, bărbia mică și împinsă înainte, buzele răsfrînte și maxilarul bine decupat în încrețiturile obrazului care se strîng sub bărbie, sînt elementele asupra cărora se insistă în toate reprezentările gliptice ale împăratului. Numărul acestora este destul de mare. Dintre cele enumerate în notă, profilul de pe cameea noastră se aseamănă cu gema în cornalină aflată în Thesaurus Medicaeus (Gori) - Nota l.b.

Pe gema în cornalină, profilul lui Galba este mai exiguu. Cameea noastră ne prezintă un cap masiv, cu obrazul brăzdat de riduri. Dacă profilul nasului, al bărbiei și al gurii nu ne-ar da certitudinea că este vorba de Galba, aerul întregii piese ne-ar aminti de Vespasian.

Amîndoi, ca generali ai imperiului, unul în Spania, celălalt în Iudeea, duc viața aspră a soldatului în campanie.

Unele mici detalii ale profilului cred că sînt determinate și de extinderea stratului alb în care este lucrat reliefurile, spre deosebire de gema sus amintită, în cazul căreia întreaga suprafață a pietrei stătea la dispoziția gravurii. De pildă frunzele cununii de laur se întrec exact pe linia profilului capului, iar panglicile cununii sînt la spate strîns lipite de gît.

Cu o deosebită măiestrie sînt lucrate ridurile obrazului și ale gîtului, greu de observat altfel, chiar avînd piesa în față, datorită culorii albe care reflectă lumina.

Ca realizare artistică este remarcabilă. De observat sînt și proporțiile bine cumpănite ale fondului și ale reliefurilor.

după părerea noastră, piatra nu este contemporană împăratului pe care-l reprezintă, ci mult mai târzie, aparținând ca stil epocii lui Traian, deși se inspiră, dacă nu chiar copiază fidel efigia de pe un bronz emis în timpul domniei lui Galba, în monetăria de la Roma. S-ar putea ca după acest bronz, cameea să fi fost gravată cu ocazia emisiunii monetare comemorative Galba (aur) a lui Traian.²⁾ (Nr.Inv. 218). (Pl.I.).

456. Cap de bărbat spre st. Opal. Format oval. 16 x 12 mm. 7 mm grosime (219).

457. Capul Meduzei cu păr din șerpi, din față. Pastă de sticlă de culoare verde măsliniu. Format circular. diam. 14 mm. 3 mm grosime. Muchia rotunjită. (188)

Geme

458. Cap imperial, cu oruna radiată, spre st. In față cruce. Pastă de sticlă de culoare violet. Format oval 14 x 12 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată. (222).

459. Bustul drapat al unei femei (FAUSTINA ?) spre st. Părul este strâns la spate în coc. Jeap roșu. Format oval 16x12 mm. 4 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers foarte ușor bombat (223).

---

1) a) Colectia Orléans: Bust drapat și laureat spre dr. Camee în sardonix; cf. Salomon Reinach, Pierres gravées, Paris, 1895, planșa 129, nr. 33; b) în Thesaurus Medicæus (Gori I) cf. S. Reinach, op.cit. pl. 7, nr. 6^a și 6^b, respectiv bust drapat și laureat spre st. și bust drapat neîncăleat spre st., ambele geme în cornalină; c) în Cabinet du Roi (Mariette) cf. S. Reinach op.cit. planșa 102, nr. 79; bust drapat și laureat spre st., gemă în agată orientală; d) în colecția Marlborough, cf. S. Reinach, op. cit., planșa 109, nr. 15 și 16, respectiv bust drapat și laureat spre dr. și cap laureat spre st.; camee în agată în două culori. S-ar părea că nr. 16 este cel puțin finisată în vremurile moderne.

2) H. Mattingly, Coins of the Roman Empire in the British Museum, vol. I, Londra, 1923, p. 327, nr. 110, planșa 56, nr. 8 și H. Mattingly și E. A. Sydenham, Roman Imperial Coins, vol. II, Londra, 1926, Traian, nr. 824.

460. Zeus, în picioare epre st., purtînd sceptru ou vultur în mîna dr. și coroana în mîna at.lăsată în jos. Cristal de stîncă. Format oval 15 x 10 mm.grosime. Muchia netăiată. Avers ușor bombat. (153).
461. Zeus aetofor, purtînd sceptru, pe tron spre et.Agată bej. Format oval 16 x 12 mm. 6 mm grosime. Marginea tăiată drept. (144).
462. Zeus gol, în picioare spre st.; laureat, cu lance în mîna dr. și ramură de palm în st. În cîmpul st. stea cu șase raze. Cornalină. Format rectangular cu colțurile tăiate. 19 x 12 mm. 5 mm grosime. Bizotată drept. Muchia tăiată (143).
463. Capul lui Sol - Sarapis cu kalathos și diademă radiată, spre st. Carneol. Format oval 10 x 8 mm. 2 mm grosime.Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Revers ușor bombat. (147).
464. Sarapis ? drapat, în picioare spre st. În mîna dr.ține arcul, iar în st. coroană și sceptru ? La picioare, în at. ecut. Carneol. Format oval 12 x 9 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (145).
465. Hera cu pateră în mîna st. și scul ? în dr., drapată în picioare spre dr. Agată în trei straturi, tăiate transversal; la mijloc alb lăptos mat, sus și jos fumuriu transparent. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (151).
466. Minerva cu sceptru și coif, drapată, în picioare spre dr. În mîna st. întinsă ține bufnița. Jaep roșu. Format oval 8 x 7 mm. 3 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia netăiată. (149).
467. Minerva cu scut, lance și coif crestat, în picioare spre dr. În mîna st. întinsă ține bufnița. Carneol.Format oval 14 x 11 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Avers bombat. (196)
468. Minerva drapată, în picioare spre dr., cu coif crestat, su-liță și scut. În dr. la picioare, altar cilindric aprins. Carneol. Format oblong, 16 x 11 mm. 3 mm grosime. Muchia tăiată. Revers bombat. (197).

469. Minerva, în picioare epre dr., cu lance și coif crestat, sprijinindu-se în mîna st. pe scut. Cornalină de culoare deschisă. Format oval 12 x 9 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mijlociu, în sens invers. Muchia tăiată. (198).
470. Minerva, în picioare spre dr., drapată și cu coif crestat. În mîna st. ține lancia, iar în dr. se sprijină pe scut. Carneol. Format oval 12 x 9 mm, 2,5 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (201)
471. Minerva ou scut, lance și coif crestat, în picioare spre dr., ținînd în mîna st. întinsă o Victorie. Agată. Format oval 11 x 10 mm, 2 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (199)
472. Minerva cu scut, lance și coif crestat, în picioare spre dr., ținînd în mîna dr. globul. Carneol, format oval 11x9 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (200)
473. Roma cu coif crestat spre dr., reprezentată pe ambele fețe ale gemei. Pastă de sticlă de culoare albastru irizat. Format oval 18 x 13 mm. 7 mm grosime. Bizotată drept. Marginea are un brîu ieșit puțin în relief. (195)
474. Demetra drapată, cu cunună, în picioare spre st. În mîna dr. ține o pateră cu fructe, iar în st. lăsată în jos, niște spice. Carneol. Format oval 11 x 9 mm, 4 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers bombat. (155)
475. Demetra ou sceptru și spice, drapată, în picioare spre dr. Carneol. Format oval 10 x 8 mm. 3 mm grosime. Bizotată drept. Muchia rotunjită. (154)
476. Diana în picioare spre st. În mîna dr. ține un sceptru, iar cu st. se sprijină de un altar. La spate poartă tolbă. La picioare spre st. cîine care se uită în sus, cu capul întors înapoi. Agată bej. Format oval 13 x 11 mm. 3 mm grosime. Bizotată rotunjit. (156)
477. Hermes cu petasos înaripat, caduceu și pungă, în picioare spre st., în fața unui altar cilindric. Cornalină în două straturi. Format oval 16 x 12 mm. 5 mm grosime. Marginea bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers ușor bombat. (146)

478. Hermes cu caduceu și pungă, în picioare spre dr., în fața unui altar ? cilindric. Cornalină calcinată. Format oval 14 x 10 mm. 3 mm grosime. Muchia tăiată. Revers bombat. (165)
479. Hermes cu himation pe spate, în picioare spre st. În mîna st. ține patera, iar în dr. caduceul înaripat îndreptat în jos. Carneol. Format oval 11 x 7 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (168)
480. Hermes în picioare spre st. cu caduceu și sceptru ?, în fața unui altar ? Serpentină. Format oval 13 x 10 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi aproape oval. Muchia tăiată. (167)
481. Hermes gol, din față, cu caduceu și pungă. Neterminat (fără cap și picioare). Cornalină. Format oval 15 x 13 mm. 5 mm grosime. Avers și revers bombat. (163)
482. Capul lui Marte, cu coif crestat spre st. Carneol. Format oval 13 x 9 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Avers bombat. (209)
483. Capul lui Marte cu coif crestat spre st. Jeap verde. Format oval 13 x 10 mm. 3 mm grosime. Muchia tăiată. Revers bombat. (207)
484. Marte cu coif crestat și sulită spre dr. Carneol. Format oval 10 x 4 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată - stare fragmentară ; spartă pe verticală în două. (202)
485. Marte gol cu coif crestat spre st., încoronînd un trofeu, la picioarele căruia se află un scut. Jasp roșu. Format oval 17 x 13 mm, 2 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată. (203)
486. Marte în picioare spre st., cu coif, în mîna st. ține lanseea, iar cu dr. se sprijină pe scut. Carneol. Format oval 17 x 14 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (205)
487. Marte cu coif și gladius în mîna st. și trofeu în dr., în mers spre dr. Carneol. Format oval 11 x 10 mm. 2 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (208)
488. Bustul lui Marte cu coif crestat și sulită spre st. Jasp brun. Format oval 13 x 10 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (206)

489. Marte cu trofeu spre dr. Schematizat. Cornalină deschisă. Format oval 13 x 10 mm. 5 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers și revers ușor bombat. (204)
490. Venus, drapată, în picioare spre dr., cu soepru în mîna dr. și măr în st. Jasp roșu. Format oval 14 x 12 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Ciobită în partea dr. (152)
491. Venus, jumătate goală, pe tron epre st. In fața ei Cupido. Cornalină. Format oval 13 x 11 mm. 3 mm grosime. Bizotată drept. Revers plat cu text arab ? în chenar liniar oval. (150)
492. Amor cu aripioare și torță aprinsă dedesubtul unui fluture pe care-l ține ridicat în cealaltă mîna. Jasp roșu. Format oval 12 x 9 mm. 2 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (183)
493. Asklepios gol, în picioare spre dr., cu toiagul pe care se încolățește șarpele. Carneol. Format oval 10 x 7 mm. 3 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (182)
494. Asklepios în picioare spre st., jumătate gol, cu toiagul pe care se încolățește un șarpe. Cornalină. Format oval 11 x 9 mm. 4 mm grosime. Bizotată în unghi aproape drept. Muchia tăiată. (217)
495. Fortuna, cu kalathos, în picioare spre dr., purtînd cornul abundenței, oîrmă și spic. Jasp galben. Format oval 13 x 11 mm. 2 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (161)
496. Fortuna cu cornul abundenței pe tron spre dr. In mîna st. ține spic, mac și cîrmă. Carneol. Format oval 15 x 11 mm. 3 mm grosime. Muchia tăiată. Avers și revers bombat. (160)
497. Fortuna, în picioare spre st., cu cornul abundenței și modius la picioare. Peruzea. Format oval 15 x 11 mm. 3 mm grosime. Bizotată rotunjit. (159)
498. Fortuna în picioare spre dr., purtînd cornul abundenței și cîrma, încoronată de Hermes cu caduceu și himation, spre st. Agată în două straturi. Format oval 16 x 13 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (158)

499. Bonus Eventus, în picioare spre dr., cu floare în mina st. întinsă și cu mantaua înfășurată pe dr. sprijinită în sold. În spate coloană cu un grilaj ? deasupra. Cornalină. Format oval 10 x 9 mm. 2 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (181)
500. Hercule în genunchi, ținând cu arcul spre st. Sardonix brun. Format oval 13 x 12 mm. 4 mm grosime. Bizotată invers în unghi aproape drept. Muchia netăiată. (176)
501. Hercule ? cu sulită și scut spre st. Neterminat. Operă barbarizată. Agată neagră. Format circular. Diam. 10 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată. (180)
502. Hercule arcaș, săgetînd spre st., așezat pe o stîncă. Agată neagră cu strat subțire albastru pe avers. Format oval 13 x 11 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi aproape drept. Muchia tăiată. (179)
503. Hercule, în picioare, din față, cu capul întors spre st. În mina dr. ține măciuca, iar în st. o hastă. Cornalină. Format oval 13 x 11 mm. 4,5 mm grosime. Avers bombat. Revers plat. Muchia tăiată. (178)
504. Bacchus, în picioare spre dr., cu capul întors spre st. În mina dr. ține un kantharos, iar în st. tyrs cu panglică. Carneol. Format oval 11 x 9 mm. 2 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (162)
505. Paniscos spre st., cu iepure lustral. Gemă din lemn pietrificat. Format oval 15 x 10 mm. 2 mm grosime. Bizotată invers în unghi ascuțit. Muchia netăiată. (175)
506. Paniscos gol spre st., cu pedum și iepure lustral. Jasp roșu. Format oval 13 x 10 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată. (174)
507. Paniscos gol, spre dr., cu nai. Partea superioară spartă. Carneol 5 x 5 mm. 1 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată. (173)
508. Victoria înarmată (sau Ar anghel) cu sulită și spadă sprijinită pe umăr, spre dr. Carneol. Format oval 10 x 7 mm. 3 mm grosime. Revers bombat. Muchia tăiată. (172)

509. Victoria înaripată, în picioare, epre st. ținând o haată. Carneol. Format oval 11 x 9 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi așchiu. Muchia tăiată. (171)
510. Victoria înaripată epre st., încoronând un trofeu. La picioare un scut. Jasp galben. Format oval, spart jos. 12 x 11 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (170)
511. Victoria înaripată spre st., încoronând un trofeu. La picioare scut. Carneol. Format oval 13 x 10 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (169)
512. Geniu gol înaripat, cu mantia fluturând la spate și liră în mână, în mers spre dr. Cornalină. Format oval 15x12 mm. 4 mm grosime. Avers și revers bombat. Muchie tăiată. (148)
513. Geniu pe spinarea unui cerb în fugă spre st. (Poate Hercule?). Cornalină. Format oval 12 x 10 mm. 4 mm grosime. Muchia tăiată. Avers și revers bombat. (177)
514. Două genii înaripate unite printr-o coardă. Deasupra acestuia, două simboluri neclare, poate bonetele dioscurilor. Jasp verde. Format oval 11 x 14 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (245)
515. Cap de bărbat cu pălărie, spre st. Jasp verde. Format rectangular cu colțurile tăiate. 9 x 9 mm. 3 mm grosime. Margine bizotată drept. Muchia tăiată. (229)
516. Cap de bărbat cu barbă, diademat epre dr. Carneol. Format oval 11 x 10 mm. 3 mm grosime. Revers bombat. Muchia tăiată. (228)
517. Cap bărbătesc spre st., barbarizat. Carneol. Piatră tronconică, avers bombat. Diam. bazei 10 mm. 6 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (225)
518. Cap bărbătesc spre st., barbarizat. Cornalină. Format tronconic. Diam. 10 mm. 8 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (221).
519. Bustul unui bărbat spre st. Agată roz. Format oval 16x15 mm. 4 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers ușor bombat. (220)

520. Bustul unui bărbat spre st. Nefinisat. Jeep brun. Format oval 13 x 11 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia netăiată. Avers bombat. (226)
521. Personaj masculin, în picioare spre st., gol, cu ambele mâini ridicate. Carneol. Format oval oblong 19 x 12 mm. 4 mm grosime. Avers bombat. Muchia tăiată. (241)
522. Personaj masculin cu cunună radiată, îngenunchiat spre dr. în fața unui altar, deasupra căruia se întinde un arbore al vieții. Carneol. Format oval 11 x 9 mm. 4 mm grosime. Bizotată drept. Muchia tăiată. (253)
523. Vultur pe coloană spre st. În fața lui, spre dr. personaj gol. Carneol. Format oval 13 x 10 mm. 4 mm grosime. Avers bombat. Muchia tăiată. (238)
524. Personaj masculin gol, în picioare, cu capul spre st. Cu mâna dr. sacrifică deasupra unui altar, iar în st. ține o lamă de palmă îndreptată în jos. În câmpul din dr. sus ramură sau spic. Tip liniar barbarizat, Carneol. Format oval 19 x 15 mm. 7 mm grosime. Bizotată aproape drept. Revers ușor bombat. (142)
525. Legionar roman, cu sulită, în picioare spre dr. Partea dr. Tip N. Carneol. Format oval 12 x 7 mm. 3 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia netăiată. (164)
526. Călăreț galopând spre dr. În mâna dr. ține o lance orientată vertical. Cornalină. Format oval 18 x 15 mm. 5 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (184)
527. Călăreț cu lancea orientată oblic și mantia fluturând la spate, în trap spre st. Carneol. Format oval 12 x 10 mm. 3 mm grosime. Revers bombat. Muchia tăiată. (185)
528. Păstor mulgând o capră spre st. În spate, pedum. Cornalină. Format oval 12 x 16 mm. 5 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (214)
529. Secerător sezînd pe spice, din față. Carneol. Format oval 11 x 13 mm. 4 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers și revers bombat. (215)
530. Trap de femeie spre st. Barbarizat. Carneol. Format tronco-

nic. Diam. 10 mm. 6 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers ușor bombat. (227)

531. Bust de femeie cu cununa radiată spre dr. Jasp verde. Format oval 13 x 11 mm. 2 mm grosime. Revers bombat. Muchia tăiată. (224)
532. Personaj feminin, în picioare, cu capul spre st., între două altare cilindrice și plante. Jasp gri. Format oval 13 x 10 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (244)
533. Partea de jos a unui personaj feminin drapat. Carneol. 12 x 8 mm. 3 mm grosime. Stare fragmentară. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (246)
534. Grilă. Capete multiple de animale. Carneol. Format oval 14 x 12 mm. 13 mm grosime. Avers bombat. Muchia tăiată. (231)
535. Grilă. Cap spre st. Ciobit. Jasp roșu. Format oval 11 x 9 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată (233)
536. Grilă. Cap de bărbat cu barbă și bonetă frigiană spre dr. Format oval 13 x 10 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (234)
537. Grilă. Pasăre în picioare spre st. În față și în spate insectă. Carneol. 18 x 12 mm. 5 mm grosime. Bizotată drept. Muchia tăiată. Avers ușor bombat. (232)
538. Vultur cu aripile ridicate. Barbarizat. Agată verde. Format rectangular cu colțurile tăiate 11 x 12 mm. 3 mm grosime. Bizotată drept. Muchia tăiată. (251)
539. Vultur cu aripile desfăcute, din față, cu capul întors spre st. și cruce în cioc. Jasp galben. Format oval. 12x9 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (194)
540. Vultur spre st, între două steaguri de legiune, cu capul întors spre dr. și coroană în cioc. Carneol. Format oval 11 x 13 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată. Avers bombat. (193)

541. Vultur cu aripile strinse spre dr., capul întors epre st. și coroană în cioc. Serpentină. Format oval 11 x 9 mm, 4 mm grosime. Bizotată în unghi mijlociu. Muchia tăiată. Avers bombat. (192)
542. Vultur spre dr., într-un arbore, cu capul întors spre st. Pe trunchiul copacului șarpe încolăcit. Jasp roșu. Format oblong 14 x 9 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (191)
543. Vultur devorînd un iepure spre st. Motiv similar ou cel de pe capitelul bizantin din Muzeul Mangalia. (sec.V e.n.) Deasupra vulturului două ramuri. Carneol. Format oval 12 x 15 mm. Avers și revers bombat. Muchia tăiată. (190)
544. Vultur spre dr., pe o bază, cu capul întors spre et. și coroana în cioc. In față ramură de palm. Serpentină. Format oval 14 x 12 mm. 7 mm grosime. Avers și revers bombat. Muchia tăiată. (189)
545. Triton ou cîrmă pe umăr spre st. Deasupra aîinii drepte întinse - delfin. Carneol. Format oval 9 x 11 mm. 2 mm grosime. Ciobită sus în dr. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (186)
546. Triton cu cornul abundenței pe spate Dedesubt delfin. Spart în jumătate. Carneol. Format oval 9 x 6 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (187)
547. Hippocamp cu trident spre st. Smarald. Format oval 7 x 9 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. Avers și revers ușor bombat. (210)
548. Capricorn schematizat spre st. Jasp roșu. Format oval 7x11 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (213)
549. Capricorn cu corn al abundenței pe spate, spre st. Jasp galben. Format oval 11 x 13 mm. 3 mm grosime. Bizotată drept. Muchia tăiată. (211)
550. Capricorn spre st. Sardonix fumuriu. Format oval 14 x 15 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (212)

551. Grifon înaripat în picioare spre st. Jasp roșu. Format oval 10 x 14 mm. 3 mm grosime. Muchia tăiată. Revers bombat. (236)
552. Leu mergînd spre st. Deasupra stea. Agată brună. Format oval 9x11 mm. 2 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (254)
553. Leu culcat spre st., sus un copac. Serpentină. Format oval 10 x 13 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi ascuțit. Muchia tăiată. (255).
554. Ciine spre st. Agată verde. Format pătrat cu colțurile tăiate 12 x 12 mm. 3 mm grosime. Bizotată drept. Muchia tăiată. (249)
555. Cocor în picioare spre st. Carneol. Format oval 9 x 7 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (258)
556. Cocoș pe spic spre st. Carneol. Format oval 10 x 12 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (216)
557. Rac sau scorpion schematizat. Calcedonie. Format oval 9 x 12 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (252)
558. Jumătate de insectă privită de sus (gemă spartă). Carneol. 7 x 7 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (259)
559. Bază cu crater deasupra încadrat de două cornuri ale abundenței. În crater două spice încrucișate. Carneol. Format oval 16 x 12 mm. 4 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia tăiată. (239)
560. Rug sau monument funerar între două steaguri de legiune. Carneol. Format oval 17 x 15 mm. 5 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (240)
561. Cornul abundenței și spic spre dr. Serpentină. Format oval 9 x 12 mm. 2 mm grosime. Dublu bizotată în unghi mediu. (237)
562. Subiect geometric neclar. Carneol. Format oval 10 x 6 mm. 3 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia netăiată. (247)
563. Neclar. Cornalină. Format oval 8 x 7 mm. 4 mm grosime. Avers bombat. Muchia netăiată. (230)
564. Simbol neclar. Carneol. Format oval 8 x 7 mm. 4 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (248)
565. Neclar. Carneol. Format minuscul. Oval 6 x 5 mm. 3 mm grosime. Bizotată în unghi mediu. Muchia netăiată. (250)

G l i p t i c ă   o r i e n t a l ă

566. Carneol. Format rectangular cu colțurile tăiate 18 x 16 mm. 3 mm grosime. Chenar de linii drepte. (235)
567. Jasp verde. Format oval 14 x 13 mm. 3 mm grosime. Bizotată aproape drept. Muchia tăiată. (236)
568. Jasp roșu. Text în chenar unilinear. Format rectangular cu colțurile tăiate. 15 x 14 mm. 4 mm grosime. (237)

G l i p t i o ă   m o d e r n ă

569. Capul Demetrei cu cunună de apice spre et. Pastă de sticlă de culoare maron. Format oval 18 x 25 mm. 5 mm grosime. Avers și revers bombat. (157)
570. Personaj masculin în picioare spre dr., cu sulită oblic îndreptată în jos. Carneol. Format oval 13 x 10 mm. 3 mm grosime. Revers bombat. Muchia tăiată. (243)
571. Două persoane pe bicicletă în tandem spre st. Jasp galben. Format oval 12 x 10 mm. 4 mm grosime. Bizotată oblic Muchia tăiată. Avers bombat. (242)

Ultima piesă a colecției pe care o publicăm este un fragment negrăvat, din pastă de sticlă, motiv pentru care nu i-am dat un număr de serie.

VI. C o l e c ț i a   m u z e i s t i c ă

Tezaurul de obiecte premonetare și podoaba
da aur din epoca bronzului, deaoperit în Banat

Prin intermediul Băncii de Stat a R.P.R., Cabinetul numismatic a achiziționat în 1963 un tezaur de obiecte de schimb premonetare (lingouri) și podoabe de aur, găsit probabil (după informațiile obținute în urma unor cercetări efectuate la Timișoara în 1961 și 1963) în comuna Sacoșu Mare, r.Lugoș (înregistrat la nr. VI/3).

Tezaurul se compune din trei categorii de obiecte:

- I. Obiecte premonetare - lingouri -, în trei forme deosebite.
- II. Obiecte de podoabă : trei brățări și un inel.
- III. Fragmente de lingouri și sîrmă.
Urmează descrierea pieselor componente.

I. Obiecte premonetare (lingouri)

A. Lingouri apirale simple

572. Lingou în formă de spirală simplă, în secțiune romboidă - lă, micșorîndu-se spre capete. Muchiile ascuțite. Fără ornamente.

AV. 34 x 37 mm   45,10 g.

573. Similar.

AV. 38 x 40 mm   67,10 g.

574. Similar.

AV. 40 x 42 mm   74,07 g.

575. Similar.

AV. 37 x 40 mm   75,20 g.

576. Similar

AV. 40 x 41 mm   75,85 g.

577. Similar. Ornamentat pe fețele exterioare cu linii incizate, formînd unghiuri.

AV. 37 x 40 mm   77,30 g.

B. Lingouri - brățări deschise la capete

578. Lingou în formă de brățară cu capetele deschise, dar apropiate, în secțiune romboidală, micșorându-se spre capete. Muchiile ascuțite. Fără ornamente.
AV. 55 x 58 mm 38,85 g.
579. Similar.
AV. 58 x 59 mm 42,35 g.
580. Similar.
AV. 54 x 58 mm 46,10 g.
581. Similar.
AV. 55 x 60 mm 62,87 g.
582. Similar.
AV. 58 x 64 mm 72,90 g.
583. Similar.
AV. 59 x 60 mm 75,12 g.
584. Similar.
AV. 60 x 63 mm 75,21 g.

C. Lingouri - spirale duble

585. Lingou în formă de spirală dublă, cu cele două bucle inegale ca mărime și în sens invers. Bucula mare în secțiune romboidală, cu muchiile ascuțite, rotunjindu-se spre centru; cea mică are secțiunea circulară. Fără ornamente.
AV. Diametrul buclei mari: 40 mm; al buclei mici: 22 mm; lungimea 60 mm; 74,20 g.
586. Lingou în formă de spirală dublă, cu cele două bucle inegale ca mărime, dar în același sens. Bucula mare în secțiune romboidală, cu muchiile ascuțite, rotunjindu-se spre centru; cea mică are secțiunea circulară. Ornamente din linii incizate: la început oblice, în grupuri <<<>>> , succedându-se, apoi paralele |||| (pe fețele anterioare ale buclei mari; bucla mică are numai linii incizate); spiralele care alcătuiesc centrul ambelor bucle neornamentate.
AV. Diametrele buclei mari (elipsoidală) 37 x 43 mm; ale buclei mici: 29 x 33 mm; lungimea 70 mm; 76,23 g.

II, Obiecte de podoabă

A. Brățări

587. Brățară cu capetele deschise, terminate în spirale în sens invers; o spirală de la unul din capete lipsă. Corpul brățării în secțiune romboidală, cu patru muchii ascuțite; fețele exterioare decorate cu caneluri. Spiralele în secțiune circulară, fără ornamente.

AV. Dimensiunile brățării: 54 x 65 mm; diametrul spiralelor: 21-24 mm; 66,05 g.

588. Brățară similară, cu capetele terminate în spirale în sens invers. Ornamentare cu caneluri, mai simplă; în rest, ca mai sus.

AV. Dimensiunile brățării: 56 x 59 mm; diametrul spiralelor: 23 mm; 75,50 g.

589. Brățară similară. Corpul ornamentat cu linii și puncte incizate, constituind romburi de tipul (briul romburilor fiind pe mușe). Spiralele decorate cu linii incizate, oblice.

AV. Dimensiunile brățării: 67 x 70 mm; diametrul spiralelor: 20-23 mm; 76,95 g.

B. Inel

590. Inel masiv, cu fața exterioară decorată cu trei rânduri de bobite în relief. Tăiat cu dalta într-un loc; lipsește o parte din aur. Probabil format dintr-o bară de aur, cu capetele aduse și împreunate.

AV. 31 x 33 mm; 41,65 g.

III. Fragmente de lingouri și sîrmă de aur

591. Bară în secțiune pătrată, cu unul din capete ascuțit și puțin adus, celălalt tăiat ou dalta.

AV. Lungimea 56 mm; înălțimea maximă 4 mm; 12,88 g.

592. Bară similară, cu unul din capete tăiat cu dalta, celălalt lățit și încovoiat.

AV. Lungimea 52 mm; înălțimea maximă 4 mm; 12,76 g.

593. Fragment de sîrmă cu patru spire, în secțiune circulară.

AV. Lungimea maximă 63 mm; 13,84 g.

594. Fragment similar, cu trei spițe.

AV. Lungimea 53 mm; 13,35 g.

595. Fragment de sîrmă.

AV. Lungimea 65 mm; 3,65 g.

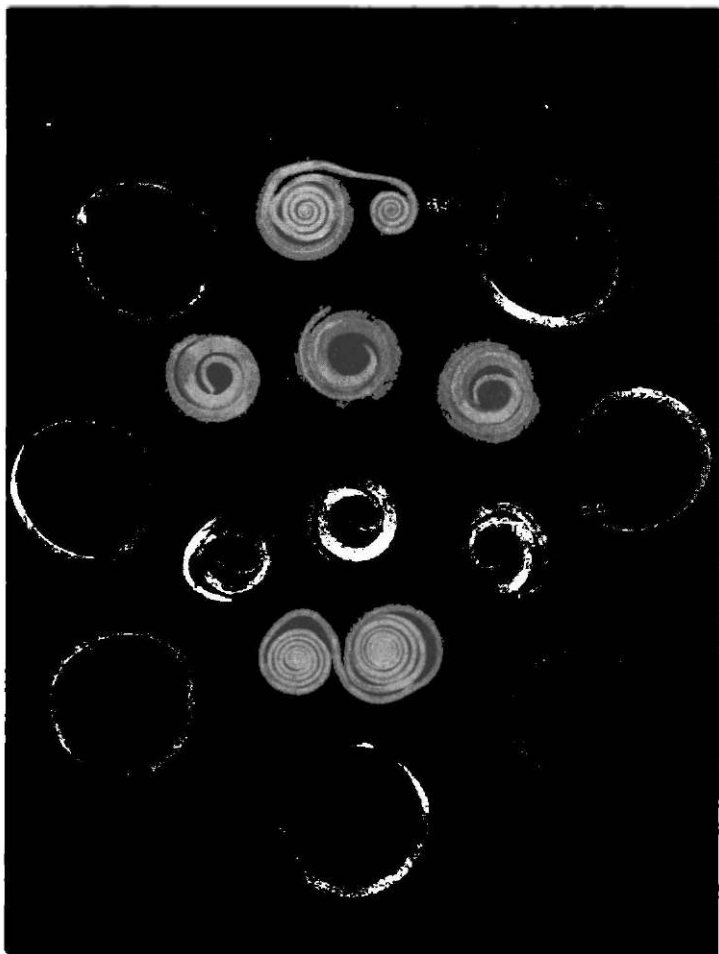
596. Fragment de sîrmă.

AV. Lungimea 43 mm; 3,12 g.

Intregul tezaur - cu excepția fragmentului nr.595 - este reprodus în planșele III-IV, anexate acestui Caiet selectiv (ou reducerea la aproximativ 1/2 din mărimea naturală).

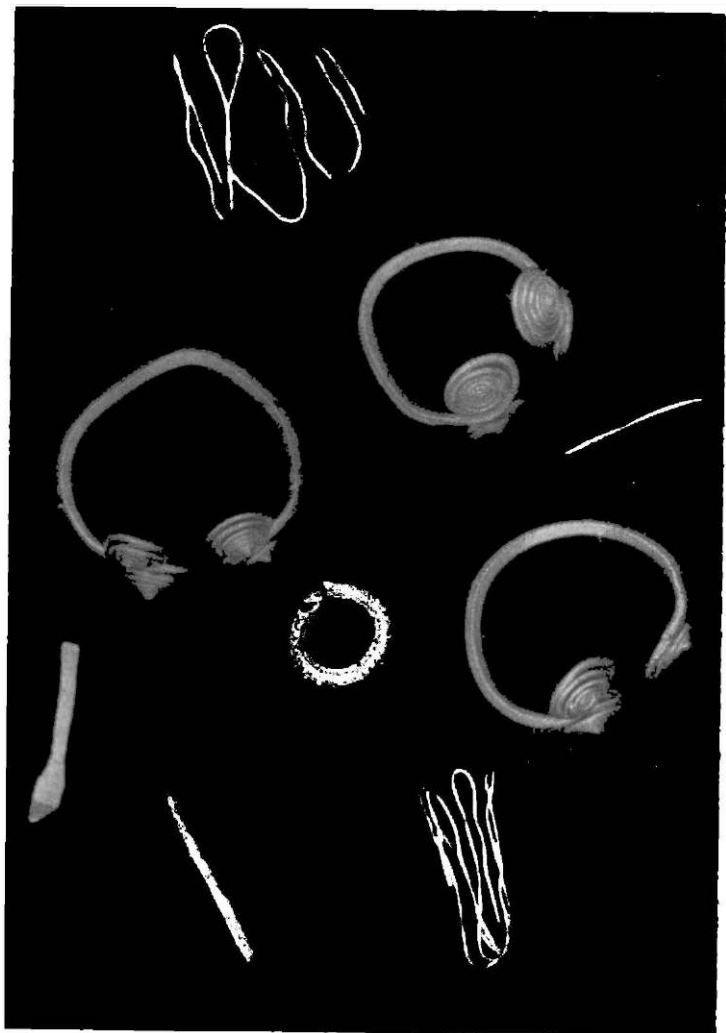
Pînă la redactarea unui studiu definitiv asupra acestui tezaur - studiu care va trebui să țină seama de datele cercetărilor arheologice privitoare la utilizarea și circulația aurului în epoca bronzului - am considerat piesele descrise mai sus la nr. 572-586, 591-592 ca reprezentînd obiecte de schimb premonetare, lingouri. Argumentele în favoarea acestei ipoteze sînt oferite atît de aspectul general al acestor obiecte, improprie pentru a fi folosite ca podoabe, cît și de faptul că în regiunea Banat, s-a mai descoperit, în urmă cu un veac, un tezaur de lingouri de aur, în formă de bare, în secțiune pătrată, micșorîndu-se spre capete. Este tezaurul găsit înainte de 1860, la Birchiș, r.Lipova, cuprinzînd cincisprezece lingouri de acest gen, avînd lungimea de 97-154 mm și greutatea totală de 245,56 g (Friedrich Kanner, Beiträge zu einer Chronik der archäologischen Funde in der Österreichischen Monarchie (1856-1858), în Archiv für Kunde Österreichischer Geschichte-Quellen, 24, 1860, p.377; cf. și Roska Márton, Erdély régészeti repertoriusa. I. Oskor, Cluj, 1942, p. 157, sub voce 83. Marosberkes, cu bibliografia anterioară). De altfel, aurul, ca și arama și bronzul, avea în epoca bronzului, sub forma de obiecte premonetare, funcția de echivalent de schimb (I.Nestor, în Istoria României. I, Buc., 1960, p. 119).

În ce privește datarea tezaurului de la Sacoșu Mare, ea rămîne a fi stabilită în urma cercetărilor ce se vor face în viitor, ținînd seama de faptul că datarea tuturor tezaurelor de aur din epoca bronzului este în prezent supusă discuției (în acest sens Dorin Popescu, Asupra unor tezaure de aur din epoca bronzului. în Studii și cercetări de istorie veche. XIII,

Plaușa III

Tezaurul de obiecte premonetare și podobe de aur, datând din epoca bronzului, găsit probabil la Sacoșu Mare, r. Lugoj (prima parte).

Plouga IV
Același tezaur (partea a II-a).

1962, p. 399 - 411).

Alte obiecte premonetare

597. Vîrf de săgeată de bronz, fără orificiu pentru fixarea penei.

AE. Dimensiuni; lungime: 45 mm; lățime maximă 12 mm; 5,45 g (VI/1). Proveniență, probabil, din Dobrogea. Publicat de Octavian Iliescu, în volumul: Costin C. Kirițescu, Sistemul bănesc și precursorii lui. I, Buc., 1964, planșa I, nr.6.

Cercetările arheologice mai recente par a indica pentru folosirea acestor vîrfuri de săgeți, ca obiecte-monedă, a doua jumătate a sec. VI î.e.n. (Constantin Preda, Monedele histriene cu roata și legenda IΣT, în Studii și cercetări de numismatică, III, 1960, p. 32 și nota 2). Cu privire la rolul acestor vîrfuri de săgeți, cf. și: G. Severeanu, Sur les monnaies primitives des Scythes, în BSNR, XXI, 1926, p.1-6; V. Canarache, Ate-lierele monetare din antichitate și rolul lor în dezvoltarea vieții economice din spațiul carpato-dunărean, în Studii și referate privind istoria României, I, 1954, p.183; mai recent, Costin C. Kirițescu și Constantin Iacobovici, în: Costin C. Kirițescu, op.cit. p. 15.

Notă. În Caiet selectiv ..., nr.4, 1962, p. 379, sub.nr. 586, a fost descris un lingou roman de aur cu trei stampile de garanție. Textul stampilei C. fiind redat din eroare cu omisiunea siglei Θ , îl transcriem din nou aici, făcînd cuvenita rectificare:

FLAVIVS
CALLIOPIVS
PRO*ET*SIG.

Θ

VII. C o l e c ț i a   f i l a t e l i c ă

Mărci poștale curente (cîte două serii neștampilate), trimise periodic de către Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, pentru completarea colecției filatelice.

1955

Creșterea vitelor

- 598-   5 bani verde și brun-roșu
599
- 600-   10 bani brun-negru și violet
601
- 602-   35 bani roz-roșu și brun-liliachiu
603
- 604-   55 bani brun-negru și brun-liliachiu
605

1955 - 1956

Diferite profesii

- 606-   3 bani albastru
607
- 608-   5 bani violet închis
609
- 610-   10 bani brun închis
611
- 612-   20 bani roz carminat
613
- 614-   30 bani albastru-violet
615
- 616-   35 bani albastru peruzea
617
- 618-   40 bani albastru-negru
619
- 620-   55 bani măsliniu
621
- 622-   1 leu violet
623

- 624- 1,55 leu liliachiu-brun
625
626- 2,35 lei galben-brun
627
628- 2,55 lei verde inchis
629

Casa de economii

- 630- 55 bani albastru
631
632- 55 bani violet
633

1956

Recensămîntul populației

- 634- 55 bani portocaliu
635
636- 1,75 lei verde și brun-liliachiu
637

**Animale și păsări
mărci dantelate**

- 638- 20 bani verde deschis și negru
639
640- 20 bani galben măsliniu și negru
641
642- 35 bani albastru viu și negru
643
644- 50 bani albastru și negru
645
646- 55 bani brun gălbui și verde albastru
647
648- 55 bani albastru-verde și brun-liliachiu
649
650- 1 leu verde și brun roșcat
651
652- 1,55 lei albastru cenușiu și brun roșcat
653

- 654- 1,75 lei verde cenușiu și sepia
655
- 656- 2 lei albastru violet deschis și sepia
657
- 658- 3,25 lei verde deschis și negru violet
659
- 660- 4,25 lei brun roșcat și sepia
661

Mărci nedantelate

- 662- 20 bani verde și sepia
663
- 664- 20 bani albastru deschis și negru
665
- 666- 35 bani verde-albastru și negru
667
- 668- 50 bani negru deschis și sepia
669
- 670- 55 bani violet și sepia
671
- 672- 55 bani verde deschis și brun
673
- 674- 1 leu albastru azuriu și liliachiu
675
- 676- 1,55 lei brun deschis și brun liliachiu
677
- 678- 1,75 lei verde deschis și liliachiu
679
- 680- 2 lei albastru deschis și negru
681
- 682- 3,25 lei verde palid și brun liliachiu
683
- 684- 4,25 lei violet palid și sepia
685

Comuna din Paris

- 686- 55 bani roșu
687

Luna pădurii

688- 20 bani verde-albastru pe verde
689

690- 55 bani verde-negru pe verde
691

Ziua internațională a copilului

692- 55 bani violet
693

Al II-lea congres al Crucii Roșii a
R.P.R.

694- 55 bani măsliniu și roșu
695

A 90-a aniversare a Academiei
R.P. Române

696- 55 bani verde-albastru și gălbui-cenușiu
697

Conferința internațională a femeilor
muncitoare

698- 55 bani verde-albastru
699

Centenarul nașterii sculptorului
I. Georgescu

700- 55 bani violet-bruș și verde-albastru
701

50 ani. de la primele zboruri
Traian Vuia

702- 55 bani verde măsliniu închis și brun roșcat
703

50 ani de la grevele docherilor din Galați

704- 55 bani brua închis și roșu deschis
705

A 7-a aniversare a colectivizării
agriculturii

706- 55 bani liliachiu
707

Insecte

708- 10 bani violet, negru și galbea
709

710- 55 bani aegru și galbea
711

712- 1,75 lei verde-gălbui și brua-roșcat
713

714- 1,75 lei verde aăsliau și roșu închis
715

25 ani de la apariția ziarului
"Sciateia"

716- 55 bani ultramarina
717

20 ani de la moartea lui
Maxim Gorki

718- 55 bani brun
719

125 ani de la nașterea pictorului
Theodor Aman

720- 55 bani cenușiu-negru
721

500 ani de la moartea lui
Ioan de Hunedoara

722- 55 bani violet
723

Flori de oiaș

- 724- 5 bani nai multe culori
725
- 726- 55 bani mai multe culori
727
- 728- 1,75 lei mai multe culori
729
- 730- 3 lei mai multe culori
731

Jocurile olimpice de la Melbourne

- 732- 20 bani roșu trandafiriu
733
- 734- 55 bani albastru azuriu
735
- 736- 1 leu roșu-liliaciu
737
- 738- 1,55 lei verde peruzea
739
- 740- 1,75 lei violet
741

Marile aniversări culturale

- 742- 20 bani albastru-violet
743
- 744- 35 bani brun-roșu aprins
745
- 746- 40 bani brun
747
- 748- 50 bani brun-negru
749
- 750- 55 bani brun măsliniu
751
- 752- 1 leu albastru-verde
753
- 754- 1,55 lei violet
755

- 756- 1,75 lei albastru deschis
757
758- 2,55 lei liliachiu
759
760- 3,25 lei albastru deschis
761

A 75-a aniversare a compozitorului George Enescu

- 762- 55 bani albastru
763
764- 1,75 lei liliachiu brun
765

1957

50 ani de la răscoalele țărănești

- 766- 55 bani oenșiu
767

500 ani de la urcarea pe tron a lui
Ștefan cel Mare

- 768- 55 bani brun
769
770- 55 bani verde-așsliniu închis
771

Congresul național de științe medicale,
București

- 772- 20 bani verde închis
773
774- 35 bani brun-liliachiu închis
775
776- 55 bani liliachiu
777
778- 1,75 lei albastru azuriu și roșu brun
779

Cursa păcii - a X-a ediție -

780- 781	20	bani albastru-azuriu închis
782- 783	55	bani brun ciocolatiu

Cupa Europei pentru gimnastică
feminină, București

784- 785	20	bani verde aprins
786- 787	35	bani roșu
788- 789	55	bani albastru
790- 791	1,75	lei liliachiu

Al II-lea Congres al inginerilor și
tehnicienilor

792- 793	55	bani albastru și albastru închis
794- 795	55	bani ros-negricios și brun-roșoat

Flori carpatine

796- 797	5	bani cenușiu și roșu aprins
798- 799	10	bani cenușiu și verde închis
800- 801	20	bani cenușiu și roșu
802- 803	35	bani cenușiu și verde-măelinu
804- 805	55	bani cenușiu și albastru azuriu
806- 807	1	leu cenușiu și roșu-brun

- 808- 1,55 lei cenușiu și galben
809
810- 1,75 lei cenușiu și violet închis
811

Al VI-lea festival mondial al tineretului,
Moscova

- 812- 20 bani liliachiu-trandafiriu
813
814- 55 bani verde
815
816- 1 leu portocaliu
817
818- 1,75 lei albastru azuriu
819

50 ani de la moartea pictorului N.Grigorescu

- 820- 20 bani verde albastru
821
822- 55 bani brun
823
824- 1,75 lei albastru cenușiu
825

Ziua marinei R.P.Române

- 826- 1,75 lei albastru-verde
827

A 80-a aniversare a independenței României

- 828- 20 bani violet
829

A 40-a aniversare a bătăliei de la Mărășești

- 830- 1,75 lei brun
831

Pentru Crucea Roșie

832- 55 bani verde-albastru și crucea în roșu
833

Campionatele internaționale
de atletism, București

834- 20 bani albastru și negru
835

836- 55 bani galben și negru
837

838- 1,75 lei roșu și negru
839

2000 ani de la nașterea lui
Ovidius

840- 1,75 lei albastru-cenușiu
841

Al IV-lea congres mondial
al sindicatelor

842- 55 bani albastru azuriu
843

Centenarul industriei petrolifere

844- 20 bani albastru cenușiu
845

846- 20 bani brun-liliachiu
847

848- 55 bani violet-negru
849

A 40-a aniversare a Marii Revoluții
Socialiste din Octombrie

850- 10 bani roșu
851

852= 35 bani liliachiu
853

854- 35 bani brun
855

80 ani de la nașterea poetului
Ady Endre

856- 55 bani brun-măsliniu
857

520 ani de la răscoala de la
Bobîlna

858- 50 bani liliachiu
859

860- 55 bani cenușiu-albastru
861

Laika, primul călător în cosmos

862- 1,20 lei albastru deschis și brun
863

864- 1,20 lei verde-cenușiu și brun
865

Diverse animale și păsări

866- 5 bani ciocolatiu și cenușiu
867

868- 10 bani verde gălbui și portocaliu
869

870- 20 bani roșu și galben
871

872- 50 bani verde-albastru și portocaliu
873

874- 55 bani roșu închis și albastru deschis
875

876- 1,30 lei violet și portocaliu
877

10 ani de la proclamarea R.P. Române

878- 25 bani albastru, roșu, galben și portocaliu
879

880- 55 bani portocaliu
881

882- 1,20 lei roșu trandafiriu
883

1958

A 25-a aniversare a grevei ceferiștilor
de la Grivița

884- 1 leu brun-violet și roșu
885

886- 1 leu albastru închis și roșu
887

Conferința de telecomunicații
Moscova

888- 55 bani violet
889

890- 1,75 lei liliachiu-trandafiriu
891

Scriitori români

892- 5 bani cenușiu-albastru
893

894- 10 bani negru-cenușiu
895

896- 35 bani albastru-cenușiu
897

898- 55 bani brun-liliachiu
899

900- 1,75 lei sepia
901

902- 2 lei verde-negru
903

Criteriul mondial al tineretului, București

904- 1,75 lei roșu-trandafiriu
905

25 ani de activitate medioo-sportivă

906- 1,20 lei verde deschis și brun roșcat
907

Al IV-lea Congres F.D.I.F., Viena

908- 55 bani albastru
909

Marile aniversări culturale

910- 10 bani verde-albastru
911

912- 20 bani brun
913

914- 40 bani liliachiu închis
915

916- 55 bani albastru închis
917

918- 1 leu liliachiu-trandafiriu
919

920- 1,75 lei albastru-violet
921

922- 2 lei măsliniu închis
923

Ciuperci comestibile

924- 5 bani albastru pal și brun
925

926- 10 bani brun negricios, portocaliu și brun
927

928- 20 bani eenușiu-portocaliu și galben
929

930- 30 bani verde închis și portocaliu
931

932- 35 bani albastru deschis și brun-roșcat
933

934- 55 bani măslinia deschis și brun deschis
935

- 936- 1 leu albastru-verde și brun roșcat
937
- 938- 1,55 lei oenușiu-eepia și ros
939
- 940- 1,75 lei verde și brun roșcat
941
- 942- 2 lei verde-albastru și galben-portocallu
943

90 ani de la nașterea lui Em. Racoviță

- 944- 55 bani albastru deschis și violet-albastru
945
- 946- 1,20 lei măsliniu deschis și violet închis
947

Ziua forțelor armate ale R.P.R. Române

- 948- 55 bani brun gălbui
949
- 950- 75 bani roșu aprins (carmia)
951
- 952- 1,75 lei albastru închis
953

Costume naționale

mărci dantelate

- 954- 35 + 35 bani alb, brun-negru și roșu-oărmislu pe ocru
955
- 956- 40 + 40 bani, alb, brun-și negru și carmia pe galben
957 deschis
- 958- 50 + 50 bani alb, brun-negru și carmia pe liliachiu
959
- 960- 55 X 55 bani alb, carmia și brun pe oenușiu
961
- 962- 1 + 1 leu, alb, carmia și brun-negru pe roșu
963
- 964- 1,75 + 1,75 lei alb, brun-roșcat și roșu pe albastru
965

Mărci nedantelate

- 966- 35 + 35 bani alb, brun-negru și roșu cărămiziu pe ocru
967
968- 40 + 40 bani alb, brun-negru și carmin pe galbea deschis
969
970- 50 + 50 bani alb, brun-negru și carmin pe liliaciu
971
972- 55 + 55 bani alb, carmin și brun pe cenușiu
973
974- 1 + 1 leu alb, carmin și brun-negru pe roșu
975
976- 1,75 + 1,75 lei alb, brun roșcat și roșu pe albastru
977

Centenarul timbrului românesc

Mărci dantelate

- 978- 35 bani albastru-cenușiu
979
980- 55 bani brun
981
982- 1,20 lei albastru
983
984- 1,30 lei violet
985
986- 1,55 lei brun închis
987
988- 1,75 lei carmin
989
990- 2 lei violet închis
991
992- 3,30 lei brun roșcat
993

Mărci nedantelate

- 994- 35 bani albastru-cenușiu
995

- 996- 55 bani brun
997
998- 1,20 lei albastru
999
1000- 1,30 lei violet
1001
1002- 1,55 lei brun inchia
1003
1004- 1,75 lei oaraia
1005
1006- 2 lei violet inchia
1007
1008- 3,30 lei brun roșeș
1009

Spartachiada tineretului

- 1010- 1 leu brun
1011

10 ani de realizări în domeniul
învățămîntului

- 1012- 55 bani carmin-trandafiriu
1013

40 ani de la luptele muncitorești
revoluționare din 1918

- 1014- 55 bani carmin-trandafiriu și carmin
1015
Mărcile descrise mai sus au fost înregistrate la nr.
137 Filstelie

1959

Unirea Țărilor Române

- 1016- 1,75 lei albastru-cenușiu
1017

Nr. 139 Filatelie

Marile aniversări culturale

1018- 55 bani liliachiu inchis
1019

1020- 55 bani albastru inchis
1021

1022- 55 bani verde-aegru
1023

1024- 55 bani brun
1025

1026- 55 bani roșu carmin
1027

Nr.141 Filatelie

A 10-a aniversare a colectivizării

1028- 55 bani portocaliu
1029

1030- 55 bani verde
1031

1032- 55 bani liliachiu-trandafiriu
1033

1034- 55 bani brun roșcat
1035

1036- 55 bani brun
1037

1038- 55 bani albastru cenușiu
1039

1040- 55 bani brun-gălbui
1041

1042- 55 bani măsliniu
1043

1044- 5 lei carmin
1045

Nr. 143 Filatelie.

Al VII-lea festival mondial al tineretului,
Viena

1046- 1 leu albastru și albastru faohis
1047

1048- 1,60 lei trandafiriu și oarmia
1049
Nr. 144 Filatelie

A IV-a aniversare a eliberării României

1050- 55 bani, mai multe culori
1051
Nr. 145 Filatelie.

Jocurile Balcanice, București

1052- 1 leu brun
1053

500 ani, București

1054- 20 bani albastru
1055

1056- 40 bani brun-roșcat
1057

1058- 55 baai brun-gălbui
1059

1060- 55 bani liliachiu-trandafiriu
1061

1062- 1,55 lei liliachiu
1063

1064- 1,75 lei verde
1065

Ambele serii înregistrate la nr. 146 Filatelie

Sporturi

- 1066- 20 bani albastru deschis, verde, galben și brun
1067
- 1068- 35 bani albastru deschis, portocaliu și albastru
1069
- 1070- 40 bani galben deschis, liliaciu, albastru și brun
1071
- 1072- 55 bani liliaciu, brun, portocaliu și albastru
1073
- 1074- 1 leu galben deschis-măsliniu, brun roșcat și albastru
1075
- 1076- 1,50 lei galben deschis, violet, albastru și roșu
1077
- 1078- 1,55 lei galben deschis, roșu, verde și albastru
1079
- 1080- 1,60 lei verde deschis, roșu, măsliniu și măsliniu închis
1081
- Nr. 147 Filatelie.

Anul geofizic internațional

- 1082- 1,75 lei violet
1083
- Nr. 149 Filatelie

Plante medicinale

- 1084- 20 bani galben, caraim și verde închis
1085
- 1086- 40 bani roșu brun, verde și violet
1087
- 1088- 55 bani verde deschis, violet și brun
1089
- 1090- 55 bani brun, verde și galben
1091
- 1092- 1 leu brun-măsliniu, galben și trandafiriu
1093

1094- 1095	1,20	lei liliachiu, verde, galbea și violet
1096- 1097	1,55	lei galben auster, roșu caraim și verde închis
1098- 1099	1,60	lei cenușiu, galben, verde închis, verde deschis
1100- 1101	1,75	lei roșu-portocaliu, verde închis și roșu
1102- 1103	3,20	lei verde cenușiu, verde-negru, roșu și galbea

Ziua timbrului

1104- 1105	1,60	lei violet-albastru
---------------	------	---------------------

Centenarul Universității "Al.I.Cuza"
Iași

1106- 1107	55	bani brun
---------------	----	-----------

Abele serii înreg. la nr. 162 Filatelie.

1960

Scriitori români

1108- 1109	20	bani albastru-negru
1110- 1111	40	bani violet
1112- 1113	50	bani brun
1114- 1115	55	bani brun-liliachiu
1116- 1117	1 leu	violet închis
1118- 1119	1,55	lei cenușiu, albastru închis

VIII. C o l e c ț i a d e r e p r o d u c e r i

Isotta degli Atti

112o. Av. D.ISOTTAE. ARIMINIENSI. Bustul ei în profil spre dr., cu părul strâns, legat cu pangliei și atârând pe spate.

Rv. Inous

AE. 86 mm. Reproducere după o medalie atribuită lui Matteo de'Pasti; of. George Francis Hill, A Corpus of Italian Medals of the Renaissance before Cellini, Londra, 193o, nr. 187, p.43.

Notă. Piesele din colecțiile Cabinetului numismatic, publicate în acest Caiet, au fost descrise de:

- Octavian Iliescu (nr.174-233 B, 572-597);
- Elena Isăcescu (nr. 234-362);
- Minai Gramatopol (nr. 1-178; 453 A - 571) și
- Constanța Popescu (nr. 363-452; 598-112o).

Comentariile aparțin autorilor care au descris și materialul respectiv. Intregul cuprins a fost organizat și revăzut de Octavian Iliescu.

